Perşembe
29
HAZİRAN
1939
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı Caddesi, Ankara
Telgraf: Ulus - Ankara
TELEFON
Müessese Müdürü 1144
Başmuharrirlik 1371
Yazı İşleri Müdürü 1061
Yazı İşleri 1062
İdare 1064

ULUS
ADIMIZ ANDIMIZDIR

İKİSİ
Büyük Aşk Romanı
Yakında başlıyoruz

Barem üzerinde hararetli görüşmeler

Başvekilimiz diyor ki:

Biz bu kanunu memurlarımızın huzuru, rahatı için yapıyoruz

'ARADA BELKİ MADDETEN ZARAR GÖRENLER BULUNA BİLİR, FAKAT BÜYÜK BİR MEMURLAR KİTLESİNİN MEVCUDİYETİ DOLAYISİYLE ONLARIN İSTİKBALİ İÇİN LÜZUMLU OLAN ESASLARI KOYUYORUZ.

Kecep Peker konuşuyor

Münakale Vekilimizin İstanbul'da tetkikleri

İstanbul, 28 (Telefonla) — İstanbul'da bulunan Münakale Vekili B. Ali Çetinkaya, bu sabah saat 8,30 da, Şişli'de yapılan yeni telefon binasına gitmiş, tetkiklerde bulunmuştur. Bundan sonra, Haliç'te havuzlara giden Münakale Vekilimiz, burada havuzları baştanbaşa tetkik etmiş, tâmir fabrikalarını gezmiş ve yeni yapılacak terasnemizin projelerini tetkik etmiştir. B. Ali Çetinkaya buradan Valide kızağına giderek, oradaki tersane arazisini gezmiştir. Bay Ali Çetinkaya, öğleden sonra liman riyasetine giderek akşam geç vakte kadar meşgul olmuştur.

BÜTÇE ENCÜMENİ

Bütçe Encümeni bugün saat onda toplanacaktır.

Bankalar bareminin ilk müzakeresi bitirildi

Mümtaz Ökmen konuşuyor

Muhittin Birgen'in bir makalesinden çıkan mesele

Mümtaz Ökmen, Muhittin Birgen'e alkışlarla karşılanan cevap verdi

Milletin parasını emniyet ettiği müesseseleri kontrolün ana yasaya uygun olduğunu söyledi

Büyük Millet Meclisi, dün B. Refet Canıtez (Bursa) nın reisliğinde toplanmış, bankalar ve iktisadî müesseseler bareminin maddelerini müzakereye başlamıştır.

Bu lâyihanın şümul çerçevesine giren müesseseleri tayin eden birinci madde görüşülürken Refik İnce (Manisa) söz almış, hususî surette teşekkül eden millî bankaların bu kanunun şümul çerçevesine girmesi teşkilâtı esasiyeye muhalif olduğunu söyliyerek demiştir ki :

"— Hiç bir kanunun teşkilâtı esasiyeye muhalif olmıyacağı yolundaki sarahate ittiba etmekle mükellefiz. Bu bakımdan geçen gün arzettiğim esbabı mucibeyi tekrardan sarfınazar ederek hususî ve millî bankaların emsali yabancı memleket bankaları yanında vaziyetlerini küçük düşürmek neticesine varacak olan bu vaziyetin serbest sâyüamele tamamen müessir olduğunu tekrar arzeder ve (B) fıkrasının "hususî surette teşekkül eden... ilh... diye başlıyan ibarenin tayyını bir takrirle teklif ediyorum. Kabulünü rica ederim.,,

Müstakil grup namına Fuat Sirmen bu müesseselerin lâyihanın şümul çerçevesine alınması için kuvetli bir mucip sebep görmediklerini söyledi ve bu hususta izahat talep etti.

Bütçe encümeninin cevabı

Bütçe encümeni namına B. Faik Baysal şu izahlarda bulundu:

"— Hükümetten gelen lâyihada, hususî bir kanunla devletten bir hak temin eden veya sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan banka ve

(Sonu 6 ıncı sayfada)

Fuçeu ve Uençeu bölgesinde

Japonlar ablokayı genişletiyorlar

Japon bahriyelileri bu iki şehrin karşısındaki adaları da işgal ettiler

Şanghay, 28 a.a. — Domei Ajansı bildiriyor:

Japon deniz makamları aşağıdaki tebliği neşretmişlerdir :

"Japon ihraç kıtaları Fuçeu limanının civarındaki Uençeu ve Çohangşin limanları önünde bulunan Yuhuan ve Kanuen adalarını işgal edeceklerdir.

Japon müşahitler Fuçeu limanına yapılacak olan harekâtın Çin sahilindeki bütün mühim limanların japonlar tarafından işgalini tamamlıyacağı kanaatindedirler.,,

Japonların son defa ihraç yaptıkları limanları gösterir harita

Halihazırda Uençov'da bulunmakta olan Joan Moller adındaki ingiliz vapurundan alınan bir telsizde bu liman da bulunan bütün ecnebî ticaret gemilerinin bugün limanı terkedecekleri bildirilmektedir.

Japon bahriyelileri karaya çıktı

Tokyo, 28 a.a. — Japon bahriye silâhendazları, Uençov ve Fuçeu'nun karşısında kâin adalara çıkarılmıştır. Bu kuvetler, bilâhare bu limanlar üzerine sevkedilecektir. Bu limanların japonlar tarafından zaptı, Çan - Kay-Şek'in kuvetlerinin Çin sahilleri ile bütün münasebatını katedecektir.

Çinliler müdafaaya hazırlanıyorlar

Çunking, 28 a.a. — Royter ajansı bildiriyor: Verilen malûmata göre Çin makamları Fueçu'yu japon taarruzuna karşı müdafaaya hazırlanmaktadırlar Yarından itibaren yabancı veya çinli hiç bir geminin limana girmesine veya limandan çıkmasına müsaade edilmiyeceği zannediliyor. Fukien vilâyeti valisi general Çenyi sahil müdafaasını bizzat teftiş etmekte-

(Sonu 8 inci sayfada)

Londra mektupları - 7

İngiliz kırlarında..

Falih Rıfkı ATAY

Londra 4 haziran — Lady Leconfield, karşı ufka doğru, alabildiğine yeşil çimenliklerini göstererek diyordu, ki:

— Eğer iki gün daha yağmur yağmazsa, bütün buraları sulamak icap edecek!

Bir ingilizin, bu çimenlerin nasıl yetiştirilip muhafaza edildiğini merak eden bir amerikalıya vermiş olduğu cevabı belki duymuşsunuzdur:

— Pek basit... Bir defa eker, iki asır sularsınız!

Mütemadî yağmur ve nem, ingiliz yeşilliğinin asıl esrarı bu! On beş gün yağmur yağmazsa burada kuraklık başlamış demektir. Bir de aylarca bir damla suya hasret çeken Anadolu topraklarını düşününüz!

Bize araba arkadaşlığı eden zat: "— Hükümetimizin en talihsiz adamı ziraat nazırıdır, diyordu. Bir taraftan toprak kısır! Diğer taraftan, meselâ Danimarka gibi bir memleket ziraatini piyasamıza satış yapmak için organize etmitşir. Onun aleyhine çiftçimizi himaye etmeğe kalksak, Danimarka'yı alman kucağına atmış oluruz. Halbuki millî müdafaamız için bu memleketin ehemiyetini takdir edersiniz.

"Sonra çiftçimizi toprakta tutmağa mecburuz. Bir defa şehire gelen ve diğer işlerde çalışan köylü, istihsal için artık kaybolmuştur. Büyük mâlikâneler yalnız dağılmakla kalmıyor, şehirden hiç kimse tarlaya dönmüyor!"

Bir tarihte İtalya'ya gittiğimiz vakit Musolini'nin ayni mevzu için bize bir tavsiyesini hatırlıyo-

(Sonu 8. inci sayfada)

İlân edilmiyen harp

Mogol arazisine yeni tecavüzler yapıldı

ŞİDDETLİ HAVA HARPLERİ OLDU

Moskova, 28 a.a. — Tas ajansı bildiriyor:

Mogol - Sovyet erkânıharbiye heyetinden verilen malûmata göre 27 haziranda Japon - Mançuko hava kuvetleri hududa 120 kilometre mesafede kâin Tamtsak - Bulak mıntakasında Mogol halk cümhuriyeti arazisine yeniden tecavüz etmişlerdir.

Japon - Mançuko hava kuvetleri takriben 80 avcı tayyaresi ve 30 bombardıman tayyaresinden ibaretti.

Kısa bir çarpışmadan sonra ikisi bombardıman tayyaresi olmak üzere 7 japon tayyaresi düşürülmüştür.

Sovyet tayyarelerinden altısı hareket üslerine dönmemişlerdir. Araştırmalara devam edilmektedir.

Yapılan bombardıman neticesinde Bainovinen'de iki küçük ev hasara uğramış ve bu evlerde bulunan beş kişi yaralanmıştır.

Temmuz, Ağustos ve eylül aylarında

Avrupa gerginliği son haddine varacak

B. Vinston Çörçil'in bir nutku

Londra, 28 a.a. — B. Winston Churchill, bir nutuk iradederek ezcümle, temmuz, ağustos ve eylül aylarının Avrupa'daki gerginliğin son haddine varacağı aylar olarak telâkki edilmesi lâzımgelmekte olduğunu beyan etmiştir.

Hatip demiştir ki:

"Temmuz, ağustos ve eylül ayları Avrupa gerginliğinin en yüksek noktasına çıkacağı bir devre olarak telâkki edilmek icabeder. Bu fikirde olmıyanlar, hâdiselerin geçen senekilerden farklı olmıyacağını söylüyorlar. Ancak şu fark vardır ki o zaman biz Çekoslovakyaya hiç bir muahede ile bağlı değildik. Şimdi ise nazist Almanya kendisine karşı taarruz ettiği takdirde müttefiklerimizle birlikte harbe gireceğimize dair Polonyaya garanti vermiş bulunuyoruz.,,

Hatip, geçen seneki vaziyet ile bu seneki vaziyet arasında büyük bir benzerlik bulunduğunu, yalnız bu sene geri çekilmek yolları bulunmamak gibi bir fark mevcut olduğunu söylemiştir.

Harp olmıyacak ama...

Hatip, şu suretle devam etmiştir:

"— Harp olacaktır, diyemem. Ancak sadece Almanya'nın hazırlıklarına ve alman hükümetinin kontrolü altında bulunan alman gazetelerinin edasına ve nazi liderlerinin nutuklarına bakılacak olursa ancak aşağıdaki netice istihraç olunabilir: en kötü şey vukua gelecek, hem de pek yakında vukua gelecek..

B. Hitler'e, memleketini müthiş bir meçhule atmadan evel iyice düşünmesini söylemek isterdim. B. Hitler'i ingiliz imparatorluğunun sabrı tükenmiş olduğuna ikna edebilmek isterdim.,,

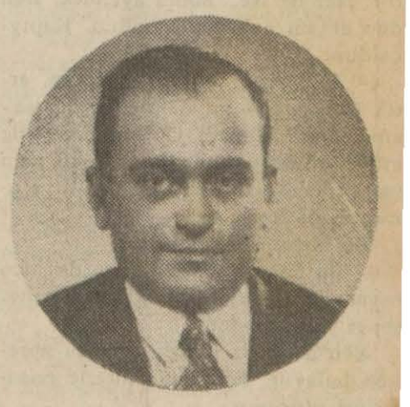

İstatistik Umum Müdürü B. Celâl Aybar

1940 ta

Üçüncü umumî nüfus sayımı

Bunun için bir kanun lâyihası hazırlandı

1940 senesinde Türkiye'de üçüncü umumî nüfus sayımı yapılacaktır. İs-

(Sonu 8. inci sayfada)

Tiençin meselesinin halli için

Londra - Tokyo arasında görüşmeler yapılacak

Japon Hariciye Nazırı Arita, Hitler'in resimlerine bakıyor

[Bu hususdaki telgraflarımızı bütün tafsilâtiyle 8 inci sayfamızda bulacaksınız]

Sovyet - İngiliz görüşmeleri

Sovyetlere verilecek cevap tespit edildi

Londra, 28 a.a. — "Times" gazetesinin bildirdiğine göre, İngiltere'nin Sovyetler Birliğine cevabı, dün akşam tesbit edilmiştir. Cevap, bugün, B. Seeds'e gönderilecektir. Moskovadaki fransız büyük elçisi de hükümetinden beklediği tâlimatı alır almaz, iki diplomat birlikte olarak yeniden B. Molotof ile temasa gecektir.

Bundan başka selâhiyettar mahafilin istihbarına göre dün akşam Moskova'da bulunan B. Seeds'e yeni tâlimat gönderilmiş olup müzakerelere ancak fransız sefirinin de iştirâk edebileceği anda başlanacaktır.

Paris, 28 a.a. — Hariciye nazırı Bone öğleden sonra ingiliz büyük elçisiyle görüşmüştür.

(Sonu 8 inci sayfada)

Mahkeme röportajları

Kamber kapıdan bağırmış Ölmek var, dönmek yok!

Dâvâyı kaybeden Mehmet şahitlere "vicdanlarınızı, yalayıp yuttunuz„ dedi

Kimsenin konuşmasını dinlemek huyum değildir. Fakat daracık bir köşede onlar yüksek sesle konuşunca, benim de "ille bunları dinlemiyeyim„ diye başka yere gidecek halim yok ya...

İki kişi konuşuyordu:

— Eminenin düğünü Kanbersiz olacak..

— Kanbersiz düğün olur mu be?

— Olacak işte.. Çünkü nışanları bozuldu. Kanber başkasiyle evlenecek, Emine de bir başka delikanlı ile nışanlanacakmış.

— Niye?

— Niyesi var mı be? Her gün mahkemelikler... Böyle karı kocalık mı olur? Böyle evde tat tuz mu kalır?

— İyi ama altı ay birlikte oturdular hani...

Öteki "böyle ince işe aklın ermez„ der gibi berikinin sözünü kesti:

— Uzatma işte, dedi. Ayrıldılar... Hem gel dinliyelim. Mehmetle Kanberi içeri çağırdılar.

Doğru söylüyordu. İkinci sulh cezanın mübaşiri, avaz avaz bağırmağa başlamıştı:

— Mehmeeeeeet

— Kanbeeeeeer

Kıranta bir kırk'lıkla, uzun boylu bir otuz'luk salona daldılar. Hadi biz de arkasından... Onlar "suçlu - davacı„ iskemlelerine, biz dinleyicilerin arasına...

Dâva eden Mehmetmiş, yani orta boylusu, kırantası.. Kanberi göstererek dedi ki:

— Bu efendi benim baldızım Emine'nin nışanlısı idi. Bu işin tatsız olacağını anlattık. El birliği ile nışanlarını bozduk. Hattâ dün de gene bunların yüzünden cürmümeşhut mahkemesine gelmiştik. Bu efendi mahkemelik olmıya mı kızmış, yoksa başka bir derdi mi varmış, neymiş, bir de akşam üstü Hamamönü'ndeki evimize geldi. Kapıya asıldı. Komşuların da duyabileceği bir sesle:

— Benim çamaşırlarımı, eşyalarımı verin, artık alâkamız kesildi. Ne diye durur sizde sandıklarım? diye bağırdı.

Ben de kapıya çıktım. Nezaketle:

— Efendi eşya bu türlü istenmez. Getir iki şahit.. Senet sepet yapalım. At imzanı altına. Al sandığını koltuğuna, git.. dedim. Ama bu efendi benim nezaketle konuştuğuma kızdı ve bastı küfürü, savurdu hakareti... derken bekçi Şevket efendi geldi karakola gittik, davacıyım.

— Böyle mi oldu Kanber?

Kanber, nezaketine hâlâ hayran olduğum bir halle, mahcubiyetle başını önüne eğdi:

— Hayır efendim, hayır, dedi. Hiç de böyle olmadı.

— Evlerine gitmedin mi?

— Gitmiye gittim. Ama bu efendinin dediği gibi değil..

— Ya?

— Ben bu efendinin baldızı hanımla nışanlı idim. Hattâ altı ay kadar da birlikte oturup kalkmışlığımız vardır. Her ne ise.. Sonra ayrıldık. Ben dün akşam evlerine uğradım. Kapıyı çaldım:

— Mehmet Efendi, kardeşim, artık çamaşırlarımın sizin evde durmasına lüzum kalmadı. Onları veriver de evime götüreyim, dedim. Çünkü nem var nem yoksa nışanlımızdır diye onun evine taşımıştık.

Bu Mehmet efendi de:

— Bu kanun işidir. "Ver„ deyince eşyanı veremem. Getir iki şahit, senet sepet yapalım, dedi.

Ben o sırada şahidi, şuhudu nereden bulayım. Baktım bahçede misafirleri oturuyor:

— İşte bu bahçede misafirleriniz var, onlar şahit olsunlar. İmza da ederim, dedim.

Meğer onlar şahit olamazmış. Ben ne bileyim ben. Şahit başka ne türlü olur? Bunun üstüne Mehmet efendi sesi yükseltti. Kapıyı çat diye suratıma vurdu. Getirip önüme bir bavul attı ben:

Daha olacak Mehmet efendi, diyecek oldum. Kızılca kıyameti o zaman kopardı. Derken gürültüye bekçi geldi. Karakola gittik. Gene de kabahat bende, gûya küfür eden de ben, gene de benden davacılar...

Kanber "bu işten ben doğrusu bir şey anlamadım!„ der gibi başını iki yanına sallayıp yerine oturdu. Derken şahitlerin istimaına başlandı. Öyle ya bu gürültünün şahitleri de var. Hem baş şahit kim bilir misiniz? Emine... Hani düğününü Kanbersiz yapacak olan yirmi iki yaşındaki, siyah baş örtülü, siyah mantolu mahcup kız..

— Nışanlıydık ama ayrıldık, dedi.. Sonra dün de gene mahkemeye geldik, mahkeme olduk, gittik. Derken akşam üstü bu...

Emine, bu, derken gözünü çıkaracakmış gibi parmağını Kanbere uzattı. Hani ömründe ilk defa görüyormuş gibi bir hal aldı. Halbuki altı ay... Ne ise bize ne!

—.... Bu geldi. Kapıya abandı. Eşyam da eşyam diye tutturdu. Eniştem verelim, dedi, o küfür etti:

— Ben bir kere canımı bu yola gomuşum. Sandığımı bavulumu sizi bağırta bağırta alırım. Ölmek var dönmek yok, dedi.

— Sonra noldu?

— Bekçi geldi. Merkezlik olduk.

— Küfür ettiğini söylüyorsun duydun mu?

Emine bu suale hayret etti:

— Duymaz olur muyum, dedi, hem de bu gulahlarımınan... ve siyah baş örtüsünün altındaki küpeli kulaklarını gösterdi.

Hâdise sırasında bahçede oturanlardan Ayşe de şahit sıfatiyle dinlendi. Ayşe dedi ki:

— Avluda oturuyoruz. Derken kapının çıngırağı döğüldü. Bu Kanber efendi imiş. Malını mülkünü istedi. Şahit getir, dediler, bu sırada aralarında gürültü çıktı. Ama Kanber efendinin "ölmek var, dönmek yok„ dediğini duydum.

— Küfür etmiş, diye iddia ediliyor, ne dersin?

Bayan Ayşe, kolundaki bir alay altın bileziği şangırdata şangırdata elini kaldırdı. Adetâ mühür basıyormuş gibi masaya vurdu:

— Duymadım - dedi - neye yalan söyliyeyim. Hem ben o sırada çocuğumla meşguldüm de...

Kadriye de misafirlerden, şahit.. O da Kanberin yatak yorganını istediğini ve"ölmek var, dönmek yok!„ dediğini duymuş.. Küfür edip etmediği sorulunca da:

— Uzaktaydım. Duymadım doğrusu.. dedi.

Bekçi Şevket de dinlendi. Şevket:

— Merkezden, dedi. Vazifemi aldım. Gidiyordum. Tam Cümhuriyet mektebinin oralarda baktım ki halk bunların eve doğru koşuyor.

— Ne var yahu? diye sordum. Kimi?

— Cinayet, dedi. Adam öldürmüşler. Kimi:

— Yangın var, evler tutuşmuş. Kimi de:

— Sel basmış, birkaç ev yıkılmış, dedi.

Koştum, vardım. Meğer Kanber efendi ile Mehmet efendi yüksek sesle konuşuyorlarmış. Küfür ne duymadım.

Yalnız eşyaların bir kısmını Mehmet getirdikten sonra Kanber:

— Bu kadar mı, dedi, ben aylarca taşıdım. Daha yüzükler var, hattâ söylemesi ayıp...

Şevketin "söylemesi ayıp!„ dediği, Kanberin istediği eşya içinde Emine'nin iç çamaşırları da bulunduğu yolundaki sözüdür.

İcabı düşünüldü:

— Kanberin Mehmede hakaret ettiği yalnız Emine tarafından söylenmiş, diğerlerinin duymamış, Eminenin de Kanberle eskiden nışanlı bulunmuş olduğuna göre...

Hakaret fiili sabit olmadı. Mehmedin beraetine karar verildi.

Çıktılar.

Koridorda Mehmet Ayşe ile Kadriye'ye yanaştı. Hınçlı hınçlı:

— İkiniz de, dedi, vicdanlarınızı ekmek peynirle yaladınız, yuttunuz. Hadi allâh selâmet versin...

Bira fabrikası İnhisarlar Umum Müdürlüğüne geçiyor

Ankara Orman çiftliğindeki bira fabrikasiyle tesisat ve müştemilâtının ve arpa silosunun İnhisarlar umum müdürlüğüne devredilmesi tekarrür etmiş ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti tarafından bu hususu temin için bir kanun lâyihası hazırlanmıştır. Kanunu eğer meclisin yaz t;tilinden evel çıkarmak mümkün olursa bira fabrikası ve buna bağlı tesisler kanunun neşri tarihinden itibaren İnhisarlar umum müdürlüğü hesabına çalışmağa devam edecektir.

Memleketin arpa istihsalâtına en mükemmel bir pazar olan bu modern tesisin yeni sahibi elinde daha randımanlı neticeler vereceği muhakkaktır.

İstanbulda Kızılay haftası başlıyor

İstanbul, 28 (Telefonla) — Kızılay haftası bu cumartesi günü başlıyacaktır. Bu münasebetle İstanbul'da büyük hazırlıklar yapılmıştır. Sekiz gün devam edecek olan Kızılay haftasında Kızılay Cemiyeti menfaatine birçok temsiller verilecek ve büyük mağazaların vitrinleri, Kızılay'a yardımda bulunmağa teşvik edici dekorlarla süslenecektir.

Yurtta havalar sıcak gidiyor

Dün şehrimizde hava umumiyetle bulutlu geçmiş, rüzgâr şimal istikametinden saniyede 1 metre hızla esmiştir. Günün en yüksek sıcaklığı 33 derece olarak tesbit edilmiştir.

Yurdda Kocaeli bölgesi ile Egenin cenup kısımları ve Akdeniz kıyılarında hava açık, cenup doğusunda az bulutlu, diğer bölgelerde umumiyetle bulutlu geçmiştir. 24 saat içindeki yağışların metremurabbaına bıraktıkları su miktarları Tatvan'da 85, Vanda 26, Rize'de 6, Sarıkamış ve Hope'de 4, Siirt'te 3, Hakkâri ve Ardahanda 2 kilogramdır.

Rüzgârlar Eğenin cenup kısımları ile Akdeniz kısımları ve cenup doğusunda garpten, diğer bölgelerde umumiyetle şimal istikametinden saniyede en çok 7 metre kadar hızla esmiştir.

Yurdda en yüksek sıcaklıklar Bursa ve Antalya'da 32, Balıkesir ve Islâhiyede 35, Bodrumda 37, Akhisar ve Nazilli'de 38 derecedir.

Bir Türk dostunun ölümü

Mr. Gillespie

Büyük bir türk dostu ve Türk - Amerikan dostluğunun bir müjdecisi olan Amiral Bristol'la birlikte Türkiyeye gelmiş ve yirmi senedir aramızda sempatik bir dost olarak yaşamış olan Mr. Gillespie'nin vakitsiz ölümünden sonsuz bir teessür duyuyoruz.

Henüz genç denecek bir yaşta hayata gözlerini kapıyan bu sevimli türk dostu, Amerika elçiliği ticaret Ataşesi vazifesini gördüğü ve bu vazife muayyen bir çerçeve içinde görülecek bir iş olduğu halde, o. bunun dışında ve üstünde her zaman içinde yaşadığı memleket ve aralarında bulunduğu millet hakkında sevgisini göstermekten bir dakika geri durmamıştı.

Mister Gillespie'nin bugün öksüz kalan çocuklarından bir ikisi Türkiye'de doğmuşlardır.

Onu sevinçli günlerimizde gayet neşeli, kederli günlerimizde meselâ, Ebedî Şef'in cenaze töreninde bizimle beraber ağlar görmüştük.

Okyanos'un öte tarafındaki demokrasi ve hüriyet ülkesinde doğan bu gayretli, faziletli Amerikan vatanaşı, yakın şarkın canlı bir demokrasisini kucaklıyanhür Türkiye'de kendisini yabancı hissetmiyordu.

Biz de onun ölümü karşısında bir yabancının değil, bir yakınımızın ölümünden duyulacak elemi duymaktayız.

Amerika, Türkiye ile yaptığı ticaret anlaşmalarında, hiç şüphesiz, bu yüksek karakterli memurundan bir hayli faydalanmıştır.

İstanbul'da ve Ankara'da kendisini birçok tanıyan ve tanıyınca sevenler pek çoktu. Onlar için, bu aziz türk dostunun hatırası hiç bir zaman unutulmıyacaktır.

Çocuklarına ve vatanına başsağlığı dileriz.

N. A.

Bir Amerikan film şirketinin Türkiyede çevireceği filmler

İstanbul, 28 (Telefonla) — Bir Amerika sinema film şirketi tedrisî mahiyette filmler çevirmek üzere Paris'ten Hindistana kadar bir seyahat yapmaktadır. Bu seyahat, Amerika maarif nezareti hesabına tertip edilmiş bulunmaktadır. Heyet, birkaç güne kadar İstanbula da gelecektir. İstanbul'dan sonra da, Bursa, Kemalpaşa, Balıkesir, Edremit, Ayvalık, Bergama, Manisa, İzmir, Bilecik, Eskişehir, Sivrihisar, ve Ankara'ya gidecektir.

Ahmet Agaoğlu için mevlûd

1 Temmuz 1939 cumartesi günü saat 15,30 da ikindi namazından sonra Zincirli camiinde Ahmet Ağaoğlu için mevlut okutulacaktır. Kendisini sevenlerin ve arzu buyuranların teşriflerini saygı ile dileriz.

Çocukları

Bir tetkik seyahatinde

Spor bakımından edinilen umumî bilgi ve intibâlar

General Cemil Taner'in beyanatının son kısmı

Yurt içinde spor işlerini tetkik için bir seyahat yapan beden terbiyesi genel direktörü General Cemil Tahir Taner'in bu tetkikten edindiği intibaların ilk kısmını neşretmiştik. Bugün de sayın generalin beyanatının son kısmını okuyucularımıza veriyoruz:

Gerede

Gerede kasabasında bir spor kulübü vardır. Gerede'nin çok faal belediye reisi bu kulübe güzel bir idare odası, büyük bir salon ve bir malzeme odası vermiş ve gençlerin bütün çalışma imkânlarını hazırlamıştır. Ayrıca 15×27 ebadında büyük bir zemini beton salonu jimnastikane olmak üzere tahsis etmeği ve bu kâfi görülmezse gönderilecek plâna göre daha büyüğünü meydana getirmeği kabul etmiştir. Yalnız bu kadar imkânın hazırlanmış olmasına rağmen gençlerde arzu ettiği faaliyeti görmediğinden de müştekidir.

Bolu'daki spor eğitmenimizi arada sırada Gerede'ye göndererek burada - ki faaliyetin arttırılmasına çalışacağım.

Gerede'de 1.400 rakımında bulunan Esentepe çok güzel çamlığı ile ve içerisine itina edilmiş parkı ve gazinosu ile iyi bir tebdilhava yeri olmakla beraber bilhassa kasabanın hemen yakınında bulunması ve her türlü ihtiyaçların kolaylıkla temin edilmesi ve karın uzun müddet kalması dolayısiyle ayni zamanda iyi bir kış sporları merkezi olabilir.

Bilhassa İsmet paşa istasyonuna 30 kilometrelik bir şosa ile bağlı olması haftalık tatil günlerinde bile kayakçıları burada toplamağa müsaittir. Ankara - Bolu - Adapazar demiryolu yapıldığı zaman kış sporları bakımından daha fazla heveskâr toplıyabilir. Arazi hem kayak sporlarına hem de yazın dağ sporlarına müsait bulunmaktadır.

Buraya da 50 sporcu alabilecek küçük bir kayak evinin yapılmasını faydalı buldum. Buranın kulübüne de Bolud'a imal edilmek şartiyle 10 kayak temin etmeği vadettim.

Gerede kazasında da Gerede - Bolu yolu üzerinde Reşadiye gölü kışın kalın buz tabakası haline geldiğinden buz sporları için heveskârlar buradan da istifade edebilirler.

Kızılcahamam

Burası çamlık, suyu çok güzel ve sıcak sulariyle, yolu ve dahilî tesisatı tamamlandıktan sonra Ankara'nın tabiî bir istirahat, sayfiye ve kür yeri olmağa namzettir. Buranın yerli nüfusu az olduğundan spor bakımından daha ziyade hariçten geleceklerin yapacakları spor faaliyeti olabilir. Bunlar da daha ziyade tenis, yüzme, çam ormanlarında yürüyüş, avcılık gibi sporlardır. Hâlen kasabada bir spor kulübü yoktur. Spor faaliyetine geçmek için beden terbiyesi nizamnamesinin çıkmasını beklemektedirler.

Umumî görüşler

Bu gezişim esnasında yaptığım temaslardan umumî mahiyette olmak üzere bazı bilgiler ve intibalar edindim. Meselâ:

1 — Amatörlüğün anlayış tarzında bazı yanlışlıklar gördüm. Bugünkü kulüplerin başında bulunan idareciler kendilerinin faal bulundukları zamanlarda donunu, çorabını kendileri tedarik ettikleri halde bugünkü gençlerin donunu, çorabını kulüpten beklediklerini söylemekte ve bunu tedarik mecburiyetinde kaldıklarını, aksi halde amatör sporcuların antrenman ve müsabakaya gelmediklerini söylemektedirler. Bu sözler bazı sporcular için olmakla beraber idarecilerin bazı hususlarda zaâflarını göstermektedir. Hakikî spor heveskârı hevesli bulunduğu sporun basit malzemesini kendisi tedarik eder. Kulübüne puvan ve gol temin etmek için bidayette sporu bir menfaat mukabili kulüp namına yapan sporcuya gösterilen bu zaâf sporda yükselmeği temin etmez.

2 — Kulüplerin yardımcı suretiyle yazılmış olan âzalarla beraber asıl faal bulunan âzanın da imzalariyle taahhüt ettikleri aidatı vermedikleri ve kulüp idarecilerinin de bunları hattâ icap ederse kanunî şekilde tahsile teşebbüs etmedikleri görülmüştür. Kulüp denilen bir müessese kendi âzasının vereceği aidat ve yapacağı sportif müsamerelerle toplıyacağı hasılat ile yaşar. Ve kendi basit malzemesini şahsa mahsus olanlarını şahıslar, kulübe ait olanlarını da kulüp temin eder. Bölgeler kulüplerce temin edilmesine imkân olmıyan büyük masrafa mütevakkıf tesisatı meydana getirmekle kulüplerin faaliyetine saha hazırlarlar. Yoksa bölgeler ellerindeki mahdut bütçeyi kulüplerdeki futbol heveskârlarının donuna, çorabına, eskrim heveskârlarının kılıcına, maskesine, tenis heveskârlarının raketine, topuna, yüzücülerin mayolarına, bisiklet heveskârının bisikletine, otomobil heveskârının otomobiline sarfederse asıl tesisat için elinde para kalmaz.

İcabında bu gibi teferruat kabilinden olan yerlere de bölgeler muvakkat bir zaman için teşvik mahiyetinde olmak üzere yardımda bulunabilirse de bunun amatör sporcuların daimî surette bir hak gibi istemesi ve beklemesi caiz olamaz.

3 — Bazı yerlerde halkevlerinin kendi içlerinde kulüplere yer vermesi bilhassa içtimaî terbiyede birlik temini bakımından çok faydalı görülmüştür. Gerçi bazı gençler böyle muntazam bir yerde nezaret altında bulunmağı buralarda istedikleri lehce ile muhataplarına veya hasım saydıkları bir mukabil teşekküle söz söylemeği daha kolay bulmaları itibariyle uzak bir mahalde bir kahvehane üstünde kiralık bir odada kulüp kurmağı tercih ettikleri, fakat halkevlerinin bu şekil yardımları neticesi gençlerin umumî, içtimaî hareketlerinde günden güne salâh görüldüğü alâkalılarca söylenmektedir.

4 — Bölgelerde bölge başkanlarının haftada veya hiç olmazsa 15 günde bir müsait zamanlarda ajanları ve kulüp başkanlarını toplıyarak umumî spor faaliyeti ve dilekler hakkında görüşmeler yapmaları bidayetten itibaren bir çok yanlışlıkların ve lüzumsuz dedikoduların önünü almak ve faaliyete muntazam bir istikamet vermek bakımından faydalı mütalea ediyorum. Nitekim bazı bölgeler bu hareketlerle muvaffakiyetli neticeler almaktadırlar. Bu seyahatimden bölgelerle ve kulüplerle görüşlerimiz ve düşünüşlerimiz etrafında anlaşma yapmak suretiyle çok istifade ettim. Zaman zaman memleketin muhtelif bölgelerinde tetkiklerime ve mahallinde karşılıklı anlaşmaya devam edeceğim.

ÇAĞRI

× Teşkilâtı Esasiye Encümeni bugün saat 15 te toplanacaktır.

× Ziraat encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

× Adliye Encümeni yarın 30-6-939 saat 10 da toplanacaktır.

× Maliye Encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

× Meclis hesaplarının tetkiki encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

× İktısat Encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

× Vergilerde itiraz ve temyiz usullerine ve mercilerine ve vergi ihbarnamelerinin tebliğ suretine dair kanun lâyihasını müzakere için seçilen muvakkat encümen bugün saat 10 da toplanacaktır.

× İskân kanunu muvakkat encümeni bugün saat 10 da toplanacaktır.

× Divanı Muhasebat Encümeni 30-VI-1939 cuma günü saat 10 da toplanacaktır.

Sıcak hazretleri

Bu sene kendisini epeyce, özledik demiyeyim ama, bekledik. Fakat nihayet sıcak hazretleri tepemizdedir.

Zaman zaman çıkan fırtınalar, süreklice yağan yağmurlar yüzünden bu yıl bahar uzadı ve yaz gecikti. Onun için bir iki gündür, bize kavuşan sıcak hazretleri, bu sene yemyeşil ağaçlar ve henüz sararmıyan çimenler üzerine bağdaş kurmak fırsatını buluyor.

Kızgın sıcak, hafızamda derhal cenubun çöllerini canlandırdığı için onu babayâni bir adama benzetir ve bağdaş kurarak oturduğunu tasavvur ederim. Hattâ, galiba, o sebeple, kendine hürmet olsun diye, sıcak hazretleri dedim..

Gene bana sıcak, şair Şeyh Galip'in:

Giydikleri âfitabı temmuz
İçtikleri şulei cihan - şûz !

beytinde hallerini tasvir ettiği kabileye mensup bir adammış gibi gelir.

Eskiden karakış bastırdığı, kar yağmağa başladığı zaman, kömürcülerin göğüslerini açıp :

— Bağrıma yağ be mübarek!

diye sevindiklerini söylerlerdi.

Şimdi de sıcaklar bastırınca buzcuların ve elektrikli buz dolabı satanların gözlerini güneşe çevirip:

— Biraz daha yak, biraz daha kavur!

diye temennide bulunacaklarını tasavvur edebiliriz!

T. İ.

Yarınkular

Şinasi ve Florinalı!

Tarihle uğraştığı için olacak, gündelik hâdiselere dair intıbalarını yazmakta pek acele etmiyen bir İstanbul muharriri, ölümünün kırkına doğru Filorinalı'dan "Şinasi ve Filorinalı Nazım" başlıklı bir fıkra ile bahsetti.

Bu fıkraya göre zavallı Filorinalı ölümünden üç beş saat önce bir kalem, kâğıt istemiş ve üzerine şu kelimeyi yazmış:

— Angıburcuk!

Fırkrayı okurken muharririn bu mânasız kelime dolayısiyle Şinasi'nin de ölümünden önce bir gâğıt isteyip üzerine :

— Feskemuni

gibi mânâsız bir kelime yazmış olduğundan bahsedeceğini sanıyordum.

Halbuki iki ölünün ihtizar halindeyken biribirine benziyen bir tek tarafları bı idi!

Sayfiyelerde makiyaj!

Bir İstanbul gazetesinin kadın sayfasında şöyle bir başlık gördüm: :

"Sayfiye yerlerinde nasıl makiyaj yapmalıyız?„

Bence bu suale verilecek cevap şudur:

"O şekilde yapmalı ki sık sık ziyarete gelen eş, dost; hısım, akraba kim olduuğnuzu tanıyamasın!„

Kaşık adası!

İstanbul gazetelerinde okunduğuna göre ressam Çallı İbrahim'in satın almak istediği Kaşık adası, sahibi olan doktor Hızıryan'ın varisleri tarafından satılığa çıkarılmıştır.

Varisleri, doğrusu, tam münasip zamanı seçmişler. Gazeteciler, mizahçılar, karikatürcüler Çallı'nın bu arzusu dolayısiyle Kaşık adasını Kıbrisadası kadar dallandırdılar, budaklandırdılar. Bu kadar ilân, avuçlar dolusu lira sarfedilse yapılamazdı.

İlâncılık modern ressamlıkta bir şubedir. Çallı İbrahim o şubeye mensup olmadığı halde, bakınız,bu adanım bu kadar şöhret ve rağbet kazanmasına sebep oldu.

Çallı'ya, bu adayı alıp almıyacağını telefonla Ankara'dan soran bir meraklı, meşhur ressamdan şu cevabı almış:

— Bakalım arkadaş, kısmetimizde varsa "Kaşık„ bize çıkar!

DIŞ POLİTİKA

Amerika ve müstakbel harp

Avrupa devletleri arasındaki münasebetler gerginleştikçe, Amerika'nın müstakbel harpte takip edeceği hareket hattı gittikçe alâkayı celbeden bir mesele halini almaktadır. Filhakika Amerika'nın sempatisi demokrat devletler tarafındadır. Fakat acaba bu sempati, Amerika'yı, büyük harpte olduğu gibi, bu devletlerle bir harbe sürükliyecek midir?

Amerika'nın müstakbel bir Avrupa harbine iştirâkine mani olan en büyük engel, büyük harbe iştirâkten doğan hayal sukutudur. Amerikalılar, 1914 harbi çıktığı zaman, bu mücadeleye karşı lâkayt kalmışlardı. Fakat büyük mikyasta alman hükümetinin beceriksizliği yüzünden nihayet Amerika 1917 senesinde harbe iştirâk etti. Ve itilâf devletlerinin nihaî zafer kazanmalarına yardımetti. Harbin sonunda imza edilen sulh muahedeleri Amerika efkârıumumiyesi için bir hayal sukutu olmuştur. Bu şartlar altında Amerika, aldatıldığını ileri sürerek, kendi kıtasına çekilmiş ve Avrupa işleriyle meşgul olmamağa karar vermiştir.

Amerika'nın bu kararı, Avrupa'da siyasî vaziyet gerginleştiği zaman yapılan bir takım bitaraflık kanunlariyle ifade edilmişti. Bu kanunlara göre müstakbel harpte:

1 — Amerika tebaası muharip devletlerin gemilerinde seyahat etmiyeceklerdi.

2 — Muharip devletler Amerika piyasalarından para borçlanamıyacaklardı.

3 — Parası ödenip de mülkiyeti satın alanın eline geçmedikçe eşyanın Amerika topraklarından ayrılmasına müsaade etmiyeceklerdi.

Bu kanunlar henüz Amerika'da tatbik edilmektedir. Fakat Amerika efkârıumumiyesi Almanya'nın, İtalya'nın ve Japonya'nın tecavüzleri karşısında bu bitaraflıktan ayrılmıya temayül etmiştir. Binaenaleyh şimdi bitaraflık kanunlarının tadili bahis mevzuudur. Hariciye encümenine tevdi edilen bir lâyihaya göre, kanunun birinci maddesi şu yolda değiştirilmektedir :

"Harp zuhurunda Amerika'nın emniyetini veya sulhu muhafaza etmek, yahut da vatandaşlarının siyasetini korumak için lüzum gördüğü takdirde reisicümhur muharip devletlerin kimler olduuğnu tayin edecektir.,,

Bu tadilde dikkat edilecek nokta şudur: bugünkü kanuna göre, "muharip devlet,, devletler hukukunun muharip olarak tanıdığı devlettir. Yani bir harp çıkarsa, bu harbe iştirâk eden devletlerin hepsi de muhariptir. Amerika'nın bitaraflık kanunu "muharibi" devletler hukukunun kabul ettiği manada anlamaktadır. Yeni kanun ise, muharibin tayinini cümhurreisine bırakmaktadır. Bu, demektir ki bir devlet devletler hukukuna göre muharip de olsa, cümhurreisi, o devleti muharip addetmiyerek hakkında bitaraflık kanunlarının hükümlerini tatbik etmiyebilir.

Bu kanunların delâletiyle bugün şu söylenebilir ki Amerika, müstakbel bir harpte bitaraflık kanunlarını Almanya hakkında tatbik edip İngilter hakkında tatbik etmiyecektir. Belki de bu, devletler hukukunun kabul ettiği bitaraflık kaidelerine mugayirdir. Fakat çok ince elenecek olursa, bugünkü hukuk telâkkilerine göre, bitaraflık diye bir vaziyetin mevcut olmaması lâzımdır. Her halde Amerika'nın bu bitaraflığı kendisine göre bir anlayışı vardır. Ve bildiği gibi hareket edecektir.

Amerika'nın beynelmilel muvazenede ne derece ehemiyetli bir ağırlık olduğu nazarıitibara alınacak olursa, bitaraflık kanunlarındaki tadilin delâlet ettiği mânâdaki ehemiyet bütün vuzuhiyle anlaşılır.

A. Ş. ESMER

Aleni teşekkür

Refikamın vazıhamlinde dikkat ve dirayeti ile kendisini muhakkak bir tehlikeden kurtaran doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı kıymetli doktorumuz Bay Emir Necip Atakam ile doğum esnasında büyük yardım gösteren sağlık yurdu sahibi operatör Bay Şevket Peke ve refikamın hastalığı esnasında candan yakınlığı ile hiç yanından ayrılmıyan kabile Bayan Nigâra aleni teşekkürlerimi bir vecibe bilirim.

Ankara vilâyet seferberlik müdürü
Kâzım Arat

DÜNYA HABERLERİ

Anşlus'tan sonra

Memel'de vaziyet

Varşova, 28 a.a. — Kurjer Warsavski gazetesine göre, Göring'in liman tahkimatını kontrol için yakında Memel'e geleceği hakkında mezkûr şehirde şayialar dolaşmaktadır.

Gazete, anşlustan beri Memel'de hayatın hakikî bir durgunluğa uğradığını, köylülerin her köyde pek aşağı seviyede tesbit edilmiş olan fiyatlar üzerinden yiyecek maddeleri alım satımını kontrol eden hususî ajanların himayesinde bulunduğunu yazıyor. İşçi ve memurların ücretleri çok azaltılmış ve turizm hareketi durmuştur. Memleketin iç tarafı ile alâkası kesilmiş olan limandan giden gelen vapur yok gibidir.

Gazete ilâve ediyor:

"Almanyaya iltihakın nereye müncer olduğunu görmek Danzigliler için faydalı olur.,,

İngiliz ordularının mevcudu arttırıldı

Londra, 28 a.a. — Ordu meclisi, bir beyaz kitap neşretmiştir. Beyaz kitap, ordu subay ve eratı mevcudunu 275 bine çıkarmaktadır ki ilk tahminlere nispeten 89.300 kişi fazladır.

Bu vesika, bu miktarın 1939 senesi için derpiş edilmiş olan zabitan ve efrat miktarının âzamisi olduğunu ve bu meyanda silâh altına alınmış olan ihtiyat efradın da bulunduğunu tasrih etmektedir.

AMERİKA KONGRESİNDE

Bitaraflık kanununun tâdili için müzakere başladı

İlk celse hararetsiz geçti

Vaşington, 28 a.a. — Mebusan meclisi, hariciye encümeni tarafından tevdi edilen bitaraflık kanunu projesinin müzakeresine başlamıştır.

Projede derpiş edilen noktalar şunlardır:

1. — Harp zuhurunda "Amerika'nın emniyetini veya sulhu muhafaza etmek, yahut da Amerika vatandaşlarının hayatını korumak,, için lüzum görüldüğü takdirde Cümhurreisi, muharip devletlerin kimler olduğunu tayin edecektir.

Muharip devletlere karşı alınacak tedbirler

2. — O andan itibaren Amerika vatandaşlarının o devletlere ait vapurlarda seyahat etmeleri menedilecektir.

3. — Muharip devletlerin kimler olduğu ilân edilmesini müteakip bu devletlerin hükümetlerine kredi açılması veya bunlarla esham ve tahvilât alım satım muameleleri yapılması menedilecektir. Yalnız bu hükümetlere kısa vadeli ticaret kredileri açılabilecektir ki bunlar da her üç ayda bir Cümhurreisi tarafından ilân edilecektir. Kanuna mugayir hareket edenlere 50.000 dolar para cezası veya hapis cezası verilebilecektir.

Kanun cenubî Amerika'ya tatbik edilmiyecek

4. — Eşyalar Amerikadan ihraç edilmeden evel tasarruf hakları bir yabancıya devredilecektir.

5. — Cümhurreisi muhariplerin ihtiyaçları için toplanacak iane miktarlarını neşredecektir.

6. — Bitaraflık kanunu, cenubî Amerika cümhuriyetleri hakkında tatbik edilmiyecektir.

Kanun, silâh ihracatı müsaade namelerinin istihsali için mer'î olan nizamnameleri teyit edecektir.

Yeni metinde kanun, muhariplere her nevi eşya, cephane ve harp malzemesi satılmasına müsaade etmektedir.

İlk müzakereler hararetsiz oldu

Vaşington, 28 a.a. — Bitaraflık kanununun tâdili hakkında yapılan ilk gün müzakereleri az hararetli olmuş, yalnız projeyi vücuda getiren Bloom ile üç cümhuriyetçi söz almıştır. Corbett Fish projenin aleyhinde bulunmuştur.

Meclis bugün, tâdil teklifleriyle esas kanun hakkında reye müracaattan önce, müzakereye devam edecektir.

Mısır hariciye nazırının yaptığı seyahatten sonra

Mısır - Romanya münasebetleri

Bükreş, 28 a.a. — Rador ajansı bildiriyor: Mısır hariciye nazırı Yahya paşanın Romanyayı resmen ziyareti, iki memleketi biribirine bağlıyan samimî dostluğun müşahedesi için yeni bir fırsat teşkil eylemiştir.

Yahya paşanın Başvekil B. Kalinesko, hariciye nazırı B. Gafenco ve diğer hükümet âzası ile yaptığı görüşmeler esnasında, iki memleket arasında mevcut mühim ekonomik münasebetleri bir kat daha fazlalaştırarak iki memleket arasındaki dostluğu inkişaf ettirmek hususunda iki tarafın katî azmi kendisini göstermiştir.

Çin harbinde Japonlara mânen yardımlarda bulunurken

Almanya Çin'e harp malzemesi gönderiyor

Hongkong'ta görülen bir dâvanın tafsilâtı

Paris, 28 a.a. — Ekselsiyor gazetesinin Londra muhabiri, Almanların Çin'e verdikleri harp malzemesi hakkında dikkate şayan malûmat vermektedir.

Hong-kong mahkemesinde halihazırda mühim bir dâva cereyan etmektedir. Almanya, bir taraftan Çin ile yaptığı muharebede japonlara manen yardım ederken, diğer taraftan da Çin'e mühim miktarda harp malzemesi göndermektedir.

Çin hükümetiyle bir firma arasındaki dâva

Vaka, şudur:

Hong-kong'un en büyük ve en mühim ithalât ve ihracat müesseselerinden biri, nizamî olmadıkları iddiasiyle Almanya'ya sipariş edilen 10.000 gaz maskesini teslim almak istemediğinden dolayı Çin hükümetini dâva etmekte idi.

Muhakeme esnasında bazı şiddetli münakaşalar da olmuştur. Şahitler, Almanya'nın Çin ile geniş mikyasta silâh ve cephane ticareti yaptığını söylemişlerdir. 75 milimetrelik 8.000 krupp obüsü, transit suretiyle Çin'e sevkedilmek üzere Hamburg'dan Hon Kong'a gelmiştir.

Bu malzemenin kıymeti 42.000 sterling olarak tahmin edilmektedir. Berlin, bir yandan italyan - alman askerî ittifakına girmesi için Japonya'yı tazyik ederken, diğer taraftan da Hamburg yoliyle Çin'e yaptığı silâh sevkiyatına faaliyetle devam etmekteidi.

Diğer cihetten Skoda fabrikaları Çekya'nın işgalinden sonra Çin ile yaptıkları mukaveleyi feshetmek şöyle dursun Çin hesabına harp malzemesi imalini arttırmışlardır.

İrlândalı tethişçilerin yeni bir suykasti

Londra, 28 a.a. — Sitenin küçük bir sokağında yıllardanberi kaydedilmemiş bir şiddette bir yangın çıkmış ve bütün sokak yanmıştır. Ateş 300 itfaiye neferinin 50 tulumba ile üç saat çalışması üzerine durmuştur. Şimdiye kadar enkaz altından 4 yaralı çıkarılmıştır.

Dört büyük binanın harap olmasına sebebiyet vermiş olan yangının İrlandalı tethişçilerin eseri olduğundan şüphe edilmektedir.

İspanyadan dönen İtalyan lejyonerleri

Napoli, 28 a.a. — 300 zabit ile birlikte İspanya'dan avdet eden 5000 lejyoner, bu sabah Sardenya ve Piemente vapurları ile buraya gelmişlerdir. Piemente vapuriyle fransız Fasını terketmiş olan 75 italyan ailesi de gelmiştir.

Mavi, siyah ve yeşil ok teşekkülleriden altı tabur, karaya çıktıktan sonra tecemmu etmişler ve prens de Piemont tarafından teftiş edilmişlerdir.

Fransız gazetelerine göre

Avrupa vaziyeti ciddî, fakat hailevî değil

Fransa her türlü tahakküme karşı koyacak

Paris, 28 a.a. — B. Daladiye'nin mebusan meclisindeki beyanatını bahis mevzuu eden gazeteler, bu beyanatı, haricî vaziyette herhangi yeni bir vehametin doğurmuş olmadığını fakat bu beyanatın yalnız hakikati olduğu gibi bir kere daha hatırlatmak maksadını istihdaf ettiğini bildirmektedir.

Maten gazetesi diyor ki:

"Bu katî lisanda, demogojiye ve kolaylık gösteren sözlere kapılmamak bahsinde bir ihtar, bugünün hakikatlerinin anlaşılmasında kalpler arasındaki birliğin sıkılaştırılması için bir hitap görmelidir. Yoksa, Avrupa vaziyeti, birdenbire sureti hususiyede vahimleşmiş değildir. Avrupa vaziyeti, dün nasılsa bugün de aynıdır: ciddî, fakat hailevî değil.,,

Müzakerelerin mühim ciheti

Pöti Parizyen diyor ki:

"Dünkü meclis müzakerelerinde anlatılması en güç olan cihet, bütün meclisin, en ufak bir serzenişi yükselmeden, hükümet reisinin sözlerine karşı gösterdiği büyük alâkadır. Cebir ve şiddet tehditleri karşısında eğilmemek ve her türlü tahakküm teşebbüslerine karşı koymak bahsindeki fransız azmini gösteren sözlerin mecliste karşılaştığı müttehit alkış tufanı da bilhassa kaydedilmeğe değer bir hâdise idi.,,

Fransa her türlü tahakküme karşı koyacak

Ordr diyor ki:

"Başvekil Daladiye, Fransanın dünya üzerinde sükûnun avdetini istiyen ve buna çalışan bütün milletlerle işbirliği yapmağa hazır olduğu hakkında yeniden teminat vermiştir. Fakat Başvekil, aynı zamanda, Fransanın her türlü tahakküme karşı koymağa azmetmiş olduğunu da bildirmiştir. Bütün enternasyonal siyaset sergüeştçileri, bu sözleri işitsinler. Tecavüz, Avrupa'nın herhangi bir noktasında muzaffer olur olmaz, hemen der hal, malûm bir kader kaidesine tebaiyet ederek, garbe doğru dönmektedir. Şarkî Avrupa'da yapılacak fedakârlıklardan bizim için herhangi bir emniyet çıkacağını sananlar, bunu akıllarından çıkarmamalıdır. Bu vaziyette vazifemiz, Başvekilin söylediği gibi, silâhlanmak, birleşmek ve teyakkuz içinde beklemektir.,,

DÜNKÜ İSTANBUL Gazeteleri

a.a. Matbuat Servisi

VAKİT

Almanya ve İtalya hatalarını görecekler mi?

Asım Us bu başmakalede, Almanya ile İtalyanın müşterek bir hatta birleştiklerini, bütün Avrupanın ve bütün dünyanın uykusunu kaçıran karışık vaziyetin bu çifte hatanın neticesi olduğunu, Almanya ile İtalya bu hatayı görüp anlıyacak olurlarsa çığırından çıkan beynelmilel münasebetleri yeniden bir düzene koymak mümkün olacağını söylüyor.

CUMHURİYET

Sovyetler ittihadının vaziyeti

Yunus Nadi, bu başmakalede, Sovyet Rusyanın sulh cephesine iştiraki lüzumundan fazla uzarken, bir yandan da Almanya ile bilâhare siyasî mahiyet alabilecek iktisadî müzakerelere giriştiği haber verildiğini yazıyor ve şimdiki şartla içinde totaliter devletlerle Rusya arasında derhal bir anlaşma vukuu ihtimali olup olmadığını, araştırarak, totaliter devletlerin rus aleyhtarlığını tebarüz ettirirken, böyle bir anlaşmanın imkânsızlığını söylüyor ve sovyetlerle müzakerelerin uzaması büsbütün başka sebeplerden ileri geldiğini kaydettikten sonra Rusyanın yeri sulh cephesinde olduğunda tereddüde mahal bulunmadığını ilâve ediyor.

TAN

Akdenizde Fransa'nın mevkii

M. Zekeriya Sertel, türk - ingiliz anlaşmasının ehemiyetini izah eden dünkü makalesine devamla bugün de türk - fransız anlaşması dolayısiyle Fransanın Akdenizdeki mevkiini izah ediyor ve türk - ingiliz, türk - fransız anlaşmalarından sonra Akdenizdeki muvazenenin sulh cephesi lehine kuvetlenmiş olduğunu, Akdenizin bütün anahtarları bu cephenin elinde bulunduğunu ilâve ediyor.

Üç prensip ve Türkiye

Sadri Ertem, bu serlevha altındaki makalesinde, türk - ingiliz anlaşmasın -. dan soonra, türk - fransız anlaşmasının, sulh ve demokrasi cephesinin ikinci zaferini teşkil ettiğini, dostların bu anlaşmanın beşerî ve reel kıymetini derin bir hazla idrak ederken düşmanların yeis ve iztiap içinde bulunduklarını söylüyor ve anlaşmanın büyük değerini anlatmak için bundan başka delile ihtiyaç bulunmadığını izah ederek Türkiyenin sulh cephesinde beşeri ideal, geopolitik ve millî bünye bakımından yer aldığını ilâve ediyor.

AKŞAM

Açık söz, kaçık söz

Fazıl Ahmet Aykaç, bugünkü başmakalesinde, vaktiyle okuduğu büyük edibin "Açık söz başka, kaçık söz başka" mealindeki vecizesini ele alarak, totaliter devletler matbuatının çarpık mantıkla ve samimiyetsiz gönülle yazdıkları yazıların şayanı teessüf mahiyetini belirtiyor ve hür, müstakil ve şerefli bir memleket olan Türkiyenin en buhranlı ve en hüsranlı zamanlarda bile daima açık sözlü davrandığını, fikirlerini maksatlarını 15 senedir apaçık söyleyip durduğunu izah ettikten sonra bize emperyalizmi atfetmek istiyen kafaların fena niyetlerini belirterek bunlarda en doğru ve hayırlı şeylere inanmak istemiyen inatçı iman hasisliği, yahut her türlü yalan hazinesi olabilir zengin bir hürafe madeni bulunduğunu kaydediyor ve diyor ki : "Evet biz hüsnü niyete güvenen insanlarız, zira o hüsnü niyet ve âzimdir ki şimdiye kadar aleyhimizde uydurulmuş nice yalan ve iftiranın bizzat uyduranlar eliyle ortadan silinip gitmesini mucip oldu.

Hortlamasından korktuğumuz bir zihniyet

Dikkatler sütunundan "Ete narh" dendi, olmadı.

"Pazarlıksız satış dendi. Doğru dürüst etiket konması bile temin edilemedi.

Şimdi de, düğün yasağı talimatnamesinde ısrar ediyoruz. Halbuki bu, tabiatı eşyaya zıt olduğu için tatbikatı - büyük bir ihtimal ile pek yakında - muvaffakiyetsiz netice ve: en fenası, bu gibi iyi düşünülmeden icraata girişilmiş nizamlar, o silinmesi icap eden :

— Adam sen de... Devlet yasağı... Hükmü üç gün sürer... — zihniyetini hortlatabilir. Bilhassa bu nokta ehemiyetlidir.

SON TELGRAF

Tehlike geçidi

Ethem İzzet Benice, bu ünvanlı başmakalesinde Fransa Başvekili B. Daladiye'nin parlâmentoda söylemiş olduğu nutku bahis mevzuu ederek Avrupada, gerek uzak şarkta vaziyetin vahim olduğunu, sovyetlerle japonlar arasında kanlı bir hava muharebesi cereyan etmekte bulunduğunu yazdıktan sonra şöyle demektedir :

"Fransız başvekilinin söylediği nutukgünün hâdiseleri karşısında en hakikî bir makes hizmetini göstermektedir.,,

HABER

Yecuc mecuc

Necip Fazıl Kısakürek, bu fıkrasında uzak şarkta japonlarla ruslar arasında bir aydanberi harp mevcut olduğu haberini yazdıktan ve ilânı harpsiz harbin japon icadı olduğunu, japonların yalnız ilânsız değil haberi bile sızmıyan harbi idare etmek maharetini gwstermekte olduklarını ilâve ettikten sonra bir gün gelecek cüssece küçük, sayıca pek büyük bir insan sürüsünün bütün dünyaya yayılacağı, yıkıp yakacağı, kırıp dökeceği suretinde bundan yüz sene evel ortada dolaşan hayal şeklindeki rivayetin bugün bir gerçekleşme mukaddimesi yaşamakta olduğunu kaydediyor ve "Yecüç mecuc kadrosu için 100 milyon japon kâfi gelmezse 400 milyon çinliyi de hesaba katabilirsiniz,, diyor.

Bir polis memurunu öldüren katil

19 sene ağır hapis cezasına mahkûm oldu

İstanbul, 28 (Telefonla) — Ağır ceza mahkemesinde bundan üç sene kadar evel işlenen bir cinayetin kararı tefhim edilmiştir. 937 senesi şubat ayında Dizdariye'de Mahmutpaşa yokuşunda bir cinayet olmuş ve Nazmi adında bir sabıkalı hırsızlık için girdiği evin sahibi polis Hasan Basri'yi bıçakla öldürmüş ve oğlu gene polis memuru Nevzadı yaralamıştı. Vaka günü Nazmi, Salim adındaki arkadaşını gözcü koyarak polis Hasan Basrinin evinin ikinci kat penceresine tırmanmış ve oradan yatak odasına girmiştir. Yatak odasında Hasan Basrinin karısı Nadireye ait el çantasını karıştırırken polis Basri gürültüyü duymuş ve baba oğul yukarı çıkmışlardır. Baba oğul yatak odasında Nazmi ile birdenbire karşılaşmışlar, fakat sabıkalı hırsız, Hasan Basri'yi ânî olarak yere itmiş ve üzerine çullanmıştır. Oğlunun yardımiyle Hasan Basri bu tecavüzden kurtulmuştur. Bunun üzerine Hasan Basri hırsızı korkutmak ve yakalamak için havaya bir el silâh atmıştır. Bu sırada Nazmi kolunun altında sakladığı kunduracı bıçağını çekerek, Hasan Basri'nin üzerine saldırmış ve gırtlağından ağır surette yaralamıştır.

Bundan sonra kaçmağa teşebbüs eden sabıkalı, Hasan Basrinin oğlu Nevzatla sokak kapısında karşılaşmış ve bunu da bıçağiyle yaraladıktan sonra gene kaçmağa teşebbüs etmişsede civardan yetişenlerin yardımiyle yakalanmıştır.

Yaralı Hasan Basri hastaneye götürülürken yolda ölmüştür. İki senedenberi devam eden bu katil hâdisesine ait muhakemenin bundan evelki celselerinde, iddia makamı, Nazminin işlediği bir cürmün delillerini ortadan yok etmek ve çaldığı malın elinden alınmasına mani olmak için ikinci bir ağır suç işlemesi dolayısiyle ölüm cezasına mahkûm edilmesini istemiştir. Hâkim heyeti uzun süren bir tetkikten sonra, bugün geç vakit bu hususiaki kararını tefhim etmiştir.

Verilen kararda, Nazminin Hasan Basri tarafından suç üstü yakalandığı, binaenaleyh çalmağa vakit bulamamış olduğunu, aynı zamanda ölen Hasan Basrinin karısı tarafından çantadan parasının çalındığına dair bir ifade mevcut olmadığını göz önünde tutmuş ve Nazminin kaçıp kurtulmak maksadiyle Hasan Basriyi yaraladığı neticesine vararak Nazmi hakkında 19 sene ağır hapis cezası vermiştir.

Satye tahkikatı

Dün bir çok kimseler daha dinlendi

İstanbul, 28 (Telefonla) — Satye binasına ait tahkikata bugün de devam edilmiştir. Satye şirketinde dün akşam geç vakit bir arama yapılmış, lüzumlu görülen bazı evrak müddeiumumiliğe getirilerek dördüncü sorgu hakimliğine teslim olunmuştur.

Müddeiumumiliğin, dördüncü sorgu hakimliği tarafından Şahin Giray, Ziya Taner ve Sedat Ödül hakkında tahkikatın gayri mevkuf olarak devam edilmesi hususunda verdiği karara itiraz ettiğini bildirmiştim. Bu meseleyi tetkik etmekte olan ağırceza mahkemesi, müddeiumumiliğin bu itirazını reddetmiştir.

Dördüncü sorgu hakimliği bugün de on beşe yakın şahidin ifadelerini almıştır. Şahitler arasında, devlet limanları umum müdür muavini Hamit Saraçoğlu, Satye şirketi müdürlerinden Laziyan, denizbank materyel şefi İbrahim Burak, İstanbul nafıa müdürü Bedri bulunmakta idi.

Dördüncü sorgu hakimliği, evrak üzerindeki tetkiklerini bitirmek üzeredir. Bu evrakın bir iki gün içinde Ağırcezaya gönderilmesi kuvetle muhtemeldir. Sorgulara yarın da devam olunacaktır.

İtalya'nın stratejik vaziyeti

Bu memleketin merkezî vaziyetinin faydaları, komşularının çevreleyici taarruzlarına uğramak tehlikesi dolayısiyle epey azalmaktadır

Akdenizin merkezini, Libya sahilleri ve on iki adaların idame ettiği muazzam bir baraj gibi kateden İtalya birinci derecede bir stratejik mevkie sahiptir. Bu sayede Akdeniz havzasının bütün mü - nakalelerini tehdidi altında tutabilir ve hava kuvetleri vasıtasiyle taarruzunu etrafını çeviren memleketlerin göbeğine kadar götürebilir: Bu günkü tayyarelerin süratiyle Bordo, Paris, Belgrad, Atina, Tunus, Cezair, Lombardıyanın, Sicilyanın veya Sardunyanın hava meydanlarından ancak iki saat mesafededirler; İstanbul, Ankara, Süveyş ve Kahirenin Rodosa olan mesafesi de aynıdır.

İşgal ettiği stratejik mevkiden, italyan hava kuvetleri, istediği gibi filoları - nın faliyetini şarkî veya garbî Akdenizdeki harekât sahasının en mühim noktası üzerinde teksif edebilir, hasım filoların Tulon, Cezair, Tunus, Malta üslerinden istifade etmelerine mâni olabilir, Fransanın cenup şarkisini, Mısır ve balkan devletlerini bombardıman edebilir. Tarihi ve mantıkı inkâr ederek İtalya komşulariyle harbe girişirse, derhal harp hatlarının merkezinde yer almış olur ve hasımların - da tehlikeli yaralar açabilir. Fakat bu merkezî vaziyetin faydaları komşuları - nın çevreleyici taarruzlarına maruz bulunmak tehlikesiyle tadile uğrar.

İtalya bu bakımdan hasaten nazik bir mevkide bulunmaktadır : Arazisinin derinliği azdır; Pô vadisi ancak 400 kilometrelik bir genişlikle uzar ve yarımadanın en geniş noktası 250 kilometreyi geçmez. Bütün istihsal burada temerküz etmiştir. Memleketin coğrafî hususiyetleri vaziyeti büsbütün güçleştirir : Arazinin büyük bir kısmını örten Apenin dağları, endüstrinin hemen tamamının dar Pô vadisinde tekâsüf etmesine sebep olmuştur. Buradaki endüstri mıntakası hava kuvetleri için kolay bir şikâr teşkil eder.

Bir kaç saat içinde, harp fabrikalarının umumî heyeti tamir edilmez tahriplere uğrıyabilir. Diğer taraftan, dağlar yüzünden, şimalle cenup arasında irtibatı temin eden demiryolları deniz kenarına sıkışmıştır, bu da açıktan gelen taarruzlara karşı bunların müdafaasını imkânsız kılmaktadır; münakale çarçabuk kötürümleşebilir, bu yüzden askerî harekât ve memleketin umumî faaliyetleri felce uğrar.

Limanlar için de aynı tehlike variddir: Doğrudan doğruya tehlikeye maruz bulunan sahillerde limanları koruyacak derin körfezler mevcut değildir. Ve müdafaa tayyarelerinin müdahalesine imkân kalmadan bombardıman edilebilirler. Denize karşı kapalı olan Napoli körfezi de hava hücumlarına karşı açıktır. Denizde, Palermo'yu Kagliyari'den ayıran 160 millik tarassudu deniz kuvetleri tarafından devamlı surette temin olunabilir. Fakat hava kuvetlerine karşı devamlı bir baraj kurmak imkânsızdır ve bombardıman tayyareleri mânia ile karşılaşmadan hedeflerine ulaşabilirler.

Libya'da, coğrafî şartlar daha mahzurludur. Bütün mühim tesisler sahildedir ve gerisinin çöl olması bunların geriye alınmasına da imkân vermez. İmparatorluğun bu vilâyetine kumanda eden başlıca askerî merkezler: Tobruk, Bingazi, Trablus seri bir tahribe maruzdurlar.

İtalyanın bir Avrupa harbinde işgal edeceği merkezî vaziyet ve arazinin darlığı müdafaasının bütün unsurlarını pek nazik bir hale sokmaktadır: Limanlar, hava meydanları, harp fabrikaları, ikmal merkezleri, münakaleler.

Meşum bir hatâ ile kendisine hasım edinmek tehlikesine maruz bulunduğu devletlerin vaziyeti bambaşkadır. İngiltere olsun, Fransa veya balkan devletleri olsun, bu memleketler yarım adaya nazaran geniş sahalar arzeden ve dünyanın başlıca ikmal merkezleriyle serbest münakalelerden istifade eden çevreleyici bir vaziyete malik - tirler.

Bu devletler, taarruzlarını müşterek düşman üzerinde birleştirmek imkânına daima malik kalarak, tesislerini dağıtmak suretiyle tahribi daha güç bir vaziyete koyabilirler. Bilhassa Fransanın deniz üsleri Fransanın veya Cezairin garbine çekilebilir. Fransız fabrikalarının bir kısmı, icabında Fasa veya İngiltereye naklolunabilir ve buraları da ciddî bir tehdide maruz kaldıkları takdirde Amerikanın istihsalinden istifade edebiliriz. Balkan ve yakın şark devletleri de aynı şekilde tedbirler alabilirler: Tuna ovaları, Rusyanın, Anadolunun veya Mısırın derinlikleri taarruz kuvetlerinin masun olarak bulunacağı üslerini istedikleri kadar uzakta tesis etmek imkânını onlara verir.

Böylece havacılık bakımından, İtalyanın çevresinde bulunan devletlerin katî üstünlükleri tebarüz eder.

İtalyanın coğrafi vaziyetinin bir neticesi olan zaafı, memleketin istihsal kaynakları pek mahdut olduğu için, daha vahim âkibetler doğurabilir. Deniz münakalelerinin mutlâk surette kesilmesi metodik surette tahribe uğrıyan malzeme ve mühimmatını yenilemek imkânını vermez. İtalyan yüksek kumanda heyetinin "Yıldırım hızıyle atılacak büyük hava ve kara kuvetleriyle„ harbi kısa keserek bu mahzuru önlemek iddiasında olduğu malûmdur. Heyecana ve gurura pek müsait bir millete böyle bir hareket yaraşır, fakat büyük Avrupa devletleri arasında vukua gelecek bir harpte böyle bir hareketin süratle neticeyi alacağına inanmıya tecrübe ve mantık manidir.

Garp devletleri ve balkan devletleriyle girişeceği bir harbin İtalyayı maruz bırakacağı ölüm tehlikesi karşısında, şefleri böyle bir uçuruma sürüklenmelerine nasıl razı olabilirler ?

Le Temps

UÇUK POSTASI

Gene Göbels yazıyor:

Alman milleti, vaktiyle kolayca ifsad edilebilirdi. Fakat, biz almanlar bu gün artık adama ağzının payını verecek mevkideyiz. Bu arada, Londranın ortaya attığı yalanlara var kuvetle mukabele etmek için, icap eden çare ve imkânları temin ettiğimizden, ingilizlerin propaganda makinesi tekrar son hızla çalışmıya başladı. Bu makine, efkârı umumiyeyi telâşa düşürecek havadisleri yağdırmıya koyuldu.

Alman askerlerinin ayaklanmış olduklarından işçilerin grev ilân etiklerinden, milletimizin muhtelif tabaka ve sınıfları arasında hoşnudsuzluk ve protektora topraklarında anarşi hüküm sürdüğünden bahsedilmektedir.

Lâkin, bunların hepsi cazibesini kaybetti. Bizim milletimiz, nasyonal sosyalist mektebini bitirdi. Biz Britanyalıların tecavüzüne karşı artık silâhsız değiliz. Biz hem kendimizi müdafaa ediyoruz, hem de eski nasyonal sosyalist usulünce, mukabil taarruza geçiyoruz. Olduktan sonra, adamakıllı olsun. Bizim mukabil darbemiz çok ağırdır. Karşımıza pislik sapanı ile çıkılınca, otuz metreden flore ile mukabele etmiyoruz. Zamanla bizim de postumuz kalınlaştı.

Politikada büyük bir tecrübesi olan ingiliz propagandası, Avrupa kuvet muvazenesi oyunlarında ilk defa olarak, bugüne kadar hesaba katmadığı yeni bir muarızın peyda olduğunu görüyor. . İngilizler, tek başlarına üstad kesildikleri bu noktada bizim taraftarımızdan geride bırakılmışlardır.

Nasyonal sosyelist hareketi, propagandaya karşı koymak ve propaganda taarruzuna geçmek hususundaki bilgilerini alman milletine devretmiştir. Bizlerde artık propagandadan bazı şeyler biliyoruz. Mücadelemiz esnasında, propaganda bizim yegâne silâhımız idi. İç politikadaki hasımlarımız mutlâk bir surette hâkimiyeti ellerinde bulundurmuş olmaları - na rağmen, bir kaç ravnda kendilerini yere serdik. Bugün, o günlerdeki gibi silâhsız değiliz. Bugün, bir millet olarak, dünyanın en muhteşem ordusuna sahibiz.

Dr. Göbbels
Fölkişer Beobahter

İngiliz - Fransız - Türk anlaşması

Bugün, takip edilecek aylar zarfında çok ağır basacak bir hâdisenin vukuu bekleniyor. Büyük harpteki hasmımız Türkiye, resmen bizim müttefikimiz olacaktır.

Hemen bir senedenberi ona bir dostluk paktiyle bağlıydık. O zaman B. Rüştü Arasla bu paktı müzakere etmiş olan B. Georges Bonnet, yakın şarkın başlıca devleti olan Türkiyenin dostluğu, büyük Avrupa buhranının ortaya çıktığı bir sırada, bizim için ne kıymetli bir müzahir olacağını takdir etmiş ve ona Suriye siyasetimizin eski hatalarının icap ettirdiği fedakârlıkları kabul etmek liyakatini göstermiştir. Bunca "muahede paçavraları„ arasında bu paktı imzalıyanların içlerinden biri aleyhine müteveccih hiç bir birliğe girmemek hususundaki mihver devletlerinin genişleme hırslarının dünyayı iki kısma ayırdığı bir sırada, dostça riayet etmiş olduklarını müşahede etmek memnuniyet verici bir keyfiyettir.

Demokratik devletlerin kurmuş oldukları tecavüze mukavemet sistemi içinde, Polonyanın şimal noktasını tuttuğu emniyet zincirinde Türkiye cenup rapt noktasını teşkil etmektedir. İngiliz - fransız yardımı şarktaki müttefiklerimize ancak bekçisi Türkiye olan boğazlar vasıtasiyle yapılabilir. Çünkü Baltık yolu kapanacak ve karadan muvasala yolu mihverle onun peykleri tarafından müdafaa edilecektir.

Fakat Türkiye yalnız boğazların muhafızı değildir. Balkan ve şark paktı sayesinde yakın şarkta sahip olduğu nüfuz onu şarkî Akdeniz muvazenesinin temel direği haline getirir. Süveyş geçidini serbest bulundurmak istiyen Türkiyeyi kendine hasım etmemelidir. Romanya ve Yunanistana verilmiş olan garantiye filî kıymet verecek yegâne şey olan İngiliz - Fransız - Türk askerî anlaşması mihver devletlerinin iştahlarına karşı kuvetli bir sed teşkil eder.

Umulduğu gibi, Mısır, şu veya bu şekilde tedafüi birliğe iltihak ederse, Akdeniz statükosunu bozmak istiyecekleri bu fikirlerinden vaz geçirecek bir blok vücuda gelir.

Fransız - Türk anlaşması Moskova ile olan müzakerelerin akdini tacil etmek neticesini doğuracak mıdır? Bu pek tabiidir.

EDİTH BRİCON

Gelecek harp ve Lehistan

Paris'ten yazılıyor :

Sovyetler Birliğiyle Lehistan arasında halen bir itimatsızlık hüküm sürdüğünü fransızlar da teslim etmekte olmalarına rağmen Parisin askerî politikacıları, iki memleket genel kurmaylarının daha sıkı bir surette mesai teşrikinde bulunmalarını talep etmektedirler.

"Depeche de Toulause„ de general Ormengaud diyor ki :

" Lehistanın emniyeti Sovyetler Birliğinin emniyetine sıkı bir surette bağlıdır. Bu büyük devletin yardımı olmassa, Lehistanın vaziyeti müşkül olur. Harp kâbus Ukranya ile Baltık sahillerinde pusuda beklerken, bu devletlerin tehlikeyi ehemiyetle telâkki etmemeleri büyük bir dikkatsizliktir.„

Fransız genel kurmayı ile sıkı münasebeti olan general Armengaud, gerek Varşova'da, gerek Moskovada, malî ve otoriter vasıtalarla mücehhez bir fransız hava misiyonunun bulundurulmasını ileri sürmekte ve demektedir ki:

Fikirleri fiil sahasına koymak, nazarî mülâhazalarla uzun uzadıya meşgul olmamak zamanı gelmiştir.

Armengaud, sovyetlerin Lehistana yapacakları yardımı şu bakımdan mülâhaza etmektedir :

Sovyetler, Lehistana, tayyare imali için ham ve yarı mamûl maddeler vermek suretiyle yardımda bulunabilirler.

Ancak, bu maddeler daha şimdiden Lehistan hududunda depo edilecek olursa, bu tedbirlerin bir harp halinde, bir mânası olabilir.

Yazı sahibi, bir harp halinde, Lehistanın yapacağı ilk isabetli hareket olmak üzere, bütün kuvetleriyle derhal şarkî Prusyaya taarruz etmek, hava silâhile de Şileziya, Bohemiya, Saksonya ve Berlin civarına saldırmak olduğuna işaret etmektedir. General bu husta diyor ki :

"Bu cihet Varşovada da mütalea ve mülâhaza edilmektedir. Ancak, bunu yapabilmek için imkân ve vasıtaya lüzum vardır. Bu bakımdan en ehemiyetli olan nokta, mihver devletlerine havada bir üstünlük ve ya hiç değilse, onlarla bir beraberlik temin etmektir. Bunun için ise sovyetlerin yardımına ihtiyaç vardır.

Armengaud Sovyetlerdeki tayyarelerin 5000 tane olduğunu tahmin ediyor. Bunun 1500 ü avcu, 1500 ü bombardıman, 1000 i hücum, 1000 i de keşif tayyaresidir. Bunların 1500 ü uzak şarkta, 3500 ü sovyetlerin garbinde bulunmaktadır. Bu sonuncu kısım Avrupaya tahsis edilmiştir.

Doyçe Algemayne Saytung

Nevyork Sergisinde Türk paviyonu

Nevyork sergisinin tam göbeğinde, sadece Market Street adı verilmiş olan yerde yeni şarktan bir parça, türk pavyonu kurulmuştur.

Dışındaki mavi çinilerle bu bölgenin en göze çarpan binası olan bu pavyonda bir türk kahvesi pazarı, lokantası vardır. Ve bir bakışta burada asırlarca eski şark kültürü ile garbin yeni kültürünün imtizac etmiş olduğu göze çarpmaktadır.

Pavyonun methalinde selvi ağaçlarının gölgelediği bir avluda çinilerle yapılmış dört havuz vardır ki bunlara birer demir yılan ağzından dökülen serin sularla dışarının güneşli ve sıcak caddeleri bir tezad teşkil etmektedir.

Avlunun tarafında her iki de Türkiyede hükümetin inhisarı altında bulunan içki ve tütün köşesi, bir tarafında da eski İstanbulda bulunan çarşıyı hatırlatan bir pazar vardır.

Burada üzerleri gümüşle sanatkârane işlenmiş ağızlıklar, çubuklar, tesbihler, tabakalar, işlemeli bolrenkli türk bluzları, çocuk elbiseleri vesaire bulunmaktadır.

Avlunun bir başka tarafında Türkiyedeki bütün maden işletmelerini inhisarı altında bulunduran Eti bankın köşesi vardır. Burada duvara asılmış olan bir levhada şu kelimeler okunuyor: "Her maden işçisine daha iyi bir hayat temin etmek, Türkiye cümhuriyetinin sosyal programı icabıdır.„

Binanın ikinci katında bir büro vardır ki turistler burada yolculuk, kiracılık ve seyahat kolaylıkları hakkında diledikleri malûmatı alabilirler.

Kulenin tepesinde bir müze vardır ki buradaki eşya zaman zaman değiştirilecektir.

Şimdi burada eski halılar, oymalı kapılar, rahleler, kakmalı sandıklar, teşhir edilmektedir ki bunlar on üçüncü asırla on yedinci asır arasındaki zamanlara ait eserlerdir. Müzenin merkezinde on dördüncü asra ait türk vazoları ve bronz eşyaları vardır ki, gayet pahalı ve nefis şeylerdir.

Burada bir köşede sayfaları bir gazete sayfası büyüklüğünde gayet musanna bir kitap vardır ki her tarafı altun yazdızlarla tezhip edilmiştir. Buradaki rahlelerde fevkalâdedir.

Binanın her iki nihayetinde iki köşk veya hutsebil vardır ki evelce bu çeşmeleri zenginler fakirler için yaptırırlardı. Burada yazın sıcak günlerinde serin içkiler satılacaktır.

Avlunun methallerinden birisinin dışında Türkiyenin bir çok yerlerinde görülen neviden bir çeşme ve yalağı vardır ki üzeri güzel renkli çiniler ve dekorasyonlarla süslenmiştir.

Türkiyenin esas hükümet sergisi milletler holünde ve sulh sarayı karşısında kurulmuştur.

Burada en fazla göze çarpan eser, 38 yaşında bir türk heykeltraşı olan Zühtü tarafından yapılmış olan iki büyük heykelle, Türkiyenin ilk Cümhurreisi Atatürk'ün bir büstüdür.

Zühdünün büyük heykelerinden birisi bronz eliyle tarih, öncesi semalü olan güneşi tutan bir genci gösteriyor ki bu, yükselmek ve ilerlemek âzmini fade etmektedir.

Öteki heykel bir ayağı Asyaya, bir ayağını Avrupaya basmış, elinde bir tutan bir genci göstermektedir. Çünkü Türkiye, Boğaziçi ve Çanakkalede iki kıtayı biribirine bağlı bir ülkedir.

Burada gene türk külrünü gösteren bir takım serler mevcuttur.

Divarlardaki resim Türkiyenin yeni ve medeniyetine ait eserldir.

Burada dağıtılan reh kitaplarından bir tanesi deniliyor ki :

"Türkiyede bir ki ilk bakışta bugünkü t medeniyetinin sayılmasırların medeniyetinin sentezi olduğunu gö Çünkü Avrupa, Asya verupanın ortasında kumuş olan bu ülke, bir medeniyetlerin inkişafda büyük roller oynantır.„

New York T

RADYO

TÜRKİYE

Radyo Difüzyon Postaları

TÜRKİYE *Radyosu*
ANKARA *Radyosu*

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs./120 Kw. *T. A. Q.*
19.74 m. 15195 Kcs./ 20 Kw. *T. A. P.*
31.70 m. 9465 Kcs./ 20 Kw.

ANKARA

12.30 Program
12.35 TÜRK MÜZİĞİ :
1 — ---------- Nişaburek peşrevi.
2 — Ziya paşa Nişaburek ağır semai - Ey gül ne acep silsilei.
3 — Hasan ağa - Nişaburek şarkı - Camei surhile.
4 — Aziz efendi - Nişaburek şarkı - Kırdı geçirdi.
5 — ---------- Nişaburek şarkı - Görmek ister.
6 — Ali Rifat - Nişaburek şarkı - Meyledip bir gülizare.
7 — ---------- Nişaburek saz semaisi.
13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
13.15-14 MÜZİK (Karış program - Pl.)
19.00 Program
19.05 MÜZİK (Senfonik parça - Pl.)
19.15 TÜRK MÜZİĞİ (Fasıl Heyeti)
20.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
20.15 Konuşma (Ziraat saati)
20.30 TÜRK MÜZİĞİ (Muhtelif şarkılar ve düğün âdetlerine ait türküler) :
1 — ---------- Hicazkâr peşrevi
2 — Lemi - Hicazkâr şarkı - Son aşkımı canlandıran
3 — Arif bey - Hicazkâr şarkı - Bir halet ile süzdü gene
4 — Arif bey - Suzinak şarkı - Papusuna ermek üzere.
5 — Rahmi bey - Suzinak şarkı - Bir sihri tarap.
6 — Udi Eşref - Suzinak şarkı - Günden güne efzun oluyor.
7 — Mustafa Nafiz - Suzinak şarkı - Ümitsiz bir sevişle.
8 — ---------- Düğün âdetlerine ait türküler.
21.10 Konuşma
21.25 Naşelik plâklar - R.
21.30 MÜZİK (Şan resitali - Ruhi Su: Bas Bariton) :
1 — Haydn - "Mevsimler" Oratonosundan çift şarkısı
2 — W. A. Mozart - "Sihirli flüt" Operasından Sarastronun aryası.
3 — L. Van Beethoven - " Fidelio " operasında "Rocco" nun (Para şarkısı)
4 — Fr. Schubert - Genç kız ve ölüm (Lied)
5 — G. Verdi - "Simon Boccanegra " operasında Fiesconun romansı.
22.00 MÜZİK (Küçük Orkestra - Şef: NECIP AŞKIN
1 — Julius Fucik - Hüsar (Vals)
2 — J. Strauss - Dinamid (Esrarengiz vals)
3 — Emmerich Kalman - Cambazhane prensesi peretinden (Potpuri)
4 — Jac. Grit - Mayıs ihtişamı (Vals)
5 — Jac. Grit - Marş
23.00 Son ajans haberleri, raat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiy
23.20 MÜZİK (Cazband -
23.55-24 Yarınki program.

AVRUPA

OPERA VE OPERETLER
13.20 London - Recyonal
19 Hamburg — 20.15 Lil
21 Floransa, Roma
ORKESTRA KONSERLERİ VE SENFONİK KONSERLER: 20.15 Breslav, Doland Zender —20.30 Floransa, Paris — Prag.
ODA MUSİKİSİ: 15.25 Hamburg — 20.45 Monte Ce — 22.30 Sarbrük — 22.40 lonya.
SOLO KONSERLERİ: London - Recyonal — Doyçland Zender — Kolonya — 19 Berlin 19.15 Berlin
NEFESLİ SAZLAR (Mas.): 12 Hamburg — Prag
ORG KONSERLERİ VE ROLAR: 17.30 Kolonya.
HAFİF MÜZİK: 17.10 — 18 Hamburg — Frankfurt, Königsberg, nih, Ştütgart.
HALK MUSİKİSİ: 11.30 gart — 12.20 Bratislava 15 Prag — 18 Ştütgart 20.45 Hamburg — 22.30 gart.
DANS MÜZİĞİ: 21.30 — 22 Monte Ceneri, — 22.20 Droytviç — Viyana — 22.45 Paris fel kulesi, Paris - P.T.T. 23 Floransa, Milâno — London - Recyonal Hilton Orkestrası) — Budapeşte.

İçimizdeki Şeytan

Tefrika No: 87 = *Yazan: Sabahattin ALİ*

Yemin ederim ki Macide'den daha kıymetli hiç bir şey mevcut değildir... Bunun kadrini bil..."

Hemen ayağa kalkarak arkasını döndü, gardiyanın uzattığı kâğıdı aldı ve kapıya doğru yürüdü.

Bedri arkasından geliyordu. Sokağa çıkınca durdular ve biribirlerine baktılar... Her ikisi de sapsarı kesilmişti. Ömer sağ kolunu dimdik uzattı. Bedri bu eli yakalıyacağı yerde karşısındakinin boynuna sarıldı. Ömerin de kendi vücuduna sarıldığını ve bu esnada delikanlının her tarafının titrediğini hissetti.

Ayrıldıktan sonra Ömer hiç bir şey söylemeden deniz tarafına inen dar ve dik sokaklardan birine daldı. Bedri Macide'nin bekliyeceği kahvelere doğru ağır ağır yürüdü.

Ne yapacağını, Macide'ye bunları nasıl anlatacağını değil, sadece Ömer'i, arkadaşı Ömer'i, Macide'nin hâlâ sevdiği ve ihtimal hep seveceği Ömeri düşünüyor ve onu, her şeye rağmen, kendinden daha mesut buluyordu.

Genç kadın Bedri'yi görünce yerinden kalktı:

"Ne yaptınız?" diye sordu.

"Ömer tahliye edildi... Fakat...„ Bir müddet düşünerek kelime aradı. Sonra yüzünü başka tarafa çevirdi ve mırıldandı: "Fakat başını alıp gitti. Beni hiç aramayın!.. Ne sen, ne Macide... dedi. Yalnız kalmak, yeni bir hayatı denemek istiyor... Kendini iki kişinin mesuliyetini yüklenecek kadar kuvetli hissetmiyor!...„

Tekrar sustu. Macide de susuyor ve ötekine bakıyordu. Bir şey söylemeden yanyana yürümeğe başladılar. Nihayet Bedri:

"Bunun böyle biteceği belli idi!„ dedi.

Macide, daha ziyade kendi kendine imiş gibi mırıldandı:

"Evet belliydi!„

Bedri başka bir şey söylemek istiyor fakat cesaret edemiyordu. Onun dudaklarının kımıldadığını gören Macide sordu:

"Ne dediniz?"

"Hiç... Şimdi size gideriz... Ben Ömerin eşyalarını alır, onun uğrıyacağı bir yere bırakırım... Sonra...„

Tekrar tutuldu. Macide önüne bakıyor ve dinliyordu. Bedri bundan cesaret aldı:

"Ablam ölüm halinde!...„ dedi... "Doktorlar bir iki günlük ömrü var diyorlar... Ondan sonra benim evime taşınır mısınız?.. Annem sizinle teselli bulur...„

Sonra mânâsız ve yersiz bir şey söylemiş gibi ürktü ve Macide'nin cevabını korku ile bekledi. Fakat genç kadın gayet tabiî bir sesle:

"Niçin ümidinizi kesiyorsunuz?„ dedi. "Ablanız gençtir... Ben ona gayet iyi bakarım...„

Ablasının mâhut ziyaretinden Bedri'nin haberi olduğunu deminki sözlerinden anlamıştı. Bunun için ilâve etti:

"Ben her şeyi unuttum!„

Genç adamın ne kadar üzüldüğünü, ne kadar sıkıldığını görüyor ve ona acıyordu. Cesaret vermek için kolundan tuttu...

Sultanahmet'ten Alemdar yokuşuna doğru yürüdüler. Bir aralık Macide ensesinden çekilir gibi olduğunu sandı. Garip bir ses bu hisse mukavemet etmesini söylüyordu... Fakat dayanamıyarak başını geriye çevirdi.

Arkalarından, on beş yirmi adım uzaktan Ömer geliyordu, Macide'nin başını çevirmesiyle onun geriye dönmesi bir oldu... Şimdi, başı biraz öne doğru eğilmiş, ağır adımlarla yokuş yukarı çıkıyordu.

Macide durakladı. Bedri'nin kolunu bırakmıştı. Kalbi deli gibi çırpınıyor, gözünün önünden bin bir türlü hayaller, manzaralar, insanlar, dumanlar, renkler geçiyordu...

Fakat bu hal ancak bir an sürdü. Derhal kendini topladı. Tekrar Bedri'ye tutunarak:

"Hayır... Hayır... Gidelim!„ dedi.

Genç adam gözlerinde nihayetsiz bir hüzün ile başını salladı.

"Evet... Gidelim...„

Birkaç adım yürüdükten sonra dönüp baktı ve Ömer'in ortadan kaybolmuş olduğunu gördü.

"Onu unutamıyacaksınız!...„ dedi.. "Ondan ayrılamıyacaksınız!„

Macide düşünceli gözlerle yanındakini süzdü. Sonra elini cebine sokarak Ömer'e yazmış olduğu mektubu çıkardı:

"Öyle değil Bedri...„ dedi. "Ben ondan ayrılmağa daha evel karar vermiş bulunuyordum... Her şeye rağmen !„

Dörde bükülü kâğıdı yanındakine uzatarak mırıldandı:

"Fakat beklemek lâzım... Uzun zaman!„

— S O N —

HAYAT VE SIHAT

Sarhoşların hormonları

Hormon çıkaran guddelerimiz vücudun en nazik uzuvları olduğundan alkolün ilk fena tesiri de o guddeler üzerindedir. Bunu isbat eden en iyi delil, çokça içmiş olanların elleri titremesidir. Titremiye sebep olan tiroit guddesinin fazla hormon çıkarmasıdır. Alkol ilkin o gudde üzerine bir münebbih olarak tesir ettiğinden fazla hormon çıkar.

Birden çok içmeyip de azar azar fakat devamlı içenlerin elleri titremese bile yüreklerinde çarpıntı olur, gözlerinin bakışına parlaklık gelir, bazılarının gözleri dışarıya bile çıkar. Bunlar da hep tiroit guddesinin alkol tesiri altında fazla işlediğinin alâmetleridir.

Parlak bakış, yürekte çarpıntı ile beraber olmasa da, bir cihetten iyi bir şey, zekânın da iyi işlediğine delâlet eder. O halde içmekte devam etmek iyi olacakmış gibi gelir.

Fakat içmekte devam edince gudde bozulur, onun en mühim unsuru olan iyot madeni haylice azalır. Bakıştaki parlaklık söner. Vücudun ötesinde berisinde yağ toplanır, saçlar dökülür. Bunlar da guddenin az işlediğine, çıkardığı hormonun azlığına alâmettir... Zaten devamlı alkol kullananların tiroit guddeleri, açıldığı vakit hemen daima küçülmüş bulunur. Bundan dolayı devamlı içki zekâyı körleştirir...

Öteki guddeler üzerine de alkolün tesiri gene öyle, ilkin hormonu arttırmak sonra azaltmaktır.

İnsan yeni içmeğe başladığı vakit, birden çok içmezse, vücuda kuvet, ruha keyif gelir. Çünkü alkol ilkin böbrek üstündeki guddenin hormonunu arttırır, damarlardaki tansiyon bir an yükselir. Fakat içki devam edince iş aksine döner. Hormon azalır, vücuda dermansızlık gelir, bel bükülür, sarhoş adam kanbur olur...

Hormon guddelerinin hepsine hâkim olan baş gudde, tiroit de ilkin alkol tesiriyle işini arttırır, fakat o da sonra körleşir. Çok alkol kullananların vücudu, sadece şişman değil, şişmiş gibi gevşek ve kof olması bu ipofiz guddesinin iyi işlemediğinin alâmetidir...

Erkeklik ve kadınlık hormonlarına gelince, devamlı içmeğe alışmamış — hekimlikte yeni denilen — bir vücutta alkol ilkin iyi bir münebbih olur. Onun için mahcup, kendilerinden şüpheli olan yeni güveylere bir bardak şampanya daha ilk gecede cesaret verir...

Fakat şampanya şişesini bitirmeğe, hele ilk bardağın tesirinden cesaret alarak içkiye devam etmeğe hiç gelmez. O zaman alkolün tesiri büsbütün aksinedir. Daha önce de yazmıştım, Alkol erkek yumurtalarını öldürür. Ölmiyen yumurtalardan çıkacak çocukların da hepsi hastalıklı olur.

Alkolün bu türlü tesiri, baba olmıya niyetleri bulunmıyanların işine gelir, sanmayınız. Çünkü yumurtalar öldükten başka, yumurtalıklar küçülür, küçülür, iki taraftakinin ağırlıkları on gıram azalır. Erkeklik duygusu da kalmaz.

Kadınlık hormonları üzerine alkolün tesiri daha az ve daha geçtir. Bunun sebebi kadın yumurtasının erkek yumurtasından pek çok büyük olmasındadır. O da bir tek küre olmakla beraber, içerisi, büyüyecek çocuğu besliyecek maddelerle doludur. Ondan dolayı alkol kadın yumurtasının üzerine daha geç tesir eder. Bir de kadın yumurtaları kadınlığın ilk zamanlarında teşekkül etmiş bulunurlar ve alkolden daha az müteessir olurlar... Fakat içki devam ettikçe kadın yumurtalığı da küçülür, küçülür ve kaskatı küçücük bir şey kalır. Bereket versin ki kadınlar arasında devamlı içenler erkeklere nisbetle pek azdır.

Çocuklarına karşı zalim olan annelerin hep içki kullanan kadınlar arasında bulunması alkolün annelik hormonunu da azalttığını gösterir.

G. A.

Tunceli kanununun hükmü uzatılıyor

Dahiliye vekâleti, Tunceli vilâyetinin idaresi hakkındaki 2884 sayıl kanun hükümlerinin daha bir müddet uzatılması hakkında hazırladığı lâyihayı, Büyük Milet Meclisine sevkolunmak üzere, Başvekâlete vermiştir.

Ekalliyet mekteplerindeki türkçe öğretmenleri kıdem zammı alabilecekler

Ecnebî ekalliyet mekteplerinde çalışan türkçe ve kültür dersleri muallimlerine, resmî mekteplerdekiler gibi kıdem zammı verilmesi karalaştırılmıştır. Maarif Vekâleti, bu zamları temin etmek ve mektep bütçelerine icap eden tahsisatı eklemek üzere bu gibi mekteplerin bütçe vaziyetlerini tetkike başlamıştır.

Muayene memurları ikamet yevmiyesi de alabilecekler

Ölçü nizamnamesinin 34 üncü maddesine bir fıkra ilâve edilmiş, muayene memurlarının yol parasından başka zarurî masraflarını da alabilmeleri için hüküm konmuştur. Bu zarurî masraflar hacırah kararnamesi hükümlerine göre hesaplanacak seyahat ve ikamet yevmiyeleri namı altında verilecektir.

DİRİMDE DOĞRU YOLU GÖSTEREN BİLGİDİR

Okumaya havesli fakat kitap almaya kudreti olmıyan çocuklar için okuduğunuz mektep kitaplarını **Çocuk Esirgeme Kurumuna** verirseniz bilgili yurt çocuklarının çoğalmasına yardım etmiş olursunuz !

İzmir Enternasyonal Fuarına hazırlanınız

20 Ağustos — 20 Eylül 1939

Maarif Vekâleti umumî kütüpaneler için bir talimatname hazırladı

Maarif Vekâleti umumî kütüpanelerin açılıp kapanma saatleriyle hafta tâtilleri hakkında yeni bir karar almıştır. 1 Temmuzdan itibaren tatbik edilecek olan bu yeni karara göre elektrik ışığı bulunan yerlerde kütüpaneler sabahleyin 10 dan 12 ye, öğleden sonra da 15 ten 19 a kadar açık kalacaktır. Elektriği olmıyan kütüpanelerde senenin muhtelif mevsimlerine göre şu saatlerde açık bulundurulacaklardır. Haziran ve eylül aylarında öğleden evel 10-12, öğleden sonra 15-19; ilkteşrin, ikinci teşrin, nisan ve mayıs aylarında öğleden evel 9-13, öğleden sonra 14-18, ilkkânun ve mart aylarında öğleden evel 9-12, öğlede nsonra 13-17.

Halkın kütüpanelerden devamlı bir şekilde istifadesini temin için tâtil günleri de bir nizama bağlanmış.. temmuz, ağustos, eylül aylarında kütüpanelerin tâtili cumartesi günleri saat 13 den başlıyarak pazar günü, diğer aylarda da pazartesi günü saat 13 den başlamak üzere salı günleri yapılacaktır.

Memurları üçten fazla olan kütüpaneler haftanın her günü açık bulundurulacaktır. Yalnız cumartesi öğleden sonraları ve pazar günleri en az ikişer memurla bir hademe kütüpane direktörlerinin tertip edecekleri bir sıra dahilinde nöbetçi kalacaklardır.

Diğer taraftan Maarif Vekâleti umumî kütüpaneler için yeni bir tâlimatname hazırlamaktadır. Bu tâlimatnamede kütüpanler için satın alınacak kitapların kimler tarafından ve ne suretle satın alınacağı hakkında hükümler de bulunacaktır.

Urfa'da Hatay kurtuluşu için bir tören yapıldı

Urfa, 28 a.a. — Hatay'ın anavatana ilhakı münasebetiyle dün akşam Halk evinde bir kutlama töreni yapılmıştır. Törene valimiz Kâzım Demirer tümgeneral Şemsettin Taner, subaylar, memurlar ve kesif bir halk iştirâk etmiştir. Saat 21 de istiklâl marişyle törene başlanmış muhtelif hatipler Hatayın tarihçesini ve anavatana ilhaki dolayısiyle sevinçlerini ızhar eylemişlerdir.

Törene Hatay'ı anavatana kavuşturan Şeflerimize minnte ve şükran hisleri ızhar edilerek nihayet verilmiştir. Törenden sonra muhtelif memleket havaları çalınmış ve geç vakte kadar millî oyunlar oynanarak eğlenilmiştir.

Urlaya gelecek göçmenler için evler hazırlanıyor

İzmir, 28 a.a. — Bu sene Romanya ve Bulgaristandan memleketimize gelecek olanlardan Urlada iskân edilecek olanlar için yapılacak olan 100 ev eksiltmeye konmuştur.

Bunların inşaatı bittikten sonra Aliağa nahiyesinde de göçmen evleri inşa ettirilecektir.

Nevyork sergisindeki Türk paviyonları

Gazeteciler ve halk arasında derin bir alâka uyandırdı

Nevyork Tayms diyor ki:

"Türk paviyonu, asırları dolduran Türk kültürü ile Garp dinamizminin âhenkli imtizacını canlı bir şekilde ifade ediyor,,

Nevyork sergisindeki pavyonlarımızın açılışlarından beri iki aya yakın bir zaman geçtiği halde her gün gittikçe artan bir alâka ile gezilen pavyonlardan birisi olmak vasfını muhafaza etmektedirler.

Amerika gazete ve mecmualarının sütunlarında sık, sık yer verdikleri pavyonların başında türk pavyonu gelmektedir.

World - Telegram muharriri pavyonumuz hakkındaki intibaını şöyle ifade ediyor: "Belki de siz sergide en çok beğendiğiniz binayı ayırdınız. Kendi hesabıma ben türk pavyonunun birinciliği üzerine bahse girişmeğe hazırım. Duvarları, ferah verici avlusu, havuzları, servileriyle bence, serginin en güzel binası budur."

New-york mecmuasının bir muharriri de sergimiz hakkındaki ihtisaslarını kaydeden bir yazısında şöyle demektedir:

"Açılış hususunda birincilerden biri olan türk pavyonunu gördükten sonradır ki, serginin reisi Mr. Whalen'in kaç aydır türk sergisinden neden bu kadar şevkle bahsettiğine akıl erdirdim."

Filhakika New-york mecmuası muharririnin dediği gibi, pavyonumuz serginin açılış günü tamamiyle hazır bulunan bir kaç pavyonundan biri idi. Sergiye ait hazırlıkların ne kadar geç başladığı, ve nasıl güçlüklerle karşılaşıldığı göz önüne getirilecek olursa, bugün elde edilen bu netice karşısında memnuniyet duymamak mümkün değildir.

Hiç şüphesiz, her şeyi en iyi ve en mükemmel şekliyle görmek istiyen bir türk vatandaşı, sergimizde bazı noksanlar bulabilir. Fakat yukarıda işaret ettiğim hazırlıklardaki teahhür vesaire gibi sebeplere ve nihayet diğer milletlere nazaran bu yolda sarfettiğimiz paranın azlığı gibi maddî imkânsızlığa rağmen bu boşluğu devamlı çalışmalarla doldurmak suretiyle heyetimizin, sergimizin çerçevesi içinde Amerika'da memleket hesabına canlı bir hava yaratmakta göstermiş olduğu muvaffakiyeti takdirle karşılamamak elden gelmez. Sergi ile alâkadar mahfillerde, heyetimizin resimli albüm ve broşürler neşri, bunların tevzii, sergide, mektep, cemiyet ve kulüplerde konefranslar hazırlaması, radyodan her vesile ve fırsattan istifade etmesi, gazetelerle sıkı bir temas muhafazası gibi çalışmaları büyük bir alâka uyandırmıştır.

Bir toplantı esnasında heyetimizin bu faaliyetine ait müşahedelerini anlatan sergi umumî heyeti erkânından biri şöyle demişti:

"Neşriyat işlerini mutat şekilde neşriyat acentalarını ve ilâncılık teşkilâtını kullanmadan ve bunlara yüksek ücretler vermeden bizzat idare eden yegâne heyet türk heyetidir ve bu işlerde en çok muvaffak olanlar da gene türklerdir."

Heyetimizin tertip ettiği muhtelif konferansların nasıl bir alâka uyandırdığını da Passaic kadınlar kulübü reisinin gönderdiği mektuptan naklettiğim şu satırlarda pek güzel görebiliriz:

Mektep, cemiyet ve kulüpte konferanslar tertip etmek mükemmel bir fikirdir. Türkiye'den başka hiç bir memleket bu yolda çalışarak sergiden beklenen tesirleri genişletmeğe teşebbüs etmemiştir. Heyetiniz namına gelen konferanscının kulübümüzde verdiği konferans bizde öyle bir tesir bıraktı ki, âzalarımızdan birçoğu senelik toplantımızda bu kadar cazip bir konferansı temin ettiğimizden dolayı bize teşekkürde bulunmuşlardır."

Pavyonlarımızı gezen Nevyork'daki "Hunter Kollej"den 100 kişilik bir talebe grupu namına kollej tarafından heyetimize gönderilen mektupta da şöyle denilmektedir:

"Hunter Kollej talebesinin sergiyi ziyaretleri sırasında gösterdiğiniz nezaketten dolayı derin takdir ve teşekkürlerimizi bildirmek isteriz. Serginizin mükemmeliyetini tasvir etmek için kâfi derecede kuvetli takdirkâr sıfatlar bulamıyoruz. Talebemizden bir çoğu Türkiye'nin arkeolojisi, tarihi, ananeleri, kültürü hakkında kitaplar okumakla beraber hiç biri Türkiye'yi görmemişti. Talebelerimiz, pavyonunuzda türk milletiyle yakından temasa gelmek ve Türkiye'ye senbol olan kıymetleri tanımak gibi büyük bir fırsat bulmuşlardır. Serginizde hâkim olan havayı çok cazip bulduk. Sergideki Türkiye'ye yaptığımız kısa seyahat Türkiye hakkındaki malûmatımızı yüz misli arttırmıştır. Derin bir alâka uyandıran memleketinizi yakından tanımak için bize hazırladığınız kıymetli fırsattan dolayı size nasıl teşekkür edeceğimizi bilemiyoruz."

New - york Times sergimiz hakkında yazdığı uzun bir yazıda: "Türk pavyonu, uzun asırları dolduran türk kültürü ile garp dinamizminin ahenkli imtizacını canlı bir şekilde ifade etmektedir. Çini ile örtülü haricî sathı ve güzel iç avlusu ile serginin en ziyade dikkatini celbeden binalardan biridir" diyor.

"Cue" mecmuasında pavyonumuzun cazibesine kapılan bir muharrir de "Türk sergisi sizi zaptedecektir. Buraya bir defa girdikten sonra başka bir yere gitmeğe arzunuz ve vaktiniz olmıyacaktır. Hesabınızı türk sergisinden doğruca evinize dönmek üzere tutunuz" diyor.

Bütün bu neşriyat, sergimizde memleket mahsulât, mamûlât ve masnuatının teşhiri yanında Türkiye'yi bütün diğer sahalarda da tanıttırmak yolunda sarfedilmiş olan mesainin ne kadar müspet verimli olduğunu gösterir. (a.a.)

Yeni kaput bezleri nizamnamesi bugün meriyete giriyor

Yerli kaput bezleri hakkında hazırlanmış olan yeni nizamname bugünden itibaren meriyete girmektedir. 3 Nisandan itibaren imalâtın yeni nizamnameye göre yapılması hakkında verilmiş olan mühlet de bitmiştir. Eski nizamnamede 15 tip üzerine ayrılan kaput bezlerini yeni nizamname 8 tip üzerine tesbit etmiştir.

Kaput bezi satanlar, ellerindeki malın miktarını bugüne kadar beyanname ile İktisat vekâletinin alâkalı makamlarına bildirmiş bulunmaktadırlar. Bu eski mallar, mahallî ticaret odaları tarafından mühürlenecek ve üzerlerine eski mal kaydı konacaktır. Bugün mevcut eski malların 300 balye kadar olduğu tahmin edilmektedir.

Ege bölgesinde bağ hastalıklariyle savaş

İzmir, 28 a.a. — Ziraat mücadele istasyonunun Ege bölgesinde son yaptığı tetkik ve kontrol neticesinde bazı bağcılar arasında artık göztaşı ve kükürt atmak lüzumsuz olduğu ve mevcut hastalığın kendi kendine kaybolacağı kanaati mevcut olduğu görülmüştür. Bu yanlış kanaatin bu yılın üzüm mahsulünü tamamen bozabilmesi muhtemel olduğundan istasyon bütün bağcılara üzümler oluncıya kadar bağları kükürtsüz bırakmamalarını ve yağmur yağar yahut çiğ düşen yerlerde yaparak altlarının göztaşı hulâsasiyle iyice bulanmasına çok ehemiyet vermelerini tebliğ etmektedir.

Bugün

Yenişehir ULUS sinemasında

Saat 2.30 - 4.30 - 6.30 ve 9 da

KRAL

(Le Roi)

Gaby Morlay - Elvire Popesco - Raimu André Le faur - Duvallis

ve

Viktor Francen

Fransızların en büyük artistleri birleşerek yarattıkları filmcilik âleminin en büyük harikası

Ayrıca Jurnal

MAVİ SU

Yazan: Major WREN — 24 —

Bu kadar ahmakca bir harekette bulunmak, bu sıkıntılı, utandırıcı istintakın devamına müsaade etmek, işte Maykıl gibi bir genç için pek nahoş kaçan bir keyfiyet.

Gözümde pek büyüttüğüm Maykılın da demek küçük tarafları vardı; çünkü muziplik ve yalan pek çirkin kaçmıştı. İğrenmiştim. Onunla İsobel kendilerinden en az şüphe edebileceğim insanlardı. Augustos'dan, hattâ muzipliğe olan tedavi kabul etmez merakından dolayı Digbi'den şüphe edebilirdim. Digbi'nin masumiyeti sabit olunca, hatırıma ilk gelecek olan Klodia olurdu.

Hep masumiyetlerini ve malûmatsızlıklarını ileri sürünce, Maykıl'ın hem ahmakca, hem de alçakca hareket etmiş olduğunu kabul etmek icap ederdi.

Kendine bu kadar fenalık yaptığı için elimden gelse onu döğerdim. Patricia teyze ciddî ve hüzünlü bir sesle:

— Maykıl, dedi. İfade edemiyeceğim kadar müteessirim. Mavi suyu lütfen yerine koyunuz, bir kelime daha ilâve etmiyeceğim... Fakat uzun müddet size "Güzel" diye hitap etmek içimden gelmiyecek.

— İstediğinizi yapmama imkân yok, çünkü mücevher bende değil.

— Nerede olduğunu biliyor musunuz?

— Bilmiyorum, teyze?

— Elektrik söndükten sonra yakuta dokundunuz mu?

— Hayır, teyze.

Sert ses gene isticevapta devam etti:

— Bu kayboluş hakkında bana söyliyecek bir bildiğiniz var mı?

— Bütün bildiğim, hiç bir şey bilmediğimdir, teyze.

Hayret içindeydim.

— Tamamiyle hakikati söylediğinizi temin eder misiniz?

— Temin ederim.

IV

Ne düşünmeliydi?

Maykıl her halde yalan söylemiyordu. Fakat elini cam kürenin üstünde yakalamış olduğumu nasıl unutabilirdim?

Ya Maykıl'dan, yahut da, hislerime olan emniyetimden şüphelenmeliydim! Kendimden şüphe etmeyi tercih ediyordum.

Son sözlerinden sonra teyze müteessir bir yüzle Maykıl'a baktı. Nihayet boğuk ve donmuş bir sesle şunları söyledi:

— Bütün bunlar bayağı, iğrenç şeylerdir. Yanımda büyümüş yarım düzine kız ve erkek arasında sefil bir yalancı ve ihtimal bir hırsız var. Ben buna inanmak istemiyorum. Dinleyin. Cam küre ile kadife yastığı burada bırakacağım. Salonun kapılarını kilitliyeceğim. Anahtarları saklıyacağım. Yalnız şu müstesna... Getirin bana o anahtarı, Digbi... Mersi. Bu anahtarı holdeki şöminenin üzerindeki bakır kutunun içine koyacağım. Uşaklar yatacaklar ve hiç bir şeyden haberdar olmıyacaklar... Burada hazır bulunan hırsızdan, yakutu geceleyin yerine koymak için kendisine yaptığım bu kolaylıktan istifade etmesini istiyorum. Yarın sabah, mücevheri yastığı üzerinde bulamazsam, yalancının aynı zamanda bir hırsız olduğunu kabul etmek mecburiyetinde kalacağım ve... Ona göre hareket edeceğim. Kararımı, âdet yerine gelsin diye Klodia ile İsobel'e de söyliyeceğim... Gelin, Moris.

Ayağa kalktı, sonra papasın koluna girerek:

— Bu hâdisenin uykunuzu kaçıracak kadar canınızı sıkmadığını umarım, dedi.

Zavallı adam cevap veremiyecek kadar mütessir ve düşünceliydi.

Leydi Brandon, papasla birlikte, kimseye bonsvar demeden salondan çıktı.

O çıkınca hep birden geniş bir nefes aldık.

Ya şimdi ne olacaktı?

Digbi hiddetten ziyade acı dolu bir sesle Augustos'a:

— Oh! Bedbaht sefil! diye haykırdı. Tam kırbaçlanacak adamsın.

Ben susuyordum. Yakaladığım el Gustos'un eli değildi.

Augustos kovalanan bir sıçan bakışiyle baktı, ve Digbi üzerine atılınca haykırdı:

— Yalancı domuz! Elektrik söndüğü zaman masanın yanında kimdi, söyle bakalım? İsobel ışığı yakınca kim tutuyordu şeyi?....

Ben Maykıl'a baktım, o da bana baktı...

Digbi'nin tazyiki altında Augustos:

— Kim! diye haykırıyordu.

Digbi:

— Sahi yahu, dedi, yakutu aşırdıysa, her halde üstünde olmalıdır. Buraya gel, Gustos.

Bir lâhza sonra, Gustos hiddetli delikanlının ayakları dibindeydi. Digbi smokinin ceplerini araştırıyordu.

— Küçük cebinde bir şey yok, yan ceplerinde bir şey yok, pantalonunda da yok. Hayır betbaht taşı üstünde taşımıyor; fakat belki de yutmuştur. Meğer ki bir yastık ardına saklamış olsun. Haydi, Gustos, meydana çıkar, uykumuz geldi!

Augustos ağlıyarak ve kendini müdafaa etmek için hiç bir zaman kendisinde görülmiyen bir enerji göstererek:

— Pis hayvan! diye haykırdı.

Hiç bir zaman kardeşlerime hakaret etmek cesaretini göstermemiş olduğu için bu cüretinin cezasını görmesini bekliyordum. Fakat Maykıl bir kere daha beklenmedik bir tavırla:

— Bana kalırsa ben onun masumiyetine inanıyorum, dedi.

— Onu alanın ben olmadığımı biliyorsun, melûn riyakâr. İsobel ışığı açtığı zaman sen ve Con cam küreyi karıştırıyordunuz. Yalancılar!...

Digbi'nin elleri Gustos'un boğazına yaklaşıyordu.

— Seni yanlış yere itham ettimse, özür dilerim, Gustos, fakat kabahatli olduğunu meydana çıkarırsak, o zaman çekeceğin var, yavrum!

Digbi'nin sesi tehditkâr bir ton alıyordu.

Augustos, heyecandan titreyerek, saçları karma karışık, alaylı bir tavırla dedi ki:

— Fakat hırsızın Maykıl, Con veya sen olduğunu keşfedersek....

Maykıl'la uzun bir nazarla bakıştık.

Digbi:

— Dinleyin, dedi, taş her halde buradadır. Onu teyze çalacak değil ya. Zavallı papasımızın ise böyle hareketler elinden gelmez. İsobel'le, Klodianın da bunu yapmış olmalarına ihtimal yoktur; şu halde? Dördümüz de buradayız ve salondan ayrılmadık. Çabuk, onu bulalım. Sen bul, Gustos, mücevheri alan ben olduğumu söyliyeyim:

Digbi kanapelerdeki yastıkları kaldırdı, mobleleri yerinden oynattı, halıları kaldırdı, her tarafı araştırdı.

Maykıl'la ben de usulü dairesinde ve dikkatle Mavi Suyu arıyorduk.

Bir müddet sonra yakutun odada olmadığı meydana çıktı. Digbi dedi ki:

Teyze kapıları kapamıya gelmeden buradan çekilsek daha doğru olacak. Onu bu akşam tekrar görmiye hiç de niyetim yok. Yüzüme her bakışında sanki suçlu benmişim gibi geliyor bana.

Augustos homurdandı:

— Duyduğun his belki de doğrudur.

Digbi suratını buruşturarak cevap verdi:

— Eh, belli olmaz, değil mi?

Maykıl atıldı:

— Gitmeden evel her şeyi yerli yerine koymalıyız. Buradan bir fil sürüsü geçmiş sanacak.

Augustos, asık bir suratla, bizim çalışmamızı seyrediyordu. Kendi kendine homurdanıyordu, fakat bazan dayanamıyarak sesini yükseltiyordu:

— Pis hayvanlar! Yalancılar, riyakârlar!

Digbi, Maykıl'la bana hitap ederek:

— İkiniz sigara salonuna geliniz, dedi.

Augustos:

(Sonu var)

Barem üzerinde hararetli görüşmeler

(Başı 1 inci sayfada)

müesseseler de bu kanun hükmüne tabidir, şeklinde birinci madde teklif edilmiştir. Bunun sebebini hükümetten sorduk. Maksadın ne olduğunu izah ettiler. Aldığımız netice şudur: devlet sermayesiyle teşekkül eden müesseselere tam muvazi ve onlara benzer vaziyette bulunan, gerek sermayesiyle gerek hayatleriyle devletle sıkı alâkası bulunan ve aynı zamanda bunlarla her veçhile sıkı rabıtası olan ve hayatlarında birlik temininde zaruret olan müesseseleri bu kanunun çerçevesi içerisine almak zaruretini duyduk. Sami Erkmen (Tunceli), Meselâ ?

İş Bankası

Faik Baysal (Devamla), Meselâ İş bankasıdır. Esasen bu gibi müesseseler kendileriyle istişare edildiği zaman böyle bir bareme tabi tuttulmak hususunda hiç bir itirazları olmadığını ve intizamı temine matuf olan bu esasların kendilerince de şayanı tebrik olduğunu söylemişlerdi. Yalnız kendileriyle müvazi olan müesseselerin de aynı esasa tâbi tutulmalarını söylemişlerdi. Binaenaleyh biz bu maksadı daha vazih bir şekilde ifade etmiş olduk. Yani hükümetten gelen teklifte evelâ bu maksadın mevcut olduğunu arzetmiş olduk. Ondan sonra bu fıkra ile, acaba Refik İnce arkadaşımızın temas ettiği gibi Teşkilâtı Esasiye kanununa münafi olup olmamak mevzuunu da mütalea ettik. Devletin intizamı amme dolayısiyle hususî bankalar üzerinde bir çok kayıtlar tesis ve tedvin ettiğini mütalea ettik. Bizim bu esasların da bu kayıtlardan aykırı olmadığını görerek huzuru âlinize hükümetten gelen esası tavzih etmek suretiyle getirdik.„

B. Faik Baysal bankalar kanununun bu mevzula alâkalı hükümlerinden misaller getirdi ve bir suale cevap olarak hususî millî banka olarak bu lâyiha hükümlerine İş ve Türk Ticaret bankalarının girdiğini söyledi.

B. Hikmet Bayur, hususî millî bankaların bu kanun çerçevesi içine alınmalarının yabancı bankalar işine yarıyacağını, bu millî bankaların hiç bir mitiyazı olmadığını izah etti.

Tekrar söz alan Refik İnce, B. Faik Baysal'ın mütalealarına cevap verdi, dedi ki:

"— Teşekkülü itibariyle devlet sermayesinin ekseriyeti olmadıkça ve ticaret kanununa göre sermayelerinin tasarruf hakları kanun ve nizamname ile muayyen bulundukça bizim bu şekilde hareketlerimizin gerek teşkilâtıesasiye kanunlarımıza ve gerek diğer kanunlara esas itibariyle tetabukunu iddiaya imkân yoktur.„

B. Recep Peker'in cevabı

B. Recep Peker (Kütahya) bu görüşe cevap vererek devletçilik telâkkilerimizin veciz ve güzel bir izahını yaptı. Bu prensipler bakımından sây ve amel serbestisini mütalea etti, bu prensipin hayata tatbik edilen mahiyeti bakımından misaller verdi, bu arada gene bir misal olarak fiyat kontrolünden bahsetti, dedi ki:

"— Arkadaşlar, ekmeğin kilosunun fiyatını tayin ederken bir kilo ekmeğin maddei asliyesinin fiyatını tayin ile işe başladığımızı hatırlıyamaz mıyız? Bu böyle iken paranın piyasada tedavül kıymetini indiren sebeplerin unsurlarını düşünmek bir devletin vazifesi değil midir. (Bravo sesleri) Bir para taciri vaziyetinde olan bankanın başındaki adamlar hesapsız, kitapsız, tabiri mazur görünüz bu şekilde tatbik edilmiş, hesapsız, kitapsız yalnız anonim şirket olması sebebinden istifade ederek koyduğu çeşit çeşit paralar alarak dağıtmak yolu ile, çeşit çeşit formüllerle hesapsız kitapsız tekaüt paraları almak ve bütün bunların yekûnu ile (şiddetli alkışlar) bunların yekûnu ile türk milletinin en kuvetli mübadele vasıtası olan parayı dokunulmaz bir fiyat irtifaına kadar yükseltmek bir eksiklik değil midir? Bu eksikliği düzeltmek Türkiye Büyük Millet Meclisinin vazifesi değil midir arkadaşlar?

Hesapsız kitapsızlıkla mücadele edilmek lâzımdır.

Şimdi teşkilâtıesasiye kanunu ve hayattaki amelî ve tatbikî bakımından paranın hayattaki kıymetini Türkiyede kullanılı bir metah haline getirebilmek için onun maliyet fiyatını artıran bütün unsurları ve bu arada bu kanunda derpiş edilen maaşların hesapsız, kitapsız verilmesi yolu ile mücadele etmek lâzımdır. Arkadaşlar, sözlerime kısa bir şey daha ilâve edeceğim; arkadaşlar diyorlar ki ecnebi bankaları bol bol paralar versin, bizimkiler az versin, bol para alan memur çok çalışır ve çok verimli olur, az para alan az çalışır ve az verimli olur. Bu hakikat itibariyle de yanlıştır, hayat itibariyle de yanlıştır. Arkadaşlar, Türkiye yalnız osmanlı bankasiyle bizim millî bankaları mukayese bakımından değil, en liberal, en kapitalist memleketlerde dahi banka muvmanları içerisinde yaşıyanların kazançlarının mukayesesi bakımından dahi bizim millî bankalarımızda herhangi bir şekilde verilen paralar, aylıklar ve gene herhangi bir şekilde tevzi edilen, alınıp verilen paraların yekûnu arzettiğim gibi, başka hiç bir memlekette verilmiyen bir mikyası aşmış, geçmiştir. Bizim memleketimizdeki mikyası misallerle dahi arzetmem mümkündür. Türkiye'de mukayeseye medar olacak tek müessese osmanlı bankası olabilir. Osmanlı bankası Türkiyede iş bankasının aylık yolları ile, şu veya bu yoldan temin ettiği paradan daima az para veregelmiştir. Bugün dahi bize nazaran az vermektedir. Burada bu meseleyi mevzuubahis ederken içimizde yeni intihap edilmiş ve zannederim Afyon mebusu Hamza arkadaşımız Erzurumda İş bankasının müdürü bulunuyormuş. Orada osmanlı bankasının da şubesi bulunduğundan Erzurum şehrinin içerisinde bir banka şubesinin müdürü 500, diğer banka şubesinin müdürüne 250 lira veriliyormuş. 500 lirayı veren bizim bankadır, daha az veren ise görüyorsunuz ki arkadaşlar, ecnebi bankasıdır. Huzurunuzda arzettiğim bu misaller, fikrimi esas itibariyle izaha medar olacaktır zannediyorum. (alkışlar).

Son Posta'daki bir yazı dolayısiyle

Bundan sonra Mümtaz Ökmen Ankara) söz aldı ve meclisin alâka ile dinlediği şu mühim beyanatta bulundu:

"— Barem kanunlarının meclisteki müzakeresi memlekette haklı haksız, müsbet menfî oldukça inikâslar tevlit etti. Bittabi her vatandaşın bu lâyiha hakkında, bilhassa lâyiha kespikatiyet etmeden evel düşündüğünü dilediği gibi söylemesi, yazması gayet tabiî bir şeydir. Her vatandaşın teşkilâtıesasiye kanunu mucibince tabiî haklarındandır. *Yalnız bu vatandaş bir millet vekili olursa, bir mebus olursa, onun için herhangi bir kanun hakkında fikir ve mütalealarını söylemenin yeri bilhassa en tabiî olan ve en salâhiyetli yer, millet kürsüsüdür. (Bravo sesleri).* Bugün gelen Son Posta gazetesinde Muhittin Birgen arkadaşımızın barem lâyihası hakkında bir makalesini okudum. Makale nazarıdikkatimi celbettiği için mükerreren okudum. Muhterem arkadaşımız birinci müzakeresi ikmal edilmiş olan kanunu şu şekilde tavsif etmektedir. Bu kanunla devlet memurlarına yapılan muamele vaktiyle osmanlı imparatorluğunun — tabiri mazur görün— o günkü yeniçeri idaresinin çıfıt ve kâfir dediği reayaya yaptığı muameleden farklı değildir. (gürültüler) Gene bu makaleye göre vakıa kendileri, başkaları böyle söylüyor, diyorsa da bu söylenilen sözleri makalesinde serlevha yapmak suretiyle kendisine mal etmiş sayılır. Bu kanunla memurlara yapılan muameleyi Hitler Almanyasının ki — bütün dünyada zulüm ve iğtisafla telâkki ediliyor — yahudilere yaptığı muamelenin aynı telâkki edildiğini ifade ediyor.

Hangi delil ile

Arkadaşımızı bu hareketini ifade ederken dahi ben kendisini haksız bulmuyorum. *Yalnız kendisinden rica ediyorum: hangi delil ve esbabı mucibeye istinat ettiklerini ve bu lâyihanın hangi maddesiyle kimlere ne gibi zulüm yapıldığını lûtfen gelsinler burada millet kürsüsünde söylesinler. Karşı karşıya konuşalım. Büyük Millet Meclisi ve milletin huzurunda imtihan olalım. Eğer bizim zulüm ve iğtisaf yaptığımıza kani olursak meclisimiz âdildir, derhal yaptığı zulümden rücu eder. Eğer böyle bir şey yoksa arkadaşımdan rica ediyorum, yarın ikinci bir makale ile derhal fikirlerini tashih etsinler.*

Arkadaşlar, bir mebusun diğer bir mebusa sual sorması ve onu kürsüye dâvet etmesine dair nizamnamemizde bir hüküm yoktur. Yalnız bütün nizamların fevkinde bir de vicdanî nizam vardır. Makaleyi okuyup sizi rahatsız etmek istemem. Gazete buradadır. Arkadaşım da kendi fikrini lutfen söylesinler.

Bu iş nasıl teşkilâtı esasiyeye muhalif olur?

Makale hakkında bu kadarcık söyledikten sonra müsaade buyurursanız, hususî şirketleri Barem'in içerisine almanın teşkilâtı esasiyeye muhalif olduğu hakkında hukukçu arkadaşlardan bazıları tarafından dermeyan edilen mütalealar hakkında da kısaca noktai nazarımı arzedeyim. Muhterem Recep Peker'in tâdat ettiği mevzulara girmiyeceğim. Arkadaşlar, fakat biz bir kanunla, memlekette kime ait olursa olsun harice para çıkarılmasını menettik bir banka kasasındaki altını, dövizi ve evrakı nakdiyeyi başka memlekete çıkaramaz dedik. Bu hal bir zamanlar, bir adamın hukuku tasarrufiyesini ihlâl şeklinde telâkki ediliyordu. Fakat bugünkü devlet telâkkisine göre devletin bundan daha tabiî bir vazifesi ve bir hakkı olur mu? Yine biz bir kanunla bankaların; bütün hukuk kaidelerine göre her türlü alış veriş serbest olduğu halde faiz miktarını tahdit ettik. Ve vaktiyle bankalar % 18 alırken, bunun üzerine mukavelesini de yapmış iken sen muhtaç ve masum vatandaşların müzayakasından istifade etmişsin bu ihtikâr olur, faiz miktarını şu hadde indireceksin dedik. Bütün bunları dedik ve yaptık. Bunların teşkilâtı esasiyeye muhalefeti mevzuubahs olabilir mi? Bugün ne yapıyoruz? Arkadaşlar, banka muamelelerini lâlettayin bir ticaret muamelesi addetmek doğru değildir. Banka halktan para alır vebu sayede sermayesinin beş on misli fazlasiyle iş görür. Devlet millete bu banka şayanı itimattır ona para yatırabilirsin diyebildiği zaman vatandaşın o bankaya yatırdığı parayı onun hukuk ve menafiini teminat altına almak da devletin vazifesidir. Bunda Teşkilâtı Esasiyeye münafi bir hareket yoktur.

Bu tedbirle faiz hadlerini indirebiliriz

Bahusus sermayesi miktarı 2 milyonu geçen bankalar bizim gibi herhalde zengin addedilemiyen milletler için millî servetin mühim bir kısmını kendisinde toplamış olan müesseseler dir. Bu müesseselere lâalettayin Ahmet, Mehmet, ve Bodosun kendi parasını sarfetmesi gibi müsamaha etmek bizim işimize gelmez. Türkiye Cümhuriyetinin iktısadî sahada yapacağı işlerin başında bendenizce bu memlekette faiz miktarını, iskonto fiatını artık haddi lâyıkına indirilmek lâzımgelir. Ziraî sahada olsun, ticarî, sınaî sahalarda olsun, faiz miktarını garp devletleri derecelesinde indirmedikçe bizim hiç bir sahada kalkınmamızın imkân ve ihtimali yoktur. % 10, 12 faiz veren bir sanayici, bir tüccar ve bir çiftçi asla felâh bulamaz. O halde bu sene % 10 a indirdiğimiz bu faizi istediğimiz kadar indirebilmek için devletin bu müesseseler üzerinde azamî kontrolü yapması lâzımdır.

Bu yapılacak kontrollardan birisi de bu müesseselerin masarifi umumiyesini tenkis etmektir. Bunların masarifi umumiyeleri de bazı memur ve müstahdemlerine verdikleri hadsiz hesapsız paralardır. Ben iddia ediyorum ki bu müesseselerde hakikî bir tasarruf yapılsa bu müesseseler % 4 ve 5 faizle çalışmağa muktedir olabilir ve vatandaşlara % 4 ve 5 le para vermekle de hiç bir zarar görmezler (Şiddetli alkışlar).

Muhittin Birgen'in izahları

B. Mümtaz Ökmen'den sonra reis dedi ki:

"— Mümtaz Ökmen arkadaşımız bugün müzakere mevzuu olmıyan bir lâyihaya ait bir gazetenin neşretmiş olduğu bir makaleyi mevzuubahis ettiler. Bugün bu mesele üzerinde, gazeteler üzerinde burada müzakere açılamaz. Fakat makaleyi yazan zatın söz istemesi dolayısiyle zarurî olarak kendisine söz vermek mecburiyetinde kaldım.„

Ve B. Muhittin Birgen (Mardin), şu izahlarda bulundu:

"— Arkadaşlar, muhterem huzurunuza ilk defa olarak bugün böyle bir vesile ile söz almak mecburiyetinde kaldığımdan dolayı, her halde kabahat benim değildir. Şahsî bir meseleye temas edilmiş olması beni söz söylemeğe mecbur etti, bundan dolayı affınızı rica ederim. Burada hakikaten ar kadaşlarımı mebus arkadaşlarım birbirlerinin hareketleri ile meşgul olmamaları prensibini daha sağlam olarak tatbik etmek yoluna gidersek zannederim ki daha isabetli hareket etmiş oluruz. (Gürültüler).

Durak Sakarya (Gümüşhane), Ya siz Meclisin şahsiyeti ile uğraşmak kuvetini nereden alıyor sunuz? (Gürültüler).

Başkan — Rica ederim müdahale etmeyin.

Muhittin Birgen (Devamla), Şahısla meşgul olunmuş bir şey yoktur. Ben kimse için hiç bir şey yazmadım. Yalnız benim yazdığım bir yazıyı burada mevzuubahis ederek bu maddenin ce reyanını değiştirmek zannederim ki lüzumsuzdur. Yani benim burada söylemek istediğim yazdığım bir makalenin burada mevzuubahis edilmesi beni söz söylemeğe mecbur etti. Mesele bundan ibarettir. Burada hiç can sıkıcak bir şey yoktur.

Gelelim meselenin esasına; bir mebus, bir gazetci daima memleketin içinde mevcut olan fikir hareketleriyle alâkadar olan bir insandır. Her insan gibi bu isanın da bu ferdin hareketleri ve mevcut cereyanlarla fikir alıp vermesi gayet tabiî olduğu gibi bunun neticesinde şu veya bu fikre vasıl olması şu veya bu kanaati taşıması gayet tabiîdir. Ben bu noktai nazardan vazifemi yaptım; içerisinde yazdığım şeyler benim cebimden uydurduğum şeyler değildir. Memleket içinde bir münakaşa vardır, bu münakaşa günden güne büyümektedir. Ben bu münakaşanın devam etmesini istemediğim için kâh bu fikri, kâh şu fikri kendi kafamın, kendi mantıkımın süzgecinden geçirerek yazdım. Hiç bir zaman zulüm edildi demedim. İtisaf edildi demedim. Orada bir yahudi sözü vardır.

Mümtaz Ökmen (Ankara), Raaya tâbiri vardır.

Muhittin Birgen (Mardin), Müsaadenizi rica ederim. Yahudi sözü benim değildir.. Zati âlinize meseleyi şahsiyata intikal ettirmemek için hususî surette arzedeceğim. Mümtaz Ökmen (Ankara), Peki (Gürültüler, biz de anlamak istiyoruz sesleri, kürsüye intikal etti sesleri).

Muhittin Birgen (Devamla), Mesele beyfendi arkadaşımla benim aramdadır. Ben kendisine ayrıca söylerim. Kabul ederlerse ederler.

Muhtelif yerlerde

Gl. Sıtkı Üke (Tokat) — O halde biz burada ne dinliyoruz.

Muhittin Birgen (Mardin) — Bir mesele için söylüyorum. Şahsen gördüğüm bir mesele değil ki, bu muhtelif yerlerde söylenmiştir.

Durak Sakarya (Gümüşane) — Mevzu meclise intikal etti, burada da söylemeniz lâzımdır.

Muhittin Birgen (devamla) — Benim de bir söz hakkım vardır, istersem söylerim istemezsem söylemem. Burada muhakkak söylemek mecburiyetinde değilim. Arkadaşıma ayrıca arzedeceğim. Burada bunun için gürültü edecek bir şey yoktur.

Bu mesele arkadaşlar, bizim bu kanunda bir müddettenberi müzakere etmekte olduğumuz mevzu hakikaten çok mühim bir mevzudur. Hariçte akisler yapmıştır. Biz bu akisleri görüyoruz. Bunların hiç hoşa gider şeyler olmadığı kanaatine varıyoruz. Ben istiyorum ki bu işler biraz daha yumuşak bir şekil alsın. Ben kanunun prensipine muhalif değilim. Bu işler yapılmalıdır. Bunları tanzim edelim. Orta yerde dedikodular kalksın. Bu işler tanzim edilirken çok şiddetli ekisterevzid..

Durak Sakarya (Gümüşane) — Türkçe konuş.. Türkçe..

Muhittin Birgen (Devamla) Ekistrevzitin türkçe olduğunu ispat ederim. Bu enternasyonal bir kelimedir. Bir dilci gibi ilmî bir şekilde ayrıca türkçe olduğunu ispat edebilirim.

Durak Sakarya (Gümüşane) — Türkçe konuşunuz, burası Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Muhittin Birgen (Mardin) — Ben türkçe konuşuyorum. Rica ederim lâf söyletmiyorsunuz, Taarruz yoktur. Mütemadiyen lâfımı kesiyorsunuz, yetişir artık canım. Ben istiyorum ki arkadaşlar, bu kanun memlekette ruhlara sükûn veren ,kafalara huzur veren ,aile ocaklarına istirahat veren ve kimseye şikâyet hakkı vermiyen bir kanun olsun. Ben bunun için gazeteci olmaklığım sıfatiyle... (Gürültüler) Rasih bey zatıâliniz burada çok şiddetli lâflar söylediniz. Arkadaşlardan bazıları bu kürsüden öyle fena şeyler söylediler... Meselâ, bundan evelki içtimalarda bu ücretli memurlara o kadar ağır sözler söylediler, o kadar ağır kelimeler kullandılar ki ben bir şey anlamadım. Bu ücretli memur denilen insanlar hakikaten oradan buradan toplanmış, nasıl söyliyeyim, bir takım hiç bir işe yaramaz, sırf ötekinin, berikinin getirdiği, iltimasla getirilen insanlar mıdır? Bunların hepsi için topyekûun - zabıtlar buradadır - çok fena sözler söylendi. Ben şaştım.

Maksada muhalif bir şey söyledimse özür dilerim

Ben uzaktan zannediyordum ki, bizim memleketimizde böyle bir şey katiyen olmuyor. Hiç bir zaman böyle burada dahi söylenilen tarzda şeylerin bu memlekette yapıldığına kani olmadım. Kani olmadığım içindir ki ben Meclisi âlinin içerisine girerken aranızda çalışmak için candan derin bir heyecan duyarak geldim. Güzel iş yapmak için, güzel bir devrin güzel işleri üzerindeki güzel mesaiye iştirâk etmek üzere gidiyorum diye aranıza heyecanla geldim. Halbuki burada öyle lâflar işittim ki, hayretler içerisinde kaldım. Meselâ arkadaşımın sözlerinden öyle anlıyorum ki, müessesatta bu yapılan işler sırf adam kayırmak için yapılmış ve bu işler için getirilmiş ücretli insanlardır. Bu gibi sözlerin fena akisler yaptığını ve bu akisler içerisinde pek çok hoşa gitmiyen sözler işittim. Çok şiddetli muahazelere maruz kaldım. Onun için bu mevzuubahs kanun bir nizam ve intizam kaynağı ve herkesçe huzur ve inşirah veren bir kanun olsun. Ben bundan başka hiç bir şey kasdetmiyorum. Bu günah mıdır? Bu maksada muhalif bir şey söylemişsem onun mesuliyetini kabul ederim. Ondan dolayı da özür dilerim. Ona muhalif olan bir maksadı istihdaf etmiyen herhangi bir maksada delâlet eden yazılar yazmışsam ve söylemişsem huzurunuzda utanırım. Huzur ve sükûn istiyorum. Nizam ve intizam tesisi istiyorum. Bu maksattan başka bir şey gütmüyorum. Bazıları gösterdiğiniz şiddetin kâfi olmadığına dahi kanidir. Burada devlet lüzum ve ihtiyaca binaen meclise bir lâyiha sevketmiş, o lâyiha müzakere edilirken biz burada şu veya bu tâdili koyduk. Hepiniz biliyorsunuz, şu veya bu tâdili getirince derhal bu lâyihanın istikametleri, tesirleri açılıverdi, genişleyiverdi. Ben buradan dışarı çıkınca hücuma maruz kaldım. Öteki bana dedi ki, siz ne yapıyorsunuz? (Gürültüler) Beriki bana dedi ki, siz ne yapıyorsunuz? Biz ücretli olduksa cani mi olduk?

Ben bunun tesirleri içinde kaldım. Sonra 912 Balkan harbinde askere gitmiş, 925 senesine kadar tahsil yapmak imkânını bulamamış insanlardan pek acıklı mektuplar aldım. (Şiddetli gürültüler) Bir kısmını gösterebilirim. Bunların tesiri altında kaldım. Bir şeyin daha iyi olmasını istemek ve kanunun daha âdilâne ve nizamı intizamı temin eder şekilde tesisini istemek, hiç bir zaman kabahat değildir. Ben bunun haricinde bir şey istemedim. Eğer bunun haricinde bir şey istedimse, boynum incedir, ondan dolayı özür dilerim. Fakat mümkündür ki insan gündelik, dakikalık yazı yazarken, lâf söylerken yanlış düşünebilir. Bu olabilir. Bunları bana gösterirseniz onlar için özür dilerim. Bunları göstermezseniz bunun için hiç bir zaman benim muaheze edilmekliğim lâzımgelmezdi. Meselenin buraya kadar gelmesine hiç bir sebep yoktur.

Başvekilimiz kürsüde

Bundan sonra muhterem Başvekilimiz doktor Refik Saydam kürsüye gelmiş, şunları söylemişlerdir:

"— Arkadaşlarım, Muhittin Birgen arkadaşımızın verdikleri izahlara nazaran kendileri bilmeden bir vaka ihdas etmişler zannediyorum.

Rasih Kaplan (Antalya) — Bravo, hiç bilmiyor.

Başvekil Dr. Refik Saydam (devamla) — Bendeniz, dün gece bu makaleyi okudum, kestim ve Partimizin Reis Vekiline verdim, bir Parti mebusunun bu şekilde bir şey yazması ne derece doğrudur lutfen tetkik buyurun dedim. (Alkışlar).

Bu birinci safha, ikinci safhaya gelince makalede bendenizin ismim de geçiyor. Hükümet son zamanlarda birçok siyasî meselelerle meşgul olduğu için bu kanunla o kadar meşgul olamadı.. Binaenaleyh bu hususa Dr. Refik vaz'ıyet etsin ve kanunu yoluna getirsin diyorlar.

Arkadaşlar, huzurunuza getirdiğimiz her kanunla alâkamızın şahidi yine sizlersiniz. (Şahidiz, her gün buradasınız sesleri).

Esasen biz bu kanunu memurlarımızın huzuru, rahatı ve sükûnu için yapıyoruz. Arada belki maddeten mutazarrır olacak olobilir. Fakat büyük bir memurin kütlesinin mevcudiyeti dolayısiyle onların âtisi ve istikbali için lüzumlu olan esasları koyuyorsunuz. Hükümet de bunda sizinle beraberdir ve her gün müzakereleri takip etmiştir. Hükümet kendilerinin buyurduklar gibi hiç bir zaman bu meseleyi göz önünden uzak tutmamıştır Daima takip etmiştir.

Bu meseleyi burada bırakırsanız çok iyi olur. İşimiz vardır. Ona devam edelim. Mesele tavazzuh etmiştir.

Teşkilâtı esasiyede böyle hüküm yoktur

Feridun Fikri (Bingöl) söz aldı, B. Refik İnce'nin hususî millî bankaların bu lâyihanın şümulüne girmesine muhalif olduğunu söylediği teşkilâtıesasiyenin maddelerini okudu, bunlarda, bu şekilde hiç bir kayıt olmadığını söyledi, dedi ki:

"— Temellük ve tasarruf içtimaiyata cemiyetlerin ve şirketlerin hududu hüriyeti kanunlarla musarrahtır (bravo sesleri, alkışlar). Yani eski prensiplerle doi madern prensipleriyle devletin tasarrufu üzerinde vedia kabul eden müesseseler üzerinde yarın iflâs ederse memleketin bütün emniyeti malîsi üzerinde, kredi püblığini üzerinde tasarrufa yerden göğ kadar hakkı vardır. (bravo sesleri, alkışlar). Ve bunu türk milleti, bankalara gittiğimiz zaman görüyoruz, bir kuruşunu, beş kuruşunu, on kuruşunu sıraya dizilerek artırabildiği paralarını bankalara veren vatandaşların devletin türk itibarımalîsiine istinat eden oraya giden kumbaralarını boşaltıran yavrucukların, vedia sahiplerinin devlete olan itimatlarının noktaitecellisini ancak teşkilâtıesasiye kanununun bu 79 uncu maddesindeki "hududu hüriyet" kelimesinin mefhumundan alır (alkışlar).

Arkadaşlar; nasıl oluyor da teşkilâtıesasiye kanununa muhalif oluyor bunu anlamak isterim.„

Hatip burada katî ve sarih hükümlerle konuşulması lüzumuna işaret ettikten sonra bu tedbirin niçin alındığına geçerek dedi ki:

"— Bunu niçin yapıyoruz? Milletin hayrına, vediaların hayrına, emanetlerin hayrına ve bir millî müessese olan iş bankasının istikbalinin temini için yapıyoruz, Biliyorsunuz ki arkadaşlar bu banka esas itibariyle mevduat kabul ediyor. Dünyanın her tarafında pek âlâ bilirsiniz ki, İngilterede Loyt Corç kabinesinin zamanından itibaren, sonra Fransa'da ahiren bundan 3-4 sene evel kıyametler koptu. Hükümetler, kabineler devrildi. Gürültü ve kıyamet koptu. Hükümet yalnız bankaları kontrol etmiyor, sermayeyi kendi başına bırakıyor, bildikleri gibi tasarruf ediyorlar dediler. İşte bunu hükümet millî bankalar üzerinde velâyeti âmme, milletin, doğrudan doğruya türk milletinin murakabesini teşkil etmek üzere yapıyor. Binaenaleyh onun için arzediyorum. Ticaret kanununun anonim şirketler hakkındaki faslı, bu bir anonim şirket değil midir; anonim şirkette hükümetin ne bileyim, 52 türlü müdahalesi vardır. Buna itiraz etmek hiç bir hukukşinasın hatırına gelmemiştir. Lâzım değil deseler, lâzımdır arkadaşlar. Efendiler, hattâ o kadar lâzımdır ki en mühim bir mesele, bugün fransız ekonomi politik üstatlarının ve bütün ekonomi politik müdekkiklerinin üzerinde tevakkuf ettikleri bir mesele var: aksiyonlar. Ona da müdahale ediyorlar. Hissedarlar kendi haklarını meclisi idareye karşı koruyamıyorlar diyorlar. Meclisiidare toplanıyor, bir karar veriyor. Binaenaleyh bunları, yani şirketin hissedarlarını dahi meclisiidareye karşı korumak için bugün Avrupa'nın her memleketinde muhtelif kanunlar ve muhtelif hükümler konmaktadır. Bu sayededir ki millet bunlara bilâtereddüt para yatırmaktadır. Meselâ iş bankasının ne kadar çok mevduatı vardır. Yalnız bu değil, ticaret bankası olsun, hangi banka olursa olsun hükümetimiz elinden geldiği kadar bunlara nigehban olmuyor mu, muzahir olmuyor mu? Binaenaleyh doğrudan doğruya ve herhangi bir zaman istediğimiz şekilde bunlara zahîr olan ve muamelâtı umumiyelerini kontrol mevkiinde bulunan hükümetin ve Büyük Millet Meclisinin murakabesi yok denemez. Bahusus ki bir banka müdürünün tasarruf kastiyle de olsa, meselâ müstahdemin üzerinde yapacağı bir muamele karşısında âmmenin vicdanını nazarından uzak tutamaz. Devletin velâyetiâmmesi prensipine — ki o meclisi âlide tecelli eder — bu faslın bütün mevaddını hukuk mefhumuna teşkilâtıesasiyeye hiç bir zaman muhalif görmüyorum. Binaenaleyh. kemaliemniyetle encümenin tanzim ettiği mazbatanın kabulü fikrinde bulunuyorum. (alkışlar), (müzakere kâfi sesleri).

Takrir reddedildi

B. Feridun Fikriden sonra B. Hikmet Bayur (Manisa), Yeniden söz aldı, millî bankaların muvaffakiyetinden, bu muvaffakiyeti temin edenlere hak kazandıkları paranın verilmesinden başka bankalarda direktörlerin temin ettikleri kazanca göre para aldıklarından bahsetti.

Bundan sonra B. Refik İnce'nin hususî surette teşekkül eden ve tediye edilmiş sermayesi iki milyondan daha ziyade olan millî bankalar fıkrasının çıkarılmasınını istedi takrir red ve madde aynen kabul edildi.

General Kâzım Sevüktekin maaşı ve ücretli memurlar arasında kazanç vergisi nisbetinin değişip değişmiyeceğini sordu, encümen namına B. Faik Baysal şu cevabı verdi:

"— Kazanç vergisi gerek maaş asıl

(Sonu 7. inci sayfada)

Barem üzerinde hararetli görüşmeler

(Başı 6 ncı sayfada)

ları ve gerek muvakkat tazminat üzerinde hakikaten müesseselerdeki müstahdemlerle devlet ücretli memurlarının verdiği vergiler arasında bir fark vardır. O farkı izale için ayrıca bir madde huzuru âlinize arzedeceğiz ve o suretle bir muadelet temin edeceğiz. Bu münasebetle şu noktayı arzetmek istiyorum ki bütün bu müesseselerde çalışan memurların aylıklarını bu mad de tesbit etmiş oluyor. Muhittin Birgen arkadaşımız bu kürsüde barem kanununun iki eksterimden yani ifratla tefritten bahsettiler. Bu kanunda adaletsizlik olduğu yolunda bir mütaleada bulundular. Bu madde de bir noksanlık bir adaletsizlik gördükleri bir nokta varsa izah etsinler. Bu mütalealariyle yüksek heyet ve efkârı umumiye buna muttali olur, icap eden tadilât yapılmış olur.„

Bankalarda çalışan memurların aylıkları

Bu lâyiha şümulüne giren müesseselerde çalışan memurlardan yüzde doksan sekizinin ufak dereceli memurlar olduğunu söyliyen B. Nazmi Topçuoğlu; banka memurları ile devlet memurları arasında mukayeseler yaptı ve aynı maaş nisbetleri, aynı hizmet müddetleri üzerine tekaüt olan iki memurdan devlet memuru lehine olanları tebarüz ettirdi, dedi ki:

"— Binaenaleyh bütün bunları hükümet teklifi belki bir dereceye kadar telâfi eder. Encümen birinciden üçüncüye kadar tadilât yapmıyor, yalnız ondan sonrasını hükümet teklifinde 4 den 13 e kadarken 4 den 14 e çıkarıyor ve bunda daima devlet memuriyetini göz önünde tutuyor. Halbuki arkadaşlar, bazı vaziyetler vardır ki bankalarda bu yoktur. Bendenizce tekaüdiye işlerinde, eytam eramil işlerindeki farkları telâfi için hükümet teklifini kabul etmek daha adilâne olur. (Doğru sesleri).

B. Topçuoğlu bu husuta bir de takrir verdi:

Berç Türker (Afyonkrahisar) — Aynı görüşe iştirak etti ve küçük dereceli memurların vaziyetlerinin islâhını istedi.

B. Sami Erkmen (Tunceli), Bu kanunla dereceleri düşürülecek memurların ve kötüleşecek vaziyetleri üzerinde duran B. Nazmi Topçuoğlu'nun hükümetin bareminin kabulü hakkındaki noktai nazarına iştirak etti.

Encümenin cevapları

B. Faik Baysal, Encümen namına şu cevapları verdi:

"— Nazmi Topçuoğlu arkadaşın temas ettiği husus, yalnız ücretlerin, maaşların miktarında teadül aranmıştır, tekaüdiye bakımından ve kezalik vergi bakımından nazarıitibara alınmamıştır. Vergi bakımından olan farkı biraz evelki maruzatıma binaen teşrihten sarfınazar ettiler. Yalnız tekaüdiye hakkındaki farkı tebarüz ettirdiler. Bunu telâfi etmek için hükümetin teklif ettiği cetveldeki esasın kabul edilmesi muvafık olacağını söylediler. Teadülü burada tekaüdiye bakımından mütalea etmiş bulunuyoruz ve bu müesseselere kabul ettiğimiz esasın, devlet memurlarındaki esastan lehlerine olmak üzere farklı olduğunu arzetmiş olacağım.

Bunların tam tekabül ettiği ücret dereceleri devlet ücretli memurlarının dereceleridir. O devlet ücretli memurları ki, tekaüt hakkından mahrumdurlar. Devlet memurları bareminin müzakeresi sırasında Recep Peker arkadaşımızın takriri üzerineburada izah edilen rakamlara istinat etmek suretiyle tesbit edilen vaziyete gööre, devlet ücretlileri, devlet maaşlı memurlarına nazaran % 15 ten, % 30 a kadar maaşlarından bir fark almaktadırlar. Yani her derecede aylık itibariyle aldıkları ücret miktarı maaşlı memurlardan % 15 ile 30 arasındadır. Bu, tekaüt hakkını beleganmâbelâğ telâfi ettikten başka memurin kanununun verdiği birçok haklarla da telâfi etmektedir Bir takrir verildi ve bu takrir nazarıitibara alındı. Bu takrire göre bir madde tedvini istenmişti. Bu memurların tekaüt hakkı mevzuubahis olduğu zaman bu derecelerin tenzili lüzumu üzerinde tevakkuf etmişlerdi vebunu heyeticelilede nazarıitibara almıştı. Bunu encümeniniz madde tedvini suretiyle değil, yalnız mazbatada bir fıkraimahsusa halinde tesbit etmek suretiyle tashih ettiğimizi ve âtiyen yapılacak bir kanun için bugünden bir direktifi muvafık görmediğimizden dolayı yalnız mazbatada tebarüz ettirmiş bulunduk.

Tekaüt vaziyeti

Bu memurların tekaüt hakkını haiz olması 3460 numaralı kanunla kabul edilmişti. Hattâ tekaüt nizamnemelerini yapmıyan müesseselere de bu nizamnameyi yapmaları için emir verilmiştir. Bu kanun, gene, 3460 numaralı kanunun haricinde olarak bazı müesseseleri de gene tekaüt kanunu ile çerçevelenmesini iltizam etmiş bulunuyor. Aşağıda bir maddede bunu göreceğiz. Şu halde asıl bu müesseseleri devletin ücretli memurlariyle. mukayese lâzımdır. Bu mukayese müesseselerin lehindedir. Devlet memurlariyle mukayese de müesseselerin lehindedir. Gerçi tekaüdiyeleri biraz noksandır ama maaşlarında her ay % 15 - 30 kadar bir fazlalık vardır, binaenaleyh Topçuoğlunun istediği muadelet müesseselerin lehine olarak mevcuttur. İkinci bir nokta üzerinde ehemiyetle tevakkuf buyurdular. Müesseselerden devlete memur muhacereti başlıyacaktır dediler. Böyle bir netice olamaz, çünkü bu kanun müesseselerden devlet teşkilâtına geçmeği kabul ediyor ama oradaki tekaüt haklarının devlete intikal etmesini kabul etmiyor. Kezalik devletten o müesseselere gidenler için de böyle bir hak tanınmıyor ve encümeniniz de buna taraftar değildir. Bu kanun, aynı zamanda muhtelif vesilelerle arzettim ki ihtısası ve istikrarı temin edecek bir kanundur. Fakat bir memur indelicap bir taraftan diğer tarafa nakledecek olursa o zaman bir derece kaybetmeği kabul edecektir.

Bu itibarla böyle bir mahzur olmadığını da arzetmiş oluyorum. Sonra arkadaşımızın tevakkuf ettiği diğer bir nokta vardır. Bu da osmanlı bankası veya sair müesseselerden bu müesseselere geçecek olan memurların derecei intıbakında bazı zararlar veya derecelerin düşmesi gibi neticeler olduğunu söylediler. O bu madde çerçevesine taallûk etmez. Aşağıda muvakkat bir madde gelecektir. Orada mütalealarını serdederler. Heyeti umumiye nazarıdikkate alırsa bittabi düşünülür.

Sonra bir noktayı daha arzetmiş olayım. Nazmi Topçuoğlu arkadaşımızın işaret ettiği cetvellerde tadilât yapıldığı takdirde bütün diğer devlet teşkilâtı için kabul ettiğimiz esası yeni baştan mütalea etmek lâzım gelecektir. Çünkü oradaki ücretlerle bunları teadül ettirmişizdir. Yalnız aralarında görüldüğü gibi lehlerine olarak bir kısım pay bırakılmış bulunmaktadır.

Demiryolları memurlarının vaziyeti

Fuat Sirmen (Rize) — Maruzatımıza cevap vermediler.

B. En. İkinci Reisi Faik Baysal (Kayseri) — Fuat Sirmen arkadaşımızın mütalea ettikleri vaziyet zannediyorum ki ilk nazarda, yanlış anlamadımsa, bunların leyhlerine değildir. Devlet demiryolları şöyle bir esas kabul etmiştir. Dereceler arasında sınıflar yaratmıştır, ve iki senede bir sınıf tutarının zammı esasını kabul etmiştir.

Bunu hesapladık, baktık ki burada dereceler arasındaki fark onların vermekte oldukları farktan daha çoktur. Yani D. D. yolları daha az bir fark vermektedir. Bu itibarla aynı esası bunlara da tatbik ettiğimiz takdirde burada müesseseler için koyduğumuz derece farklarına nazaran kendi aleyhlerine olacaktır. Onları da bertaraf edecek bir formül de mevzuubahis olursa onu da ayrıca mütalea ederiz.

Ziraat Bankası memurlarının vaziyeti

Mümtaz Ökmen (Ankara) — Ziraat Bankası kanunu iki sene evel müzakere edilen ve bankayı devletleştiren ve devletin mürakabesi altına koyan, sermayesini tamamen devlete mal eden bir kanundur. Bu kanunda Ziraat bankası memurlarının tekaütlükleri ya bir fasıl olarak yahut ayrı bir kanun halinde çıktı. O zaman Ziraat bankası memurlarının tekaütlükleri mevzuubahis olduğu zaman bütçe encümeniyle adliye encümeni arasında tekaüt maaşlarının miktarı hakkında esaslı bir ihtilâf çıktı. Adliye encümeni bunların tekaüt maaşlarının tıpkı devlet memurları tekaüt maşları nisbetin de olmasında israr etti. Bütçe encümeni şu esbabı mucibe ile Ziraat bankası memurları maaş itibariyle devlet memurlarından fazla alıyorlar. Bir de onlara aynı tekaüt hakkını tanırsak iki unsur arasında muvazeneyi ihlâl etmiş oluruz dedi. Ve heyeti umumiye de bütçe encümeninin noktai nazarını kabul ettiği için Ziraat bankası memurlarının tekaüt maaşları devlet memurlarına nazaran %15, 20 bir noksan ile tesbit edildi. Şimdi bu lâyiha ile bütçe encümeni tahsil dereceleri ve müddeti hizmetleri ne olursa olsun Ziraat bankası memurlarını da aynı devlet memurları derecesinde tuttuğuna göre Ziraat bankası memurlarının hakikaten tekaüdiye vaziyetlerinde kendilerini magdur eden bir duruma düşmuş oldukları malûmdur.

Bunu Faik Baysal arkadaşım da zannederim beyanatleriyle kabul ediyorlar. Buyurdular ki kendi esas kanunlariyle bu tanzim edilebilir. Şimdi istikbalde filen kanunda bu derpiş edilebilir, mülâhazası ile haksızlığı kendileri de kabul etmiş bulunuyorlar. Kabul ettiği böyle bir hükmü bu kanuna sokmak ve meriyete koymak zannederim muvafıkı adalet olmaz. Kendilerinden rica ediyorum hiç olmazsa bu kanuna ziraat bankası memurlarının tekaüt maaşları için devlet memurları tekaüt maaşları nisbet ve derecesinde olmak üzere muvakkat bir hüküm bu maddeye ilâve olarak konmaz mı? Arzettiğim Ziraat bankası memurlarının tekaüt maaşı devlet memurlarının tekaüt maaşının %15-20 nisbetinde noksan olmasının sebebi ovakit banka memurlarının devlet memurlarından çok yüksek maaş aldığı esasına istinat etmekte idi. Madem ki mütalealarında bunu muvafık görmüşlerdir; tekaütlük nisbetleri de devlet memurlarının tekaütlüğünden daha dün tutuyor. Binaenaleyh bu lâyiha ile şimdi onların maaşları, tahsil dereceleri, hizmet müddetleri vesairesi itibariyle devlet memurları derecesindedir. Aynı dereceden tekaüdiye hakkı vermek gayet tabiî olur. Bunun ileride o banka kanununda yapılacak bir tadil ile derpiş edilebilir diye atiye atfedecek bir mülâhaza ile bugün bu adaletsizliği tevlit etmek zannediyorum doğru olmaz. Onun için bütçe encümeninden rica ediyorum. Hiç olmazsa bu kanunda ona ait bir hüküm koyamazlar mı? Yani ziraat bankası memurlarının tekaüt maaşlarının devlet memurları tekaüt maaşlarının aynı olması için bir hüküm koyamazlar mı?.

İki memur arasındaki fark

Devlet memurlariyle banka memurları arasındaki tekaüdiye farkları arasında yeniden bir mukayese yapan Nazmi Topçuoğlu dedi ki:

"— Üçüncü defa arzediyorum ki, bunların devlet memuriyetine nazaran istikbal vaziyetleri itibariyle de açıkta kalmaktadırlar. Çünkü müessesatta çalışanların vazifelerine nihayet verildiği zaman bunlar doğrudan doğruya bir müdafaa hakkına malik değildirler. Bu vaziyet pek kolay telâfi edilecek bir hal midir? Bir müessese müdürü her hangi bir memurunu işine gelmediği zaman kapı dışarı çıkarabilmektedir. Halbuki bunlar içerisinde 15 - 20 sene hizmet ettikten sonra kapı dışarı çıkaracak adamlar vardır.

Teadülün bu noktası ne ile temin edilecek? Binaenaleyh hiç olmazsa hükümet teklifindeki cetveli kabul etmek, istikbaldeki bu haksızlıkları telâfi edecek bir sayıdır. Onun için o cetvelin aynen kabul edilmesini rica ederim.

Küçük memurlara yardım

Berç Türker (Afyonkarahisar) — Memurlar lehinde bir cetvel yapılmış ve hükümetçe bize gönderilmiş. Bütçe encümeni küçük memurların maaşlarını tenzil ediyor. Bu günkü hayat bahalılığından dolayı küçük memurlara biraz yardım etmek lâzım değil mi? Hükümetin verdiği cetveli pek münasip görüyorum. Acaba ne sebepten dolayı bütçe encümeni küçük memurların aleyhine rakamlar koymuştur? Bunu öğrenmek istiyorum.

Encümenin cetvellerini kabul etmek lâzımdır

İsmet Eker (Çorum) — Vaziyeti uzun boylu izah etti ve bütçe encümeninin kadrosunun kabulünü daha muvafık buldu.

Devlet memuru, Banka ve iktısadî müesseseler ve orduya ait cetvellerin vaziyeti üzerinde duran B. Recep Peker (Kütahya) bu cetveller arasında mukayeseler yaptıktan sonra dedi ki:

"— Tarihin çeşitli mucip sebepleri çok eski olan tekaüt telâkkileri arasında biribirine benzerlik ve muadelet esasını temin edecek esaslı bir etüt yapmak lâzımdır. Bu husus bu baremin içine sığmaz. Diğer taratfan topçu arkadaşımın azımsadığı bariz olan - her derecede değil - fakat % 33 fark vardır. Meselâ, 4 üncü derece ile 5 inci derece arasında vergiler dahil 300 - 400 dür. Demek ki aynı hizmeti gören, aynı tahsilde, aynı vaziyette ve aynı müddet çalışmış olanlardan maaşlı olan 300, ücretli olanlar 400 lira alacaktır. Aşağı derecede daha az, yukarı derecelerde daha çok olmak üzere vasatî olarak fark % 30 dur. Bu fark, devlet teminatına karşılık, az çok demiyeyim bir rakam meselesi olarak barizdir. Onun için arkadaşlar, üç kanunun ihtiva ettiği ana cetvellerle hepsinin askerî rütbeler, müesseselerde çalışanların vaziyetini bir mütalea etmektir. Umumî olan bu tenazuru bozmaktan içtinap ederek bu maddede dahi bütçe encümeninin teklif ettiği cetveli kabul etmek lâzımdır. Bir büyük mahzura da nazarı dikkatinizi celbetmek isterim. Bundan sonraki ve zannederim 3 üncü maddede; hangi tahsil derecesinde olanların birden hangi derecelere geçebileceğini ifade eden maddedir. Burada hükümetin cetvelini nazarı dikkate alırsak bundan evelki kanunu nazarı dikkate almıyacağız, encümenin teklifini nazarı dikkate alacağız. Burada yapacağımız terfilerde hangi tahsil derecesinin hükümetin kabul ettiği esaslara daha uygun olacağı noktasında yeniden teşevvüşata sevkedecek bir vaziyete sokarız ki, tehlikeyi bu noktadan önlemek icabeder.

Bu itibarla bu maddenin encümenin teklif tetiği cetvellerle kabul edilmesinde hem kanunun esasında biribirine benzerlik ve hem de kanun esas tuttuğu manada bir benzerlik ve hem de tatbikattaki benzerlik bakımından çok yerinde olacağı kanaatindeyim.„

Bu izahlardan sonra Nazmi Topçuoğlu'nun encümenin cetvelleri yerine hükümet cetvellerinin kabulü hakkındaki takriri reddedilerek madde aynen kabul edildi ve riyaset makamı celseyi onbeş dakika için tâtil etti.

İkinci celse

İkinci celsede lâyihanın müzakeresine devam edildi.

Nazmi Topçuoğlu (Aydın) mühim merkezlerde çalışan şube direktörlerine temsil tahsisatı verilmesini teklif etti.

Recep Peker, bu vaziyete gelecek memurların zaten ikinci dereceye kadar yükselmiş olacaklarını söyliyerek buna iştirâk etmedi.

Nazmi Topçuoğlu'nun takriri reddedildi.

Fuat Sirmen (Rize) kadrolarda münhal olmadığı için iki terfi müddetini aynı memuriyette geçirenlerden, mafevk derecenin aylığını, ücretini almak hak ve selâhiyetinin müesseselerde çalışanlara niçin teşmil edilmediğini sordu.

B. Faik Baysal şu cevabı verdi:

"— Bu müessese memurları için devlet teşkilâtına dahil memurlardan terfi hususunda şöylece bir fark kabul ettik. Bir terfi derecesinde 3 den fazla takdirname alan bir sene terfi müddetini azaltmış yani kısaltmış olur. Bu suretle yüksek tahsil görmüş ise 2 sene sonra, eğer yüksek tahsil görmemiş ise 3 sene sonra terfi edecektir. Sonra düşündük ki bunlar daima yüksek meclisten kadroları geçmiş olan müesseseler değildir. İhtiyaçlarına ve imkânlara göre kanunun bahşettiği müsaadeler dairesinde kadro tanzim ederler. Binaenaleyh üst dereceye terfi esasını burada koymağa lüzum ve zaruret görmedik.

Mustanaki terfi olamaz... tazminle cetvelleri meclisi idarelerince her sene arzedilmek suretiyle kadroları tesbit edilebilir. Bunun için ayrıca bir hüküm ilâvesine lüzum görmedik.

Ticarî müesseselerde çalışanlar

Bundan sonra 16 ıncı maddenin müzakeresine geçildi.

Söz alan Fuat Sirmen (Rize), Bu kanunun mevzuuna giren müesseselere intisabından evel ticarî müesseselerde çalışanların hizmet müddetlerinin niçin nazarı itibare alınmadığını sordu:

B. Faik Baysal şu cevabı verdi:

"— Burada malî müesseseleri mütalea ettik yani her hangi bir bankada geçmiş olan hizmetleri nazarı itibare alarak intibakta derece hakkı vermiş bulunduk. Ticaret müesseseleri alelıtlak mütalea etmedik. Bu hususta biraz da sui istimale müsait olması imkânını derpiş ettik. Yalnız eğer arkadaşımız bu mahiyette ticarî müessese diye bir takrir verirlerse onu nazarı dikkate alarak ona bir formül düşünürüz.

Mümtaz Ökmen (Ankara) — Malî müesseselerde bankalar dahil midir?

Faik Baysal (Devamla) dahildir. Biz burada fabrika ve malî müesseseler dedik. Ticarî müesseselerin hudut ve şümulünü tayin ve tesbit edemediğimizden dolayı buraya kadar gidemedik.„

İsmet Eker (Çorum) bugün tazminat alanlar bugün gene bu tazminatı alabilmeleri için maddeye vuzuh verilmesini istedi. Ve bu hususta takriri kabul edildi.

General Kâzım Karabekir (İstanbul), B fıkrasının tadilini ve "mâlûlen„ veya müddetini ikmal ederek vazifeden çekilenler müstesna„ gibi bir kaydın ilâvesini talep etti.

B. Faik Baysal şu cevapları verdi:

"— Filhakika. bu müesseselerden bir kısmı hattâ belki heyeti umumiyesi muvakkat tazminat namı altında muhtelif şekillerde memurlarına para vermektedir. Biz burada derece intıbakında eğer derecesi müddeti hizmetinegöre fazla ise, fazla derece maaşı alıyorsa, bu kanunda vereceğimiz yüksek derecedeki terfi hakkını iktisap edinciye kadar muvakkat tazminat verdirmeği ücretlerin tensikinde heyeti celilenin tensip ettiği esasa mutabık olarak tesbit etmiş bulunuyoruz. Bu itibarla oradaki ücretliler hakkındaki esası aynen muhafaza etmiş bulunuyoruz.

Mütekaitlere gelince; mütekaitler bir defa prensip itibariyle tekaütlüklerine mesnet olan tekaüt maaşının derecesini alıyoruz ve ücrette geçen müddetleri hesap etmek suretiyle yüksek derece verilmiş oldu. Bunun haricinde bir hüküm kabul etmek diğer ücretlilerin tasfiyesi için kabul ettiğimiz esasata muhalif düşer. Bu itibarla umumî prensipe taallûk eden bir mevzu mahiyetinde kalmaktadır. Bunu arzetmek isterim.„

Askerî barem

Bundan sonra askerî baremin müzakeresine başlandı.

General Kâzım Sevüktekin (Diyarbakır) ve general Kâzım Karabekir (İstanbul) bu barem üzerinde uzun boylu izahatta ve bazı temennilerde bulundular.

Encümen namına B. Faik Baysal bu temennilere şu cevapları verdi:

"— Bu lâyiha, hükümete gelen teklif üzerine encümenimizce ve millî müdafaa vekili hazır olduğu halde, tam mutabakat halinde çıkarılmıştır. Bazı dereceler üzerinde biraz emsal farklarını tezyit etmek suretiyle 900 bin liralık bir zammı bütçeye ilâve etmiş olduk. Umumî esas olarak diğer baremde kabul ettiğimiz, bir derecede münhal olmaması yüzünden terfi edememek keyfiyeti kezalik bu kanun da aynı şekilde gene millî müdafaa vekiliyle mutabık kalınarak bir madde ilâve edilmiştir. Bir de lisan bilenler bahsi üzerinde tevakkuf edilmiştir. Ordunun 1209 numaralı bir mükâfat kanunu vardır. O kanunda ecnebi dilleri tahsilinde temayüz edenlere nizamname ile tayin edilecek bir ikramiye verilmesi kabul edilmiştir. Binaenaleyh maksadın o kanunla temin edilmiş olduğunu gene millî müdafaa vekiliyle muatbık kalmak suretiyle kâfi gördük, ayrıca bir hüküm ilâvesine mahal bulmadık.

Ordunun gerek malûliyet, gerek terfih hususlarına ait ayrı kanunları mevcuttur. Bunlar esaslı tetkikler neticesi tesbit edilmiştir. Ne hükümet, ne de encümen bunlar üzerinde tevakkufa iüzum ve ihtiyaç duymamıştır. Bu lâyiha üzerinde maruzatımız bundan ibarettir. Takdir yükse kheyetindir.„

General Kâzım Sevüktekin'in takrirleri reddedildi ve maddelere geçilmesi kabul edildi.

Kamutay yarın toplanarak tetkiklerine devam edecektir.

Son müsabakaların tahlili

Fener Ankaradaki maçlarda neden muvaffak olamadı?

Fenerbahçeliler Ankara'da yaptıkları her iki maçta da kendilerinden beklenilen oyunu maalesef gösterememişlerdir. Sarı lâcivertlilerin, bu mevsim içinde tevali eden muvaffakiyetsizlikleri nazar itibare alınırsa takımlarında artık esaslı bir islâhat yapmak zamanı gelmiş olduğu kanaati kendiliğinden ortaya çıkar. Futbol mevsiminin bitmek üzere bulunduğu şu son haftalar içinde bile fenerbahçelilerin, her iki maçta da oyuncularının mütemadiyen yerlerini değiştirmeleri takımlarında henüz daha istikrar temin edilmemiş olduğunu sarahaten gösteriyordu...

Buna rağmen, mevcut kadrosu dahilinde Fenerbahçe acaba Ankara'da daha iyi bir netice alamaz mı idi? Bence alabilirdi.. Yalnız bir şartla... Takımını daha iyi teşkil edebilmiş olsaydı...

Sarı lâcivertlilerin Ankara'daki muvaffakiyetsizliklerinin sebebini — bunu söylerken aldıkları neticeye göre hüküm vererek değil fakat çıkardıkları oyunu göz önünde tutara... yorum — takımlarını çok fena teşkil etmiş olmalarında aramak lâzımdır. Birinci maçta cezasını çektikleri bu teknik hatâlarının ikinci maçta olsun tashihi cihetine gidilmemesinde ısrar edilmesi şaşılacak bir hâdisedir.

Denilebilir ki, bir bulmaca halleder gibi günlerce düşünülmüş olsaydı bundan daha fena bir takım teşkil etmek akla gelmezdi.

Bir defa Fikret'i sol açıkta oynatmamak takımı ademi muvaffakiyete sevkeden en büyük bir hatâ idi. Bugüne kadar yapılan ve Fenerbahçe için acı neticeler veren bir çok tecrübeler ispat etmiştir ki Fikret sol açık için yaratılmış ideal bir oyuncu olduğu halde başka bir yere konulduğu zaman sol açıktaki muvaffakiyetin belki yüzde ellisini gösterememektedir. Binaenaleyh Fener hücum hattını sürükliyen ve hasım taraf müdafaası için de daimî bir tehlike olan buklas oyuncusunu asıl yerinden alıp başka bir yere koymak, takımı hem müdafaada, hem de hücumda zayıf düşürmek demektir. Zira hiç bir zaman akıldan çıkarmamak gerektir ki hücuma geçmek en iyi bir müdafaa sistemidir. Muhacim hattı iyi işlemiyen bir takımın müdafaası ne kadar kuvetli olursa olsun nihayet yorulmağa, binnetice gevşemeğe mahkûmdur. İşte Fener bahçe Fikret'i ileriden geriye alınca hücum hattını yalnız randıman veremez bir hale koymakla kalmamış müdafaayı da müşkül bir vaziyete sokmuştur.

Eğer bunun muztar kalınarak yapıldığı ileri sürülürse bu iddiayı da doğru görmemek lâzımdır. Müdafaadaki boşluk başka bir oyuncu ile doldurulabilirdi. Fikret'i emsalsiz bir sol açık oyuncusu olarak kabul etmeli ve onu katiyen yerinden oynatmamalıdır.

İki denk kaleciden meselâ Cihat ile Hüsamettin'den birini tercih etmek lâzım gelseydi ,oynatılmamasına karar verilen kaleciyi nasıl müdafi veya muavin oynatmak akla ve mantığa sığamaz idiyse kendi yerinin ehli olan bir oyuncuyu da başka bir yerde oynatmak kadar büyük bir hatâ olamaz.

Tecrübesi ve topa hâkimiyeti az, vuruşları kusurlu ve çekingen bir oyuncu olan Melih'i eşapelik paslar vererek süratinden istifade etmek mülâhazasiyle, ortaya koymak da yanlış bir tâbiye idi. Merkez muhacim oynıyacak bir oyuncuda aranılacak başlıca meziyet hücum hattını sevk ve idare kabiliyetidir. Bu mevkii ihraz edecek oyuncunun tekemmül etmiş bir futbolcu olması lâzımdır. Halbuki Melih daha futbolu iyice kavrıyamamış olduğu gibi idare etmek şöyle dursun kendisi idare edilmeğe muhtaç bir oyuncudur. İşte bu itibarladır ki her iki maçta da Melih ortada boy göstermekten başka bir işe yaramadı. Halbuki çok serî ve mukavim olması itibariyle sağ açıkta kendisinden daha ziyade istifade edilebilirdi... Hücum hattının bel kemiği mesabesinde olan takım da semere verecek bir faaliyet gösteremedi... İşte bu sebeple, bazan çok güzel paslarla kale önüne kadar getirilen toplardan, ve kale önlerinde ele geçen müstesna fırsatlardan bir türlü istifade edilemedi gitti...

Teknik bir oyuncu olmasına rağmen zaman ile biraz daha ağırlaşmış gördüğümüz Rebii de merkezden yardım göremeyince atıl kaldı. Sağ taraf da ayni sebep ve mülâhazaların tesiri ile iyi işliyemedi ve nihayet muhacim hattı böylece her iki maçta da beyhude yere didişmekten başka bir iş beceremedi...

Her oyuncunun hususiyet ve kabiliyetleri nazar itibara alınarak bence Fenerbahçe muhacim hattının şu şekilde teşkili daha muvafık olurdu.

Soldan itibaren: Fikret, Rebii, Ali Rıza, Naci Melih (burada Rebii'nin yerine Basri de konulabilir).

Muavin hattı da: Mehmet Reşat, Aytan, Esat...

Uzun zamandanberi oyunlarını görmediğim Fenerbahçe'nin iki müdafiinden Lebib'in son zamanlarda çok terakki etmiş Yaşar'ın da eski oyunundan eser kalmamış olduğunu müşahede ettim. Yaşar'ın hırçın harekâtının sebebiyet verdiği bir çok falsoları temkinli ve temiz oyuniyle Lebip her defasında eğer kurtarmamış olsaydı Fenerbahçe için netice daha ağır olabilirdi...

Takımın heyeti umumiye halindeki oyununu da eskisine nazaran biraz gerilemiş gördüm. Belki takımın fena teşkil edilmiş olmasının bu kanaati bana telkin etmesinde büyük bir tesiri olmuştur.

Memleketimizin çok sevilen ve takdir kazanmış bir kulübü olan Fenerbahçelilerin, önümüzdeki sezonda muvaffakiyetli oyun çıkarabilmeleri için, ellerindeki elemanlardan daha iyi istifade etmelerini temenni ederken, yaşlanmış olmaları dolayısiyle artık spor sahasından çekilmeleri lâzım gelen oyunculardan ziyade istikbal vâdeden gençlere takımlarında yer vermeğe çalışmalarını da halisane tavsiye etmeği bir vazife bilirim.

Sadi KARSAN

B. Massigli Bükreş'te

Bükreş, 28 a.a. — Parise gitmekte olan Fransa'nın Ankara büyük elçisi Massigli Bükreş'e gelmiştir. Bu akşam hariciye nazırı Gafenko ile görüşecektir.

Fuçeu ve Uençeu bölgesinde

Japonlar ablukayı genişletiyorlar

Japon bahriyelileri bu iki şehrin karşısındaki adaları da işgal ettiler

(Başı 1 inci sayfada)

dir. Çin sahil bataryaları 8 japon gemisi üzerine ateş açmış, bu gemiler şiddetle mukabelede bulunmuştur. Japon deniz tayyareleri birkaç sahil şehrini bombardıman etmiştir. Fuçeunun doğu şimaline birkaç yüz japon askeri çıkmağa muvaffak olmuştur.

Yabancı gemiler Svatov'a giremiyor

Hong-Kong 28 a.a. — Svatov'daki japon general konsolosu, bu limana ecnebi gemilerinin girmesi hakkındaki ingiliz talebini reddetmiştir.

Öğrenildiğine göre ingiliz bahrî makamları, Svatov'a girmek istiyen ve serbestçe girmelerine müsaade edilmiyen ticaret gemilerine harp gemileri terfik edecektir.

Amerika şiddetle mukabele edecek

Hong-Kong, 28 a.a. — Çin ajansı bildiriyor: Doğu Asyasındaki Amerikan filosu kumandanı Şanghay'daki Amerika başkonsolosuna yaptığı bir tebliğde japon ültimatumuna şiddetle mukabelede bulunmasını tavsiye etmiş ve Amerika filosunun Amerika ticaret vapurları hakkında hiç bir tahdidat yapılmasını kabul edemiyeceğini bildirmiştir.

12 vapur battı

Hong-Kong, 28 a.a. — Çin ajansı bildiriyor: Japonlar Svatov limanının methalindeki iki küçük Tahao adacıklarını işgal ederken Çin bataryaları 12 kadar küçük vapur batırmışlardır.

Çin ileri hareketi devam ediyor

Çungking, 28 a.a. — Çin ajansı bildiriyor: Çin kıtaları 17 haziranda Şansi şimalindeki Tu-men'i aldıktan sonra Linfen'e doğru ilerlemişlerdir. Son haberler Çinlilerin mezkûr şehre girerek japon mühimmat depolarını havaya attıklarını ve birçok harp ve yiyecek malzemesi ele geçirdiklerini bildirmektedirler.

Son günler zarfında Çin avcı tayyareleri japonların 8 bombardıman ve iki avcı tayyaresini düşürmüşlerdir.

Sien - Kiang üzerinden doğu istikametinde taarruz eden Çin kıtaları Tie-Men'in cenubundaki düşman mevzilerini zapta muvaffak olmuşlardır.

Yolcular limana destroyerlerle gidiyorlar

Honkong, 28 a.a. — Sienstan İngiliz vapuru Svatov açıklarına geldiği vakit yolcularını Thanet destroyerine nakletmiştir. Yolcuları limana bu destroyer getirmiştir.

Haiching ve Sinking ingiliz vapuru Svatov limanından çıkmaları hususunda Japonların yaptığı talebi reddetmiştir. Limanda iki ingiliz harp gemisi de bulunmaktadır.

Tiençin meselesinin halli için

Londra - Tokyo arasında görüşmeler yapılacak

Görüşmelere önümüzdeki hafta içinde Tokyo'da başlanacak

Tokyo, 28 a.a. — Hariciye nezareti namına söz söylemiye selâhiyetli zatın da teyit ettiği veçhile, Japonya hariciye nezareti, dün öğleden sonra, ingiliz - japon müzakerelerinin Tokyo'da yeniden başladığını bildiren bir teğliğ neşretmiştir.

Bu tebliğe göre, önümüzdeki hafta içinde, BB. Arita ve Craigie riyasetin de iki hükümet mümessilleri, Tiençin meselesini diplomatik bir yolla hal için Tokyoda müzakerelere başlıyacaklardır. Tiençindeki ingiliz konsoloosu Jameson ile japon başkonsolosu Taçiro vaziyeti her daim tetkik gözü önün de bulundurmak üzere Tiençinde kalacaklardır.

Gazeteler, bu meselenin bir hal suretine raptedilmesine taraftar gözükmektedir.

Asahi - Şimbun, diyor ki :

"İngiliz - Japon münasebetlerinin lüzumsuz yere vahimleşmesini istemiyen Tokyo, eğer ingilizler hakiki bir samimiyetle japon taleplerini kabule hazır ise, bugünkü hâdiselerin sulh yolu ile hallini aramayı kararlaştırmış bulunmaktadır.„

Japonların asgarî şartları

Tiençin, 28 a.a. — Domei Ajansı bildiriyor :

Tiençin'in iyi malûmat alan mahfillerinde bildirildiğine göre, japon makamları ingiliz - japon ihtilâfının halli için Tokyoda müzakerelerin açılmasına karşı hiç bir itirazları yoktur.

Bununla beraber bu makamlar aşağıdaki asgarî şartların ingilizler tarafından kabulü icap edeceği kanaatindedirler :

1 — İngiliz mıntakasında japon aleyhtarı unsurların araştırılması japonlar ve ingilizler tarafından müştereken yapılmalıdır.

2 — Şimal Çininin ekonomisine zarar veren manevralara nihayet verilmelidir.

3 — İngiliz makamları yeni rejimin ekonomik politikasiyle işbirliği etmelidir.

4 — İngiliz imtiyaz bölgesindeki Çin bankalarında bulunan ve miktarı 42 milyon yuana baliğ olan gümüş istoklarının Pekin hükümetine teslimi.

İngiliz kabinesi toplandı

Londra, 28 a.a. — Kabinenin haftalık içtimaında B. Çemberleyn, Tiençin hâdisesinin halli için Tokyo hükümeti ile müzakerelere girişilmiş olduğunu bildirmiştir.

Sovyet - İngiliz görüşmeleri

Sovyetlere verilecek cevap tespit edildi

(Başı 1 inci sayfada)

Bu mülâkatta ingiliz - fransız - sovyet müzakereleri bahis mevzuu olmuştur. İngiliz ve fransız hükümetleri Moskovadaki mümessillerine gönderilecek yeni tâlimat hakkında mutabık kalmışlardır. Bu mümessillerin yarın Molotof'la konuşmaları muhtemeldir.

Başvekil Daladiye bugün Amerika ve İngiltere büyük elçilerini kabul etmiştir.

Romanya'nın enternasyonal vaziyeti

Bükreş, 28 a.a. — Başvekil Kalinesko bugün mebusan meclisinde beyanatta bulunarak Romanya'nın enternasyonal vaziyetini tasrih etmiştir.

Calinesko, Romanya'nın hiç kimseden hiç bir şey istemediğini ve fakat bugün elde bulundurduğunu tamamiyle muhafazaya katiyen azmetmiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki :

"— Her nereden gelirse gelsin işbirliği tekliflerini Romanya memnuniyetle kabul edecektir. Alman - Romen ticare anlaşması işte bu suretle tefsir etmek lâzımdır.

Kalinesko, millî müdafaadan bahsederek son üç ay içinde ecnebi memleketlere 26 milyar leylik harp techizatı siparişi verildiğini bildirdikten sonra ekalliyetler meselesinin münhasıran dahilî bir mesele olduğunda ısrar etmiş ve bu meselenin iktısadî içtimaî ve harsî sahalarda bazı ıslâhat ile halledilebileceğini bildirmiştir.

1940 ta Üçüncü umumî nüfus sayımı

(Başı 1 inci sayfada)

tatistik umum müdürlüğü bunun için bir proje yapmış ve proje Başvekâlette kanun lâyihası haline ifrağ edilerek Büyük Millet Meclisine sevkolunmuştur.

1940 umumî nüfus sayımı kanunu, 1935 nüfus sayımı kanununun hükümlerini ihtiva etmektedir. Ancak aradan geçen beş sene içinde Türkiyenin iktısadî bünyesindeki inkişaf en mükemmel bir surette tesbit edebilmek ve hakikî neticelere vasıl olabilmek için icabeden yeni hükümler de ilâve edilmiştir. Meclise verilmiş olan lâyihanın yaz tâtilinden evel konuşulup kanunlaştırılması ihtimali kuvetlidir. Bu takdirde içinde bulunduğumuz malî sene zarfında gelecek seneki umumî sayıma hazırlık olmak üzere bazı vilâyetlerimizde tecrübeler yapılacaktır.

Gene bu sene içinde, kanunun tatbik suretini gösteren nizamnameler hazırlanacak, fişler basılacaktır. Birinci ve ikinci umumî nüfus sayımlarında olduğu gibi bu işle tavzif edilecek memurlar tarafından halka sual varakaları üzerinden sualler sorulacak, cevaplar büyük bir sadakatle kaydedilecektir. Anlaşıldığına göre 1940 sayımı için hazırlattırılacak olan fişlerde bazı yeni sualler de bulunacaktır. Bilhassa nüfusun meslek bakımından tevzii ve memleketin ekonomik bünyesindeki inkişafın seyirini takip edebilmek için bazı yeni sualler tertip edilecektir.

1940 umumî nüfus sayımı ile hükümetimiz, beş senede bir memleketin iktısadî ve içtimaî vaziyetini, hakikaten en sadık bir surette tesbit etmek hususundaki kararının üçüncü tecrübesini vermiş olmaktadır.

Gelecek seneki umumî sayımın, birinci teşrin ayı içinde yapılması mukarrerdir. Ancak henüz günü tayin edilmiş değildir.

KÜÇÜK DIŞ HABERLER

× *Paris* — Ölen Pol Neveuü'dan münhal kalan Gonkur akademisi âzalığına aktör ve dram muharriri Sacha Guitry seçilmiştir.

× *Meksiko* — Eski başvekil Negrin yarın buradan Meksikali'ye oradan da tayyare ile Nevyork'a gidecektir. Negrin kısa bir müddet Nevyork'ta kaldıktan sonra Queen Mary vapuru ile Paris'e hareket edecektir.

× *Roma* — Büyük italyan manevraları Po vadisinde 3 ağustosta başlıyacak ve 7 ağustosta bitecektir. Manevraların sonunda italya kıralı kıtaları teftiş edecektir.

× *Bükreş* — Bir Belçikalı subay casusluk töhmetiyle tevkif edilmiştir. Askerî ve adlî makamlar bu meseleyi çok mektum tutmaktadırlar.

× *Londra* — Mısır prensi Mehmet Ali Bukingham sarayında kıral tarafından kabul edilmiştir.

× *Atina* — Dört ingiliz askerî deniz tayyaresi Argostoli limanında denize inmiştir.

× *Belgrat* — Aleksinats bölgesinde şiddetli bir oraj çıkmış, bazı kimseler yıldırımdan ölmüştür.

× *Belgrat* — İtalyan polis teşkilâtı şefi âyandan Bocchini'nin riyasetinde bir polis heyeti, Yugoslav polis şeflerinin geçen sene italya'ya yaptıkları ziyareti iade etmek üzere Belgrat'a gelmiştir.

× *Varşova* — Alman ekalliyeti senatörü B. Hasbach, hükümete bir muhtıra vererek polonya Almanlarına yapılan muameleden bilhassa leh müessesatının alman amele ve müstahdemlerine yol vermelerinden şikâyet etmiştir.

× *Lahy* — Hükümet yeni masraflar için 33 milyon florin mutemmim millî müdafaa tahsisatı projesini meclise vermiştir.

Bisiklet müsabakaları bir müddet tehir edildi

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü tarafından tertip edilen bisiklet Türkiye birincilikleri müsabakaları bazı teknik zaruretlerle bir müddet için tehir edilmiş ve keyfiyet bölgelere bildirilmiştir.

İzmirde Beden Terbiyesi kongresine hazırlık

İzmir, 28 a.a. — Beden Terbiyesine uymak için bölgede mevcut bütün spor kulüpleri arasında aktedilecek olan kongre hazırlığına başlanmıştır. Bütün âzalar için yeni lisanslar hazırlanmıştır.

İngiliz kırlarında..

(Başı 1. inci sayfada)

rum: "— Köyü dağıtmamak için her şeyi yapınız! Seyyar sinemasına kadar, şehirin bütün zevklerini köylünün ayağına götürünüz. Çiftçiyi toprağından koparmamak lâzım!

Arkadaşımız bulutsuz, kuru ve açık mavi havaya dalarak içini çekiyor: "— Her kuraklık gününün ingiliz hükümetine bir milyon ingiliz lirasına mal olduğunu bilir misiniz?"

Başlıca mektep kasabalarından biri olan Cambridge'e gidiyoruz. Bu kasaba muhtelif kolecclerden mürekkeptir. Her kolecin ayrı bir tarihi, ananesi ve hususiyetleri var. Ben Mercan idadisinde okurken, müdürümüz Hüseyin Cahit Yalçın'dı. Şüphesiz şimdi her ikimiz de bu gençlik ve kültür cenneti içinde, o eski konak harabesini hatırlıyoruz. Fethi Okyar'ın oğlu ile bir mebus arkadaşımızın çocuğu burada okuyor. Talebelerin çoğu dışarıdaki hususî evlerdedir. Bir, belki iki sene kadar bu evlerde kaldıktan sonra, koleclerde boş oda bulunabiliyor. Bir yatak hücresi ile genişce bir salon! Ancak içeride veya dışarıda bütün Kembriç talebeleri için oldukça sıkı bir disiplin var. Meselâ talebeler on milden fazla kasabadan ayrılamazlar. Koleclere gece yarısından sonra giremezler. İçki içemezler.

Bu eski koleclerin çoğu, bizim medreselere benzer. Onlar gibi, içlerinde bir avlu var. Fakat iki kattırlar. Her biri bir kaç asırlık yapı! Bize kılavuzluk eden talebelerden biri: "— Yalnız şu karşıda gördüğünüz evler yenidir, diyordu. 200 senlik kadar!

Eğer bizim medrese, garbın ilmî terakkilerine kapılarını açmış olsaydı, memleketin her tarafında biz de mekteplerimizin beşinci, altıncı, yedinci asırlarını kutlardık. Medrese, sonuna kadar, cehalet ve taassup yuvası ve kalesi olarak kaldığı için sivil mektepleri ayrı müesseseler gibi kurduk. Onun için de hayatlarını 50 veya nihayet 100 sene ile ölçüyoruz. Frenkler bu tarihleri Türkiye'de kültür hayatının ömrü gibi telâkki ediyorlar. Saffet Arıkan eski medreseleri tamir ederek, içlerine üniversite müesseselerini yerleştirmekle mesut bir teşebbüste bulunmuştu: bunun faydası yalnız binaları vazifelendirerek muhafaza edilmelerini temin etmek değil, ziyaretçilere, medrese veya mektep, nihayet kültür hayatımızın eskiliği hakkında fikir vermeğe de muvaffak olmaktır.

Bir başka gün Eton kolecini de dolaştık. Bu kolecin talebeleri silindir şapka ile dolaşırlar. Evlerde bir muallim, bir miktar talebe birlikte oturuyorlar. Muallim cümhurreisliği, eski talebeler onun hükümeti vazifesini yapıyorlar. İnzibat, bu heyetin elindedir. Cezalar arasında dayak bile var! Eton kolecinde gıpta ettiğim şeylerden biri, haftada bir talebelerin siyasî münakaşalarına ayrılmış olan küçük parlâmento salonudur. İngiltere devletine bir çok büyük adamlar veren Eton talebeleri, siyasî münakaşalara ve onun anane ve adabına burada alışırlar.

Odaları dolaşırken, talebeden birinin masası üstünde Armstrong'un Atatürk hakkında yazmış olduğu eseri gördüm. Bu eserin birçok yerleri şefimizin aleyhindedir. Fakat bir kısmı da onun şahsı ve eseri hakkında pek iyi malûmat verir. Ehemiyet verdiğim o değil: yerli veya ecnebî muharrirlerin yeni Türkiye hakkındaki sayısız eserleri arasında, bu kitabın revaç bulmuş olmasındaki sebeptir. Bu sebep, eserin edebî cazibesidir. Bu cazibeden mahrum olan eserler, isterse baştanbaşa vesikalar ve hakikatlerle dolu olsunlar, kütüpanelerde çürümeğe mahkûmdurlar. Biz Türkiye'yi cihana tanıtmak istediğimiz vakit, fikir hüriyetini lehimize, aleyhimize serbest kullanan fakat eseri, neşriyat lehçesindeki kelime ile, *tutacak* olan muharrir aramalıyız. Onların yazacaklarından gayrısı otel veya plâj reklâmları gibi, elinizle götürüp bıraktığınız yerde solup giderler.

Falih Rıfkı ATAY.

17 - 18 yaşlarındaki çocuklarla kadınlar gece çalışabilecekler

İktısat Vekâleti iş kanununun munzam mesai saatlerinden bahseden 37 inci maddesinin tatbik suretini göstermek üzere bir nizamname hazırlamıştır. Nizamname, günün muayyen olan iş saatlerine iktısadî sebeplerle ilâve edilecek müddetler için verilmesi lâzımgelen ücretlere dair hükümler ihtiva etmektedir.

Diğer taraftan iş kanununun üçüncü maddesi mucibince sanayiden sayılan işlerde ötedenberi çalıştırılmakta olan 17-18 yaşlarındaki kız ve erkek çocuklarla her yaştaki kadın işçilerin eskisi gibi gece işlerinde çalıştırılmalarına dair geçen sene verilen umumî izin uzatılmıştır. Bilindiği üzere İktısat Vekâletinin bu hususta geçen sene iş yerlerine verdiği umumî müsaade haziranın ortalarında nihayete ermiştir. İktısat Vekâleti gördüğü lüzum ve ihtiyaç üzerine bu umumî müsaadeyi gelecek senenin 17 haziranına kadar bir yıl daha uzatmayı muvafık bulmuş ve keyfiyeti alâkadarlara tebliğ etmiştir. Fakat bu izin, gene İktısat Vekâleti tarafından görülecek lüzum üzerine bazı iş yerlerinden geri alınabilecek, ancak buralara bir ay evelden tebliğatta bulunulacaktır.

16 ve daha aşağı yaştaki kız ve erkek işçilerin her ne suretle olursa olsun sanayi işlerinde gece çalıştırılmaları hususundaki umumî hüküm bu vesile ile gene teyit edilmiştir.

Sıhat Vekâletinde nakil ve tâyinler

Sıhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti hükümet ve belediye doktorlariyle müşavir ve müfettişleri arasında bazı nakiller yapmıştır. Nakil ve tayin listesini aynen yazıyoruz:

Üçüncü U. Müfettişlik sıhî müşaviri Faik Yargıcı ikinci sınıf sıhat ve İ. M. müfettişliğine, Sarıyer belediye tabibi Saip Sav Fatih belediye şubesi başkâtipliğine, Beşiktaş belediye tabibi Saffet Arın Kadıköy belediye şubesi başkâtipliğine, Eyup belediye başkâtibi Kemzi Akın Eminönü belediye şubesi başkâtipliğine, Sarıyer belediye başkâtibi Suat Kızıltan Eyup belediye şubesi başkâtipliğine, Beyoğlu belediye tabibi Sadık Abut Sarıyer belediye şubesi baştabipliğine, İzmir merkez H. tabibi Muhlis Şeref İzmir sıhat müdür muavinliğine, Karşıyaka belediye tabibi Hamit Salih İzmir merkez H. tabipliğine, Balıkesir sıtma mücadele lâboratuvar şefi Rıza Erksan Eskişehir sıtma mücadele reisliğine, birinci sınıf dahiliye mütehassısı Mustafa Sıtkı Burdur memleket hastanesi dahiliye mütehassıslığına, Antalya memleket hastanesi eski dahiliye mütehassısı Necati Galip Selvi Ankara N. hastanesi dahiliyebaş asistanlığına, açıktan mütekait tabip Ali Rıza Özalp Manisa sıtma mücadelesi tabipliğine, Borçka H. tabibi Tarık Kıratlı Beşiktaş belediye tabipliğine, Bolu memleket hastanesi operatörü Faik Aysay Ankara N. hastanesi operatör muavinliğine, birinci sınıf nisaiye mütehassısı Hamdi Şakir Seymen Kastamonu memleket hastanesi nisaiye mütehassıslığına, Kalecik hükümet tabibi Hüsamettin Gültekin Ayaş H. tabipliğine, Kurtalan hükümet tabibi İrfan Kozluk hükümet tabipliğine Fatih hükümet tabibi Memduh Turkay Eminönü H. tabipliğine, Eminönü hükümet tabibi Lûtfi Demren Fatih H. tabipliğine, Sivrihisar hükümet tabibi Lûtfi Gürer Gediz H. tabipliğine, Ulukışla hükümet tabibi Muammer İbrahim Kalecik H. tabipliğine, açıktan birinci sınıf dahiliye mütehassısı Şükrü Kültür Tekirdağ memleket hastanesi dahiliye mütehassıslığına, açıktan eczacı Fethiye Özden Beyoğlu hastanesi eczacılığına tayin edilmişlerdir.

Kont Ciano'nun babası defnedildi

Livrono, 28 a.a. — Meclis reisi Costanzo Ciano'nun cenaze merasimi kıral, Musolini, âyan ve mebusan azaları ve diğer zevat hazır olduğu halde bugün yapılmıştır.

Ordu ve donanma selâm resmini ifa etmiştir.

ANDAÇ

TAYYARE SAATLERİ

		Saat	Dakika
İzmirden	— Ankaraya	9	10
Adanadan	— Ankaraya	9	30
İstanbuldan	— Ankaraya	9	30
Ankaradan	— İzmire	15	05
Ankaradan	— Adanaya	14	45
Ankaradan	— İstanbula	16	00

NÖBETÇİ ECZANELER

1-7-939 gününden 31-7-939 akşamına kadar eczaneler gece nöbet cetveli

1 — Merkez ve Çankaya Eczaneleri	1	7	13	19	25	31
2 — Ankara ve Yenişehir Eczaneleri	2	8	14	20	26	
3 — Sebat ve Ege Eczaneleri	3	9	15	21	27	
4 — İstanbul ve Cebeci Eczaneleri	4	10	16	22	28	
5 — Yeni ve Halk Eczaneleri	5	11	17	23	29	
6 — Sakarya Eczanesi	6	12	18	24	30	

Pazar geceleri nöbet alan eczaneler pazar günü de nöbetçi olarak açık bulunmak mecburiyetindedirler. Diğer eczanelerin pazar günleri ihtiyarî olarak tatil yapmaları kabul edilmiş ve kendilerine tebliğ edilmiştir.

ACELE İMDAT

Bir yaralanma, bir kaza, fevkalâde bir hastalık vukuunda acele imdat istemek için Belediyeler Hastanesine (2257) numara ile telefon edilir.

LÜZUMLU TELEFON NUMARALARI

Yangın ihbarı: (1521). — Telefon müracaat: Şehir: (1023 - 1024). — Şehirler arası: (2341 - 2342). — Elektrik ve Havagazı arıza memurluğu: (1846). — Mesajeri Şehir Anbarı: (3705).

TAKSİ TELEFON NUMARALARI:

Zincirlicami civarı: (2645-1050-1196)
Samanpazarı civarı : (2806 - 3259).
Yenişehir, Havuzbaşı Bizim Taksi : (3848).
Çankırı Caddesi Ulus Taksisi: (1291).
İstanbul Taksisi: (3997).
Devlet Demiryolları Gar İstihbarat ve Müracaat Memurluğu: (1788).
Işık Taksi İnönü Caddesi (3394).

Otobüslerin ilk ve son seferleri

Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dere'den Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.00
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.20
Ulus M. dan Dikmen'e	6.30	20.00
Dikmenden Ulus M. na	7.00	20.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.00	21.00
Keçiören'den Ulus M. na	6.30	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	21.00
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.30
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	23.00
Cebeciden Ulus M. na	7.00	23.00
Cebeciden A. Fabrikalara	7.00	—.—
As. fabrikalardan Cebeciye	—.—	17.00
Yenişehirden Ulus M. na	7.00	23.00
Ulus M. dan Yenişehire	7.10	23.00
S. pazarından Akköprüye	6.15	7.00
Akköprüden S. pazarına	7.30	9.45
Bahçeli evlerden Ulus M. na	7.45	—.—
Ulus M. dan Bahçeli evlere	—.—	20.00

§ Ulus meydaniyle İstasyon arasında her beş dakikade bir sefer olup tren zamanları seferler daha sıktır.

§ Ulus meydaniyle Yenişehir, Bakanlıklar, Cebeci, Samanpazarı arasında saat 8 den 20 ye kadar vasatî her beş dakikada; saat 20 den 21 e kadar her on dakikada; saat 7 den 8 e ve 21 den 23 e kadar her on beş, yirmi ve otuz dakikada bir muntazam seferler vardır.

§ Akşamları Ulus Meydanından saat 23 deki son seferlerle bunların Ulus meydanına dönüşleri sinemaların dağılış saatine tâbidirler.

Posta saatleri

Teahhütlü saat (18) e kadardır .
Posta saat (19) a kadar İstanbul cihetine mektup kabul eder.

Tren saatleri

Haydarpaşa'ya : Her sabah : 8.20. her akşam: 16.30, 19.15 ve 19.50 de. (Pazartesi, Perşembe, Cumartesi, TOROS SÜRAT).
Samsun hattı : Her gün 9.35 (Kayseri, Sivas, Amasya bu hat üzerindedir)
Diyarbakır hattı : Her gün : 9.35
Zonguldak hattı : Hergün : 17.08

Beynelmilel kayak müsabakalarına çağırıldık

Almanya beden terbiyesi kayak sporları müdürlüğü gönderdiği bir mektupla 1940 senesi ikincikânunun 26-29 zunda Garmisch - Portenkırchen de yapılacak olan beynelmilel kayak müsabakalarına türk sporcularını dâvet etmiştir. Bu teklif alâkalılar tarafından tetkik edilmektedir.

Ankara Borsası

28 Haziran 1939 Fiyatları

ÇEKLER

	Açılış F.	Kapanış F.
Londra	5.9275	5.9275
Nevyork	126.5975	126.5975
Paris	3.355	3.355
Milâno	6.6575	6.6575
Cenevre	28.5425	28.5425
Amsterdam	67.21	67.21
Berlin	50.7925	50.7925
Brüksel	21.525	21.525
Atina	1.0825	1.0825
Sofya	1.56	1.56
Prag	4.335	4.335
Madrid	14.03	14.03
Varşova	23.8625	23.8625
Budapeşte	24.8325	24.8325
Bükreş	0.905	0.905
Belgrad	2.8925	2.8925
Yokohama	34.605	34.605
Stokholm	30.52	30.52
Moskova	23.8925	23.8925

ESHAM VE TAHVİLAT

İzmir Esnaf ve Ehali Bankası	5.00	5.00

Levazım Âmirliği

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İstanbul levazım amirliğinin ihtiyacı için 78.000 kilo sadeyağı K zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli 74100 lira olup muvakkat teminatı 4955 liradır.

3 — Eksiltmesi 5. 7. 1939 çarşamba günü saat 15 dedir.

4 —Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saainden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını İstanbul Lv. amirliği satın alma komisyonuna vermeleri. (2389) 12392

Kuru ot alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Vize piyade tümenine bağlı Pınarhisar top alayı hayvanatının malî yılı ihtiyacı olan 520 ton kuru ot kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli lira olu muvakkat teminatı 1365 liradır.

3 — Eksiltmesi 7. 7. 1939 cuma günü saat 16 dadır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Vize tümen satın alma komisyonuna vermeleri.

Hatıra

A — Evsaf bağlıdır.

B — Teslim şeraiti ilk taksit 88 ton mukavelenin imzasından 15 gün için - de. Diğer taksiltler 40 ilâ 50 ton olmak ve 10 nisan 940 da bitmek şartiyle mecmuu 10 taksittir.

C — Halen mevcut vergi ve rüsum ile ileride konacak vergi rüsumu müteahhide ait olduğu gibi malın tartı nakli ve depo kirası ile mukavele masrafı müteahhide aittir. (2421) 12403

Tereyağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — 14. 6. 939 çarşamba günü kapalı zarfla eksiltmesi yapılan 5000 kilo tereyağına verilen fiyat ğali görüldüğünden yeniden pazarlıkla satınalınacaktır.

2 — Pazarlığı 6. 7. 939 perşembe günü saat 11 dedir.

3 — Taliplerin teminatlariyle birlikte belli gün ve saatte Ankara Lv. amirliği satın alma komisyonunda bulunmaları. (2423) 12404

Et alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Karadeniz Boğazındaki birliklerin ihtiyacı olan 85000 kilo sığır veya keçi etlerinden fiyatı müsait olan satın alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 11 Tem. 939 salı günü saat 15 te yapılacaktır. Muhammen kıymetleri: sığır etinin 28900 keçi etinin 27200 liradır. İlk teminatları sığır etinin 1168 lira, keçi etinin 2040 liradır. Şartnamesi bedeli mukabilinde verilebilir. İsteklilerin ilk teminat makbuzu veya mektuplariyle 2490 sayıl kanunun 2, 3. cü maddelerindeki yazılı vesaikleriyle beraber ihale günü ihale saatinden bir saat eveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri.

(2545) 12508

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Erzurum askerî satın alma komisyonundan ağustos 939 dan haziran 940 sonuna kadar Karaköse garnizonunun ihtiyacı için 11000 kilo Kağızman için 10500 Sürbehan için 14000 ve Iğdır için 13000 kilo olmak üzere ceman 48500 kilo sadeyağı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Karakösenin tahmin bedeli 9900 lira ilk teminatı 742 lira 50 kuruş Kaızman sadeyağının tahmin bedeli 9950 lira teminatı 708 lira 75 kuruş Sürbehan sadeyağının tahmin bedeli 12880 lira ilk teminatı 1366 lira, Iğdır yağının tahmin bedeli 10960 lira ilk teminatı 897 liradır. Hepsinin eksiltmesi 10 Tem. 939 pazartesi günü saat 16 da Erzurumda askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 40190 lira ilk teminatı 3314 lira 25 kuruştur. Yağların hepsine birden her garnizonda ayrı ayrı teklif mektubu veriliebilir. Şartname ve evsafları kolordunun tekmil garnizonlarında mevcut ve aynıdır. Her gün görebilirler. Teklif mektupları belli gün de belli saatten bir saat evel komisyona verilmiş veya posta ile gönderilmiş olacaktır. (2543) 12506

Arpa ve yulaf alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Muğla, Marmaris, Milâs, Külük, Bodrum garnizonları ihtiyacı olan 350 ton arpa ile 350 ton yulaf K. zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltmesi 10. 7. 1939 pazartesi günü saat 15 dedir.

3 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayıl kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Muğlada komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri.

Şartnameler komisyondadır.

4 — Arpanın tutarı 19250 lira muvakkat teminatı 1444 lira olup yulafın tutarı 20125 lira ve muvakkat teminatı 1509 liradır. (2547) 12510

Et alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Selimiye garnizonundaki birliklerin ihtiyacı olan 150.000 kilo sığır veya keçi etlerinden fiyatı müsait olanı satın alınacaktır. Kapalı zarfla ihalesi 10 Tem. 939 pazartesi günü saat 11 de yapılacaktır. Muhammen kıymetleri sığır etinin 49500, keçi etinin 46500 liradır.

İlk teminatları sığır etinin 3713, keçi etinin 3488 liradır. Şartnamesi bedeli mukabilinde verilebilir. İsteklilerin ilk teminat makbuzu veya mektuplariyle 2490 sayıl kanunun 2, 3. cü maddelerinde yazılı vesikalriyle beraber ihale günü ihale saatinden bir saat eveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri. (2544) 12507

27.000 kilo yonca alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri ihtiyacı için 27.000 kilo yonca açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli 810 lira olup muvakkat teminatı 61 liradır.

3 — Eksiltmesi 10. 7. 939 pazartesi günü saat 11 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayıl kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte Ankara Lv. âmirliği satın alma komisyonuna gelmeleri.

(2550) 12513

Hastane yaptırılacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Vanda inşa ettirilecek 100 yataklı hastane binası Diyarbakır Lv. amirliği satın alma komisyonunca kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Yapılacak inşaatın birinci keşif bedeli tutarı 253427 lira 44 Kr. olup muvakkat teminatı 13887 lira 10 kuruştur.

3 — İhalesi 20 Temmuz 939 perşembe günü saat 11 de Diyarbakır Lv. amirliği satın alma komisyonuncda yapılacaktır.

4 — Bu inşaata ait plân, hülâsai keşif, fennî ve hususî şartname Diyarbakır levazım amirliği satın alma komisyonunda, Vanda hudut komutanlığında, Ankara'da Millî Müdafaa vekâleti inşaat şubesinde görülebilir. İstekliler 12 lira 67 kuruş bedel mukabilinde Ankarada Millî Müdafaa vekâleti inşaat şubesinden ve Diyarbakır'da Kor. inşaat şubesinden alabilirler.

5 — İsteklilerin ihale saatinden nihayet bir saat eveline kadar teminatlariyle teklif mektuplarını ve kanunen icap eden bütün vesaiki Diyarbakır'da levazım amirliği satın alma komisyonuna teslim etmeleri şarttır.

(2630) 12610

Sade yağı alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İkinci kânun 940 başından Temmuz 940 sonuna kadar Erzurum garnizonunun ihtiyacı olan 20.000 kilo sadeyağı K. Zarzla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli 17.000 lira olup muvakkat teminatı 1275 liradır.

3 — Eksiltmesi 17. 7. 1939 pazartesi günü saat 15 dedir.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayıl kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Erzurum'da askerî satın alma komisyonuna vermeleri. Şartname ve evsafı kolordunun tekmil garnizonlarında mevcut ve aynıdır. Her gün ve her yerde görülebilir.

(2647) 12619

Koyun eti alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — İstanbul komutanlığına bağlı birliklerle Gümüşsuyu hastanesinin ihtiyacı olan 71.000 yilo koyun eti K. zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli 30530 lira olup muvakkat teminatı 2290 liradır.

3 — Eksiltmesi 10. 7. 1939 pazartesi günü saat 15,30 dadır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3. üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri. Şartname ve evsafı kolordunun tekmil garnizonlarında mevcut ve aynıdır. Her gün her yerde görülebilir. Teklif mektupları belli gün ve saatten birer saat evel komisyon başkanlığına verilmiş veya posta ile gönderilmiş bulunacaktır.

Erzurum askerî satın alma komisyonundan-

Ağustos 939 dan temmuz 940 sonuna kadar Erzincan garnizonunun yirmi iki bin kilo, Bayburt garnizonu için 8000 kilo, Trabzon garnizonu için 10.000 kilo, Pilümür için 4600 kilo sadeyağı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Erzincan sadeyağının tahmin bedeli 22000 lira ilk teminatı 1650 lira, Trabzon garnizonu sadeyağının tahmin bedeli 11000 lira ilk teminatı 825 lira, Bayburt garnizonu sadeyağının tahmin bedeli 7200 lira, ilk teminatı 540 lira ve Pilümür garnizonu sadeyağının tahmin bedeli 4830 lira ilk teminatı 362,25 kuruştur. Hepsinin tahmin bedeli tutarı 45030 lira ilk teminatı 3377 lira 25 kuruştur. Eksiltmesi 10 temmuz 939 pazartesi günü saat on beşte Erzurum askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Yağların hepsine birden her garnizona ayrı ayrı fiyat teklif etmek şartiyle bir teklif mektubu verileceği gibi her garnizonda ayrı ayrı teklif mektubu verilebilir. Şartname ve evsafları kolordunun tekmil garnizonlarında mevcut ve aynıdır. Her gün her yerde görülebilir. Teklif mektupları beli günde ve belli saatten bir saat evel komisyon başkanlığına verilmiş veya posta ile gönderilmiş bulunacaktır.

(2563) 12537

Limon alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — 26. 6. 939 pazartesi günü saat 10 da pazarlığı yapılâcak olan 60000 adet limona talip çıkmadığından yeniden pazarlıkla alınacaktır.

2 — Tahmin bedeli 2400 lira olup ilk teminatı 180 liradır.

3 — İstekliler 11 Temmuz 939 salı günü saat 10 da Ankara Lv. amirliği satın alma komisyonuna gelmeleri.

(2629) 12609

Koyun eti alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Haydarpaşa hastanesinin ve Selimiye garnizonundaki birliklerin ihtiyacı için 48.000 kilo koyun eti K. zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 — Tahmin bedeli 20640 lira olup muvakkat teminatı 1548 liradır.

3 — Eksiltmesi 10. 7. 1939 pazartesi günü saat 11,30 dadır.

4 — Eksiltmeye gireceklerin eksiltme günü 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde istenilen belgeleriyle birlikte ihale gün ve saatinden en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satın alma komisyonuna vermeleri.

(2546) 12509

Et ve kuru ot alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Cinsi	Miktarı Kilo	Bedeli Lr. K.	Teminatı Lr. Kr.	Günü	saat	şekli
Sığır eti veya keçi eti veya koyun eti	144000	22320	1674 00	5-7-939 Çarş.	15	K. Z.
Kuru ot	276000	11700	877 50	5-7-939 „	16	K. Z.

1 — Mersin garnizonundaki kıtaatın bir senelik ihtiyacı olan yukarda cins, miktar, muhammen bedeli ve muvakkat teminatiyle eksiltme gün ve saatleri yazılı iaşe ve yem maddeleri kapalı zarfla eksiltmeye konuldu.

2 — Eksiltme Mersin As. Şb. üst katında askerî mahfelde askerî satınalma komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Zarflar aynı günde açılış saatinden bir saat evveline kadar kabul edilir. Fazla bilgi edinmek istiyen istekliler askerî satın alma komisyonunda mevcut olan şartnameleri her zaman görebilirler. (2443) 12416

Ticaret Vekâleti

Matbaacılara

Ticaret Vekâletinden :

Ticaret vekâleti tarafından her hafta neşrolunacak haftalık enformasyon bülteni 1. 7. 939 — 31. 5. 940 zarfında tabı işi fennî ve umumî şartnameleriyle eksiltmeye konulmuştur.

İhalesi 1 temmuz 1939 cumartesi günü saat 10 da vekâlet binasında levazım müdürlüğünde komisyonda yapılacaktır.

Umumî ve fennî şartnameleri görmek için vekâlet levazım müdürlüğüne veyahut Konjonktör ve neşriyat müdürlüğüne müracaat edilmesi ilân olunur. (2436) 12412

Mahkemeler

Ankara Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Hacı Bayram caddesinde numara 13 de terzi Hurşid .

Hacı bayram caddesinde numara 15 de terzi Naki Akçar tarafından aleyhinize açılan istihkak davasının yapılmakta olan duruşmasında adresiniz meçhul olduğundan ilânen yapılan davetiyeye icabet etmediğinizden usulün 141 inci maddesi mucibince ve yirmi gün müddetle gıyap kararı tebliğine karar verilmiş ve duruşması 10. 8. 939 perşembe günü saat 9,5 bırakılmıştır. Mahkeme gününde bizzat hazır bulunmadığınız veya vekil göndermediğiniz takdirde duruşma gıyabınız da devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 2391

Ankara Birinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Ankara Doğanbey mahallesinde Güreşçiler sokak 19 numarada Musa oğlu Osman.

Askerî Fabrikalara izafeten hazine vekili avukat Güzide Alpar tarafından aleyhinize açılan 22 lira alacak davasının yapılmakta olan duruşmasında adresiniz meçhul olduğundan ilânen yapılan davetnameye icabet etmediğinizden usulün 141 inci maddesi mucibince ve yirmi gün müddetle ve bir taahhütname ibraz edildiğini bildirir muameleli gıyap kararı tebliğine karar verilmiş ve duruşması 12. 9. 939 salı günü saat 10 na talik edilmiş olduğundan duruşma gününde bizzat hazır bulunmadığınız veya bir vekil göndermediğiniz takdirde duruşma gıyabınız devam olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. 2393

Gümrük Muhafaza

Benzin alınacak

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlık Satın Alma Komisyonundan :

1 — Komutanlık hizmet otomobili için 1500 kilo benzin alınacaktır. Muhammen bedeli 397 lira 50 kuruş olup açık eksiltme suretiyle ihaleye konulmuştur.

2 — İhale 14 Temmuz 939 cuma günü saat 15 te yapılacaktır.

3 — İlk teminat 30 liradır. Ve gümrük ve İnhisarlar vekâleti muhasebe müdürlüğü veznesine makbuz mukabili yatırılması ve belli saatten evel komisyona müracaat edilmesi.

(2638) 12613

Alâkadarlara

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığından :

Gümrük muhafaza teşkilâtına, gerek harp okuluna gönderilmek üzere alınacağı ilân edilen lise mezunu yedek subayların ve gerek esliha subaylığı için müracaat edeceklerin müracaatlarının kabul müddeti 30 haziran 939 tarihinde biteceği cihetle bu tarihten sonra müracaat edilmemesi ve gelecek istidaların da muameleye konulmıyacağı ilân olunur.

(2637) 12607

Enstitüler

Diploma tevzii

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden :

Şimdiye kadar Ziraat, Veteriner, Orman fakültelerinden mezun olan talebenin diplomaları tevzi edileceğinden alâkalıların aşağıda esaslar dahilinde Rektörlüğe müracaatları ilân olunur.

1 — Fakülte kayıt numarası

2 — Açık künye ve soy adı

3 — Enstitüden aldığı vesikanın iadesi

4 — Bir liralık damga pulu

5 — 4 adet vesika fotografı

6 — Taahhütlü mektup için iktiza eden 12 kuruşluk posta pulu

7 — Açık adresleri. (1876) 11915

300 ton Sömikok alınacak

Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

1 — Ankara polis enstitüsü ihtiyacı için kapalı zarf usuliyle 300 ton sömi kok alınacaktır. Beher tonuna tahmin edilen bedel 26 liradır. İhale 15. 7. 939 cumartesi günü saat 11 de polis enstitüsü binasında müteşekkil satın alma komisyonunca yapılacaktır. Şartnamesi komisyondan parasız verilir.

2 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin 510 liralık teminat makbuz veya banka mektubunu muhtevi teklif mektuplarının ve 2490 sayılı kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme günü sat 10 na kadar komisyona teslim etmeleri.

(2533) 12502

Yaş sebze ve meyva alınacak

Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Polis enstitüsünün 939 malî yıl ihtiyacı için pazarlıkla yaş sebze ve meyve alınacaktır. İsteklilerin 6. 7. 939 perşembe günü saat 14 de polis enstitüsü binasında müteşekkil satın alma komisyonuna müracaatları;

(2639) 12614

Ankara Defterdarlığı

bir daktilo alınacak

Ankara Defterdarlığından :

Defterdarlığımız millî emlâk servisinde 30 lira aylık ücretli bir daktiloluk açıktır.

Memurin kanununun 5 inci maddesinde mevcut şeraiti haiz olanlar arasında müsabaka imtihanı yapılacağından taliplerin 1. 7. 939 cumartesi günü saat ona kadar Defterdarlığa müracaatları. (2648) 12620

Maarif Vekâleti

Muallim muavini olmak isteyenlere

Maarif Vekâletinden :

1 — Orta okullarda türkçe, tarih - coğrafya, riyaziye, tabiiye, fransızca, almanca ve ingilizce muallim muavini olmak istiyenler için bu sene imtihan açılacaktır.

2 — İmtihanlar 1 eylül cuma günü İstanbul üniversitesinde başlıyacaktır.

3 — Bu imtihana dahil olacakların:

A) Türk vatandaşı olmaları,

B) Yaşlarının 20 den eksik ve 45 den fazla olmaması,

C) Hüsnühal erbabından oldukları, er hangi bir surette mahkûmiyetleri olmadığı hakkında bulundukları vilâyet veya kaza idare heyetinden alınmış bir mazbata ibraz etmeleri (halen memur ve muallim olanlar bu kayıttan müstesna olup mensup oldukları daire âmirinin vereceği vesika kâfidir.)

D) Her türlü hastalıktan ve mualimlik etmeye mani vücut ârızalarından salim olduklarını ispat eder tasdikli hekim raporu ibraz etmeleri,

E) En az lise veya 4 veya 5 sınıflı öğretmen okulu mezunu veya bunların muadili tahsil görmüş olmaları.

Muallim mektebinden mezun olanların en az iki ders senesi muallimlik etmiş bulunmaları lâzımdır.

4 — Namzetler imtihanda muvaffak oldukları takdirde kanunî şartlar dahilinde her hangi bir orta tedrisat muallim muavinliğine tayin edilecekler - dir.

5 — Yukarıdaki şartları haiz olan namzetler bir istida ile vekâlete müracaat edeceklerdir. Bu istidaya şu vesikalar bağlanacaktır.

A) Nüfus tezkeresinin aslı veya tasdikli sureti.

B) Tahsil derecelerine ait şahadetname veya vesikalarının asıl ve yahut suretleri.

C) Hüsnühal mazbatası.

Ç) Bulundukları yerlerin maarif idaresinden nümunesine göre alınmış tasdikli sıhhat raporu.

E) Maarif idaresinden tasdikli ve fotoğraflı fiş

F) Altı adet 4x6,5 büyüklüğünde kartonsuz fotoğrafları.

Bu vesikaların en son 15.8.1939 tarihine kadar vekâlete gönderilmiş olması lâzımdır. Bu tarihten sonra vekâlete müracaat etmiş olanlar imtihana alınmıyacaktır. (2200) 12172

Bir mimar aranıyor

Ankara İnşaat Ceza Evi Müdürlüğünden :

Şahsiyeti hükmiyeyi haiz Ankara İnşaat ceza evi için ücretli bir mimara ihtiyaç vardır. Talip olanların yetlerindeki vesaikle Ankara inşaat ceza evi müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur. (2197) 12171

Dahiliye Vekâleti

Bir telefoncu alınacak

Dahiliye Vekâletinden :

Dahiliye vekâletinde 80 lira ücretli telefonculuk açıktır.

(Simens) sistemi otomatik telefon santralllarında çalışmış ve bunu idareye muktedir olanların ellerindeki vesaikle daire müdürlüğüne müracaatlar. (2641) 12616

Ankara Valiliği

50 adet pulluk alınacak

Ankara Vilâyetinden :

1 — Vilâyet çiftçilerine dağıtılmak üzere satın alınacak olan (50) adet sandıklı ve üç demirli ecnebî mamulâtı pullukların 7. 8. 939 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usuliyle vilâyet daimî encümeninde ihalesi yapılacaktır.

2 — Pullukların muhammne bedeli 5500 liradır.

3 — Şartnamesi Ankara ve İstanbul Ziraat müdürlüklerinden meccanen alınabilir.

4 — İsteklilerin, pullukların % 7,5 tutarı olan meblağa ait banka mektubu veya hususî muhasebe veznesine yatırılmış depozito akçesi makbuzu ile birlikte ihale günü gösterilen saat de vilâyet daimî encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur. 2446)

12472

200 adet pulluk alınacak

Ankara Vilâyetinden :

1 — Vilâyet çiftçilerine dağıtılmak üzere satın alınacak olan 200 adet iki tekerlekli ve tek demirli ecnebi mamulâtı pullukların 7. 8. 939 pazartesi günü saat 15 te kapalı zarf usuliyle vilâyet daimî encümeninde ihalesi yapılacaktır.

2 — Pullukların muhammen bedeli 5200 liradır.

3 — Şartnamesi Ankara ve İstanbul Ziraat müdürlüklerinden meccanen alınabilir.

4 — İsteklilerin, pullukların % 7,5 tutarı olan meblağa ait banka mektubu veya hususî muhasebe veznesine yatırılmış depozito akçesi makbuzu ile birlikte ihale günü gösterilen saat te vilâyet daimî encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur.

(2445) 12471

Şose tamiri ve sınai imalat

Ankara Valiliğinden :

Ankara - Kırşehir yolunun 39+000 — 56 + 000 ıncı kilometreleri arasında yapılacak esaslı tamirat ve sınaî imalât işleri 6. 7. 939 perşembe günü saat 15 te vilâyet daimî encümeninde ihalesi yapılmak üzere ve kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Keşif bedeli 84272 lira 96 kuruştur.

Muvakkat teminatı 5463 lira 65 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını ticaret odası vesikası, teminat makbuz veya mektubu ile ihale tarihinden en az 8 gün evel vilâyet makamına müracaatla alacakları ehliyet vesikalariyle birlikte adı geçen günde saat 14 de kadar vilâyet encümeni reisliğine verme leri.

Bu işe ait keşif ve şartnamesinin vilâyet nafıa müdürlüğünden 211 kuruş mukabilinden alabilecekleri.

(2394) 12368

200 adet pulluk alınacak

Ankara Vilâyetinden :

Vilâyet çiftçilerine dağıtılmak üzere satın alınacak olan (200) adet iki demirli ecnebî mamulâtı pullukların 7. 8. 939 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usuliyle vilâyet daimî encümeninde ihalesi yapılacaktır.

2 — Pullukların muhammen bedeli 7000 liradır.

3 — Şartnamesi Ankara ve İstanbul Ziraat müdürlüklerinden meccanen alınabilir.

4 — İsteklilerin, pullukların % 7,5 tutarı olan meblağa ait banka mektubu veya hususî muhasebe veznesine yatırılmış depozito akçesi makbuzu ile birlikte ihale günü gösterilen saatte vilâyet daimî encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur. 2447) 12473

Masa, koltuk saire alınacak

Ankara Valiliğinden :

Vilâyet hususî idare müdürlüğü ihtiyacı için satın alınacak olan (3037) lira muhammen bedelli (45) adet yazı masası (3) döner (19) sabit ki ceman (22) koltuk ve (33) adet hezaran geçmeli İnegöl sandalyası açık eksiltmeye konmuştur.

İhalesi 13. 7. 939 perşembe günü saat 15 de vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır. Taliplerin 277 lira 80 kuruş depozit mektup veya makbuzlariyle birlikte ihale gününde vilâyet daimî encümenine ve şartnameyi görmek isteyenler de her gün encümen kalemine müracaatları ilân olunur.

(2553) 12530

Askerî Fabrikalar

14250 Kg. Sutkostik alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (2138) lira olan 14250 Kg. Sutkostik Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 14.7.939 cuma günü saat 15,30 da pazarlıkla ihale edilecektir.

Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (160) lira (35) kuruş ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2515) 12488

3 ton Difenilüretan alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (9150) lira olan 3 ton Difenilüretan Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 14. 7. 1939 cuma günü saat 16 da pazarlıkla ihale edilecektir.

Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (686) lira (25) kuruş ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alakadar tüccardan olduklarına dair Ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları (2516) 12489

5 kalem vidanın muhammen bedeli hakkında

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

10. 7. 939 pazartesi günü saat 15,30 da pazarlıkla ihale edilecek olan beş kalem vidanın muhammen bedeli 21. 6. 1939 tarihli gazetede yalnış olarak 22.000 lira ve muvakkat teminatı da 1650 lira olarak çıkmıştır.

Şartnamede olduğu gibi muhammen bedelinin (2200) ve muvakkat teminatının da (165) lira olduğu ilân olunur. (2519) 12491

Yevmiye asgarî 500 ve azamî 1500 kilo destere ve kaba talaş satışı

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Azamî ve asgarî miktarı yukarıda yazılı talaşlar Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 17. 7. 1939 pazartesi günü sat 14.30 da açık artırma suretiyle satılacaktır. Beher kilosunun tahmini bedeli (50) santimdir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (196) lira (88) kuruş ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2607) 12580

5 ton Ferro - Molipten 6 ton Silico - Mangan

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

Tahmin edilen bedeli (15.000) lira olan beş ton Ferro Molipten ve 6 ton Silico - Mangan Askerî Fabrikalar umum müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 17. 7. 939 pazartesi günü saat 15 te pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (1125) lira ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar Tüccardan olduklarına dair Ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2609) 12582

İcra ve İflâs

Ankara İcra Dairesi Gayrimenkul Satış Memurluğundan :

İzalei şuyudan sulh hukuk mahkemesince satılmasına karar verilen Ankara'nın Anafartalar mahallesi çıkmaz sokakta 124 ada 38 parsel numaralı ev aşağıdaki şartlar dairesinde açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

Evsaf ve müştemilâtı :

Zemin katta bir koridor üzerinde iki oda bir helâ ve arka cihetindeki avlu üzerinde mutbah ve kiler ve üst kata ait ikinci medhal üzerinden gidildikte taşlık ve iki yüklük dolabından ahşap bir merdivenle yukarıya çıkıldıkta bir koridor üzerinde iki büyük bir küçük oda ile bir mutbah ve bir helâ vardır. Oda ve koridorların tavan ve tabanları ahşap ve tavanları yağlı boyadır. 92 metre murabbaı sahasındadır. 2920 lira kıymet takdir edilmiştir.

Satış şartları :

1 — Satış peşin para ile 1. 8. 939 tarihine müsadif salı günü saat 10 - 12 ye kadar icra dairesi gayri menkul satış memurluğunda yapılacaktır.

2 — Talipler satılacak hisseye takdir edilmiş olan yukardaki muhammen kıymetin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubu ile kanunen teminat olarak kabul edilen hazine tahvilleri getirecektir.

3 — Satış günü artırma bedeli hisseye takdir edilen kıymetin % 75 ni bulduktan ve üç defa nidadan sonra mezkûr günün 12 inci saatinde en çok artıran talibine ihale olunur.

4 — İşbu tarihteki artırma teklif edilen bedeli umhammen kıymetin % 75 ini bulmadığı takdirde 16. 8. 939 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 - 12 ye kadar yapılacak ikinci artırmada en çok artırana ihale edilecektir.

5 — 1 inci ve 2 inci artırmalarda ihale bedeli ihaleyi müteakip verilmediği takdirde üzerine ihale edilen talibin talebi üzerine ihale tarihinden itibaren kendisine bedeli ihaleyi teslimi vezne eylemesi için 7 gün kadar mehil verilecektir. İşbu müddet zarfında ihale bedeli yatırılmadığı takdirde ihale bozulacak ve bu tarihten evel en yüksek teklifte bulunan talibe teklif veçhile almağa razi olup olmadığı sorulduktan sonra teklif veçhile almağa razi ise ihale farkı bu talipten tahsil edilmek üzere bu talibe ihale edilecektir.

Teklifi veçhile almağa razi olunmasa gayri menkul (15) günlük ikinci arttırmıya çıkarılacak. En çok artıran talibe ihale edilecektir.

6 — Her iki artırmada gayri menkul talibine ihale edildikte tapu harcı müşteriye ihale tarihine kadar olan müterakim ve dellâliye resmi satış bedelinden ödenecektir. Alâkadarların gayri menkul üzerindeki hakları ve hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddiaları nın evrakı müsbiteleriyle (20) gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç tutulacaklardır.

7 — Artırmaya iştirak edecekler 15. 6. 939 tarihinden itibaren 939/57 No lı dairemizde yerinde herkese açık bulunan şartnamesini okuyabilir.

Kazalar

Mezbaha tâdili

Arapkir Belediyesinden :

1167 lira keşifli Arapkir belediyesi mezbahasının fennî şekle ifrağı 17. 7. 939 pazartesi günü saat on altıda ihale edilmek üzere kapalı zarf usuliyle münakasaya verildiğinden talip olanların Arapkir belediyesine müracaatları ilân olunur. 12514

Açık eksiltme ilânı

Polatlı Belediyesinden :

7093 lira 86 kuruş keşif bedelli Polatlıda Gümüşlü içme suyu kaptaj inşaatı münakasasına talip zuhur etmediğinden ihale müddeti 15 gün temdit edilmiştir. Münakasa 6. 7. 939 perşembe günü saat 15 te belediye encümeninde icra edileceği ilân olunur. 12434

Beş kalem vida alınacak

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Merkez Satın Alma Komisyonundan :

3000	Paket	5 × 50mm.	Dip vidası.	)
5000	„	5,5 × 35 „	Kuşak „	)
2000	„	6 × 40 „	Kulp „	) Beher pakette 144
2500	„	4 × 20 „	Menteşe vidası	) adet olacaktır.
100	„	5 × 45 „	Sandık „ (Pirinç)	)

Tahmin edilen bedeli (2200) lira olan yukarda yazılı beş kalem vida Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü merkez satın alma komisyonunca 10-7-939 pazartesi günü saat 15,30 da pazarlıkla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (165) lira ve 2490 numaralı kanunun 2 ve 3. maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret odası vesikasiyle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (2500) 12492

Röntgen filmleri vesaire alınacak

Ankara Nümune Hastanesi Başhekimliğinden :

Cinsi	Miktarı	Eb'adı	Evsafı	Muhammen Fiyatı	Muvakkat teminatı	İhale tarihi
Filim	160. Düzine	13×18	Torpi-	( )	( )	
„	240. „	18×24	kal am-	( )	( )	
„	325. „	24×30	balajlı	( )	( )	
„	450. „	30×40	„	( )	( )	
Diş filimi			„	( )	( )	
(küçük)	40. „		„	( )	( )	
Diş filimi				(6810. lira)	(510. lira)	15-7-939
(büyük)	20. „			( )	( )	
Fotoğraf kâğıdı				( )	(75. kuruş)	Cumar-
(Niko) ve paketi,				( )	( )	tesi
10 adetlik	25. Paket	30×40		( )	( )	saat:
Cam	35. Düzine	10×15		( )	( )	11. 30
Izhar banyosu				( )	( )	
(bir kutu 9. kilo-				( )	( )	
suyu hazırlıyacak)	30. kutu			( )	( )	
Tesbit Ban.	„ 15. „			( )	( )	

1 — Ankara Nümune Hastanesinin 1939 malî yılı ihtiyacı olan Rontgen filimleri ve fotoğraf camı ve kâğıtlariyle Banyo, eczası, kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

2 — İşbu malzeme Kodak, İlfort, Ağfa marka olacaktır.

3 — Talipler işbu malzemeyi şartnamesinde yazılı şerait dairesinde vermek için teklif mektuplarını 2490 sayılı kanunun tarifatı veçhile ihzar ile ihalesinden bir saat evveline kadar Ankara Nümune Hastanesinde müteşekkil komisyona vermeleri lâzımdır.

4 — Şartnameler Ankara Nümune Hastanesinde görülebilir.

(2634) 12612

Satılık vişne

Ankara Defterdarlığından :

Cinsi	Tahmin edilen Miktarı K. G.	Muhammen bedeli Lira. K.	Muvakkat teminat Lira. K.
Vişne	5000	150	11 25

1 — Orman çiftliğinde Ziraat Vekâleti Amerika asma fidanlığından yukarda evsafı ve miktarlariyle muhammen bedeli yazılı vişnelerin bermucibi şartname fidanlık idaresince şartnamede tesbit ettiği ağaçlardan toplanmak ve ambalâj ve hammaliye, nakliye ve sair masrafları alıcıya ait olmak üzere pazarlıkla artırmıya konulmuştur.

2 — İhale 29-6-939 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 te Ankara Defterdarlığında toplanacak komisyonda yapılacaktır.

3 — İhale bedeli nakden ve peşinen tediye olunacaktır.

4 — İsteklilerin hizasında yazılı muvakkat teminat makbuzu ile birlikte adı geçen günde komisyona gelmeleri ve bu hususi şartnameyi görmek ve izahat almak istiyenlerin Defterdarlık Millî Emlâk ve Fidanlık Müdürlüklerine müracaatları ilân olunur. (2632) 12611

Millî Müdafaa V.

50 Subay çadırı alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — 50 adet subay çadırı açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır. Muhammen bedeli 4000 lira olup ilk teminat miktarı 300 liradır.

2 — Açık eksiltmesi 4. 7. 939 salı günü saat 11 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir istiyenler kopyasını alabilirler.

4 — İsteklilerin kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı vesaik ile birlikte ilk teminat mektup veya makbuzlariyle komisyona gelmeleri.

(2359) 12343

Çamaşır alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — 10.000 takım çamaşır kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli (12.000) lira olup ilk teminat miktarı (880) liradır.

2 — Kapalı zarfla eksiltmesi 11. 7. 939 salı günü saat 11 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar makbuz mukabili komisyona vermeleri. (2477) 12450

Direk vesaire alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Telefon tesisatı için açık eksiltme suretiyle direk ve saire malzeme satın alınacaktır. Muhammen bedeli 2300 lira olup ilk teminat miktarı 172 lira 50 kuruştur.

2 — Açık eksiltmesi 10. 7. 939 pazartesi günü saat 11 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin kanunî vesikalarla ilk teminat mektup veya makbuzlariyle muayyen saatte komisyonda bulunmaları. (2478) 12451

5000 adet mintan alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — 5000 adet mintan kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen bedeli 5100 lira olup ilk teminat miktarı 382 lira 50 kuruştur.

2 — Kapalı zarfla eksiltmesi 10. 7. 939 pazartesi günü saat 15 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin kanunun iki ve üçüncü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar komisyona vermeleri.

(2479) 12452

Telefon malzemesi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Telefon tesisatı için açık eksiltme suretiyle malzeme alınacaktır. Muhammen bedeli 2250 lira olup ilk teminat miktarı 168 lira 75 kuruştur.

2 — Açık eksiltmesi 11. 7. 939 salı günü saat 15 de vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname ve listeler her gün komisyonda görülebilir.

4 — İsteklilerin ilk teminat mektup veya makbuzlariyle muayyen saatte komisyonda bulunmaları.

(2480 12453

Baş Vekâlet

Matbaacılara

Başvekâlet İstatistik Genel Direktörlüğü Eksiltme ve İhale Komisyonundan :

1 — Açık pazarlıkla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan ve 35 forma tahmin olunan 10 uncu cilt istatistik yıllığından 2000 nüsha, 25 forma tahmin olunan küçük istatistik yıllığından 4000 - 5000 nüsha ve ayrıca rakamları türkçesinin aynı, başlık ve yazıları fransızca olan cep yıllığından 750 - 1000 nüsha bastırılacaktır.

2 — Yıllık için tahmin olunan 1925 lira bedel üzerinden %7,5 hesabiyle 145 lira, cep yıllığı için tahmin olunan 1125 lira bedel üzerinden % 7,5 hesabiyle 85 liralık muvakkat teminat vesikası vermek lâzımdır.

Eksiltme 1939 temmuz ayının 10 uncu pazartesi günü saat 14-30 da umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda açılacaktır. Nümuneler ve şartanme komisyon kâtipliğinden istenilebilir. (2493) 12495

Zayi — Ankara mal müdürlüğünden 2747 sıra numarasında aldığım malûl maaşıma ait maaş cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ahmet Reşit oğlu Mehmet Zafir

Zayi — Ankara belediyesinden aldığım tek atlı arabamın 889 No.lu plâkasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

2402 Yusuf Dişkaya

Sekiz taksit ve açık arttırma ile satılık emlâk

Emlâk ve Eytam Bankasından :

Esas No.	Mevkii ve Nev'i	Mukadder K. T. L.	Depozitosu T. L.
88	İsmetpaşa M. Ulucak Beştepeler S. kadastronun 21 ada 12 parselinde 70 M2. arsa	105.—	21
534	Çankaya mevkii İnhisarlar şarap fabrikası yanında 3384 M2. bağ	1184.—	2[illegible]9
535	Cebeci Balkehriz mevkii, şarkında öldürücü Hacı Hüseyin, garbinde kalaycı İsmail, şimalinde Bulgurlu zade Rifat, cenubunda Mestçi Ali bağları ile muhat yarı hisse bağ tamamı (5555) M2.	417.—	83,40
540	Cebeci Çıtaklar S. (diğer ismi Türközü ve İmrahor S.) 1018 ada 13 parsel 688 M2. arsa	2064.—	412,80
541	Cebeci Taşkent S. 1018 ada 15 parseldeki arsanın 640 hissede 195 hissesi (tamamı 640 M2. arsa).	585.—	117.—
542	Cebeci Uğurlu S. 1019 ada 12 parselde 663 M2. arsa	2321.—	464,20
543	Cebeci Taşkent S. 1019 ada 9 parseldeki arsanın 647 hissede 147 hissesi (tamamı 647 M2. arsa)	441.—	88,20
548	Cebeci Önerme S. 1821 ada 23 parselde 17 ve 18 numaralı evlerin arasında 1296 hissede 114 hisse arsa (tamamı 648 M2.)	171.—	34,20

1. — Yukarda mevki ve mesahaları yazılı arsalar sekiz taksitle ve açık artırma ile satılıktır.

2. — Arttırmaya iştirâk edecekler içinde mühür kullananların mühürlerini Noterden tasdik ettirmeleri ve müzayede sırasında verilen bedel mukadder kıymeti geçtiği takdirde, taliplerin depozitolarını nispet dairesinde tezyit eylemeleri lâzımdır.

3. — İhale 10-7-1939 pazartesi günü saat onda Bankamız Satış Komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin o gün depozito akçesi, hüviyet cüzdanı ve iki vesika fotoğrafı ile Bankamız Emlâk servisine müracaatları.

(2487) 12460

Yol inşaat ve tâmiratı

İstanbul Daimî Encümeninden:

Muhammen Bedeli	teminatı miktarı	Yapılacak iş
13681,67	1026,03	Kadıköyünde Klâptancı Tulumbacı Emin, Suadiye plâj yolu, Erenköy, Telli kavak, Bağdat caddesi sokaklarının şose olarak inşası.
15089,04	1131,68	Fatihte marmara balat mahkeme altı Elifli Ahmet ve elektrik Molla Hüsrev sofalı çeşme merkez efendi Eğrikapı ve muvakkithane ağa çayırı ve Ağaçkakan sokaklarının adî kaldırım tâmiri.
14807,52	1110,56	Beyoğlu kazası dahilinde Havuzlu bahçe Eşref efendi sokakları adî kaldırım, Şairnigâr sokağı parke kaldırım inşası.
11336,86	850,26	Üsküdar kazası dahilinde Halk dersaneleri Selâmsız dolap Miroğlu, Selvili sokaklarında adî kaldırım tamiriyle İskele sokağında istinat duvarı inşaatı.
12747,28	956,05	Eminönü kazası dahilinde Şehsuvar, Lâtif, Küçükayasofya, İbrahim paşa, Nişancı fırın, fırın aralığı sokaklarının adî kaldırım tamiri Keresteciler, Çiçekpazarı, taşçılar sokaklarının parke kaldırımlarının tamiri.

Yukarda muhammen bedelleriyle teminat miktarları yazılı yol inşa ve tâmirleri kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Bunlara ait keşif ve şartnameler zabit ve muamelât müdürlüğünde görülebilir. İsteklilerin bu işlere benzer iş yaptıklarına dair almış oldukları vesaikle eksiltme tarihinden 8 gün evel İstanbul belediyesi fen heyetine müracaat ederek alacakları fennî ehliyet vesikalariyl 1939 yılına ait ticaret odası vesikasını ve muvakkat teminat makbuz veya mektuplariyle 2490 numaralı kanunun çerçevesinde hazırlıyacakları kapalı zarflarını ihale tarihi olan 4-7-939 salı günü saat 14 de kadar daimî encümene vermeleri. (4316-2410) 12398

Muhtelif yiyecek alınacak

Polis Enstitüsü Müdürlüğünden:

Erzakın cinsi	Miktarı Kilo	Beherinin muhammen bedeli Li. Krş S.	% 7,5 teminatı Lr. Krş.	Münakasa tarihi	günü	saait
Birinci nevi ekmek	40000	10 25	307 50	12-7-939	çarşamba	14
Koyun eti	10000	40)				
Kuzu eti	1500	33)				
Sığır eti (kemiksiz)	1000	40)	267 13	13-7-939	perşembe	14
Sadeyağı	4000	1 05)	315)			
Süt	4000	15)	)	14-7-939	cuma	14
Yoğurt	2000	20)	75)			

1 — Ankara Polis Enstitüsünün 939 malî yılı ihtiyacı için cins, miktar, muhammen bedelleriyle ilk teminatları ve ihale gün ve saatleri yukarda yazılı erzak partileri ayrı ayrı açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Bu işlere ait şartnameler polis Enstitüsü binasındaki satın alma komisyonunca parasız verilir.

3 — Eksiltmeye girmek istiyenler teminat makbuz veya Banka mektupbu ile 2490 sayılı kanunun 2,3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte tayin edilen gün ve saatte komisyona gelmeleri. (2532) 12499

Türk Hava Kurumu

Büyük Piyangosu

Üçüncü keşide: 11 temmuz 939 dadır

Büyük ikramiye 50.000 liradır

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle 20.000 ve 10.000 liralık iki adet mükâfat vardır...

Vilâyetler

2 Pavyon yaptırılacak

Kütahya Jandarma Okulu Komutanlığından :

Kütahya jandarma okulu komutanlığında müteşekkil komisyon riyasetinden:

Kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulan iş:

1 — Kütahya içinde fişne fidanlığı karşısında seksen yedi bin beş yüz altı lira doksan altı kuruş bedel keşifli iki pavyon inşasından ibarettir.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

A) Eksiltme şartnamesi
B) Mukavelename projesi
C) Sıhhî ve fennî şartname
D) Nafıa işleri şeraiti umumiyesi (Nafıa dairesinde mevcuttur) bedeliyle.
E) Keşifname.

İstekliler bu evrakları Nafıa müdürlüğünden alabilirler. (Bedeli mukabilinde).

3 — Eksiltme 3 temmuz 939 pazartesi günü saat on beşte jandarma okulu binasında müteşekkil komisyon huzurunda yapılacaktır. Zarflar aynı günde saat on dörde kadar komisyon reisliğine verilmiş olacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için:

A) Beş bin altı yüz yirmi beş lira otuz beş kuruşluk teminat mektubu.

B) İhaleden sekiz gün evel Kütahya vilâyeti Nafıa müdürlüğünden bu işi yapmağa ehil olduklarına dair bir vesika.

C) Şimdiye kadar en az elli bin liralık inşaat işini muvaffakiyetle başardıklarına dair aynı daireden alınmış vesika.

D) 1939 senesinde ticaret odasında mukayyet bulunduklarına dair vesika ibraz etmeleri şarttır. 12362

İlk okul binası yaptırılacak

Kırşehir Vilâyetinden :

1 — Eksiltmeye konan iş :

Kırşehir Yenice mahallesinde yapılacak on yedi bin yüz yetmiş dört lira doksan altı kuruş keşif bedelli beş dershaneli ilk okul binası ikmal inşaatı işidir.

2 — Bu iş ait evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi.
B — Mukavelename
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D — Fennî ve hususî şartname.
E — Keşif ve keşif hülâsası.
F — Proje.

3 — Eksiltme 15. 6. 939 gününden 37. 939 pazartesi gününe kadar kapalı zarf usuliyle eksiltmey konulmuştur.

4 — Eksiltme 3. 7. 939 pazartesi günü saat 15 te vilâyet daimî encümenin de toplanan komisyon tarafından yapılacaktır.

5 — İstkliler bu işe ait tafsilâtı Nafıa müdürlüğünde görebilirlr.

6 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (1318) lira (12) kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve aşağıdaki yazılı vesikalrı ibraz etmeleri lâzımdır.

A — Ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair vesika.

B — Bu işler için bir hafta evel vilâyetten alınmış ehliyet vesikası.

7 — Teklif mektuplarının eksiltme tarihi olan 3. 7. 939 pazartesi günü saat 15 ten bir saat eveline kadar vilâyet daimî encümenine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Bundan sonraki teklifler ve postadaki gecikmeler kabul edilemiyecektir. 12411

Elektrik tesisatı

Afyon Vilâyetinden :

Afyon memleket hastanesinde yaptırılacak 21622 lira 89 kuruş keşif bedelli elektrik tesisatından 12093 lira 85 kuruşa tekabül eden kısmı 11 temmuz 939 salı günü saat 15 de Afyon vilâyeti daimî encümeninde ihale edilmek üzere kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. Keşifname, şartnameler, plânlar 60 kuruş bedel mukabilinde Afyon nafıa müdürlüğünden alınabilir. Muvakkat teminat 907 lira 4 kuruştur. İsteklilerin ticaret odası kayıt vesikası, şimdiye kadar buna mümasil işleri müteahhit olarak yaptıklarına dair ellerindeki vesaiki ve en az üçüncü sınıf enstelatörlük vesikasını bağlıyarak ihaleden sekiz gün evel vilâyet makamına istida ile müracaatla alacakları vesika ve teklif mektuplarını 11 temmuz 939 tarihinde saat 14 de kadar vilâyet makamına vermeleri veya göndermeleri ilân olunur. 12521

İnşaat münakasası

Tunceli Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Tunceli vilâyeti Nazimiye kışla ve ahırı ikmal inşaatıdır. Bu işin keşif bedeli 32653,83 liradır.

2 — Bu işe ait şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Keşif hülasa cetveli
E — Hususî şartname
F — Yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi
G — Seridöpri

H — İsteyenler bu işe ait evraktan yapı işleri umumî ve fennî şartnamesiyle bayındırlık işleri genel şartnamesinden madaasını 1,5 lira mukabilinde Tunceli Nafıa müdürlüğünden satın alabilirler. Yapi işleri umumî ve fennî şartnamesini ve bayındırlık genel şartnamesini görmek isteyenler Tunceli Nafıa dairesinde bedelsiz olarak görebilirler.

3 — Eksilme 4. 7. 939 salı günü saat 15 de Tunceli nafıa müdürlüğü binasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2449.4 lira muvakkat teminat vermesi ve aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

A — İhaleden en az 8 gün evel Tunceli vilâyetine müracaat ederek bu işe girebilmek için alınmış ehliyet vesikası.

B — Ticaret ve sanayi odası sicil vesikası (939 senesi).

5 — Teklifler 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar Tunceli Nafıa dairesindeki eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupları nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve artırma eksiltme ve ihale kanununa uygun olarak mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Posta da olacaka gecikmeler kabul edilmez. (2450) 12439

İnşaat münakasası

Sultansuyu Harası Müdürlüğünden :

1 — Malatya'nın Sultansuyu harası merkezinde inşa edilecek ılgı ahırı 20. 6. 939 gününden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarfla yeniden eksiltmeye konulmuştur.

2 — Keşif bedeli (37494) lira 39 kuruştur.

3 — İlk teminatı (2812) lira (12) kuruştur.

4 — İhalesi 10. 7. 939 pazartesi günü saat 14 de Hara merkezinden yapılacaktır.

5 — Şartname ve projesi hara ve Malatya nafıa müdürlüğünde mevcuttur.

6 — Eksiltmeye gireceklerin kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesikalarla eksiltmeden 8 gün evel Malatya nafıasından bu iş için alacakları ehliyet vesikalariyle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat eveline kadar hara merkezindeki komisyonu mahsusuna vermeleri lâzımdır. (2556) 12524

İnşaat münakasası

Tunceli Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Tunceli vilâyeti Mameki kışla ve ahırları ikmal inşaatıdır. Bu işin keşif bedeli 46208.66 liradır.

2 — Bu işe ait şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi.
B — Mukavele projesi.
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D — Keşif hülâsa cetveli.
E — Hususî şartname.
F — Yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi.
G — Seridöpri

E — İsteyenler bu işe ait evraktan yapı işleri umuî ve fennî şartnamesiyle bayındırlık işleri genel şartnamesinden maadasını 2 lira mukabilinde Tunceli nafıa müdürlüğünden satın alabilirler. Yapı işleri umumî ve fennî şartnamesini ve bayındırlık işleri genel şartnamesini görmek isteyenler. Tunceli nafıa dairesinde bedelsiz olarak görebilirler.

3 — Eksiltme 8. 7. 939 cumartesi günü saat 10 da Tunceli nafıa müdürlüğü binasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 3465.65 lira muvakkat teminat vermesi ve aşağıdaki vesikaları haiz olup göstermesi lâzımdır.

A — İhaleden en az sekiz gün evel Tunceli vilâyetine müracaat ederek bu işe girebilmek için alınmış ehliyet vesikası.

B — Ticaret ve sanayi odası sicil vesikası (939) senesi.

5 — Teklifler 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar Tunceli nafıa dairesindeki eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve artırma eksiltme ihale kanununa uygun olarak mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2645) 12618

İnşaat münakasası

Kastamonu Nafıa Direktörlüğünden :

1 — Kastamonu vilâyet merkezinde projesi mucibince yeniden inşa edilmekte olan Adliye binasının 938 yılı içinde yapılan temel kısmından gayri yapılacak 59940 lira 71 kuruş bakiye keşif bedelli kısmının ikmali için yirmi beş bin lirası 939 bütçesinden ve otuz dört bin dokuz yüz kırk lira yetmiş bir kuruşu 940 bütçesinden verilmek üzere kapalı zarf usuliyle ve bir ay müddetle eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — İhalesi 17. Temmuz 939 pazartesi günü saat 15 de Kastamonu nafıa dairesinde toplanacak eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girebilmek için ihale gününden bir hafta önce taliplerin bulundukları vilâyete resmen müracaat ederek evelce nafıa vekâletinden almış oldukları müteahhitlik vesikası ile bu inşaatı yapabileceklerine dair alacakları ehliyet vesikası muvakkat teminatı olan 4495 lira 55 kuruşun Kastamonu maliyesi hesabına her hangi Ziraat bankasına yatırılması ve 939 T. C. odasınca tesçil edilmiş bulunması şarttır.

4 — Taliplerin gönderecekleri teklif mektuplariyle birlikte 3 üncü madde istenilen vesaiki ihale günü ihale saatinden önce komisyona gelmiş bulunması ve vaktinde gelmiyen teklif mektuplarının nazarı dikkate alınmıyarak sahiplerine reddedilecektir.

5 — İsteklilerin bu inşaata ait proje ve keşif ve bütün şartnamelerini İstanbul, Ankara ve Kastamonu nafıa müdürlüklerinde görebilecekleri gibi daha fazla tafsilât isteyenlerin bir mektupla Kastamonu nafıa müdürlüğünden sorabilecekleri ilân olunur. (4612/2642) 12617

D. Demiryolları

Hareket memur namzedi alınacak

Devlet Demiryolları İşletme Umum Müdürlüğünden :

1 — Devlet demiryolları istasyon sınıfında istihdam edilmek üzere müsabaka ile hareket memur namzedi alınacaktır.

A — Türk olmak;

B — Müsabakaya iştirâk edebilmek için orta tahsili bitirmiş olmak;

C — Yaşı 18 den aşağı ve 30 dan (dahil) yukarı olmamak;

D — Asgarî bir sene için askerlikten muaf olmak,

E — İdaremiz hekimleri tarafından yapılacak sıhî muayenelerinde faal servisde çalışmağa mani bir arıza ve hastalığı olmamak;

2 — Müsabakada kazananlar 61 lira ile tayin edileceklerdir. Ecnebi lisanlarından birine vakıf olanlar 67 lira ücretle alınacaklardır.

3 — Askerliğini bitirmiş lise mezunları imtihansız olarak ayni şartlar dahilinde alınacaktır. Bu gibilerin dilekçelerini doğrudan doğruya umumî müdürlüğe göndermeleri lâzımdır.

4 — Müsabaka imtihanı 15 temmuz 939 cumartesi günü saat 14 de Haydarpaşa, Sirkeci, Ankara, Balıkesir, Kayseri, Malatya, Adana, Afyon, İzmir ve Erzurum işletme merkezlerinde yapılacaktır.

5 — En son müracaat 10 temmuz 939 cuma gününe kadardır.

6 — Talipler işletmelere ve istasyonlara istida ile müracaat edecekerdir.

7 — Kabul şerait ve evsafı hakkında daha fazla malûmat almak istiyenler işletme merkezlerine ve istasyonlara müracaat edebilirler. (2308) 12307

5 Motopomp alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — Yangınlarda ve seylâplarda kullanılmak üzere belediye için alınacak olan 12,500 lira bedeli muhammenli beş adet motopomp kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhalesi 7. 7. 939 cuma günü saat 11 de belediye encümeninde yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 937,50 liradır.

4 — Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün encümen kalemine müracaatları. Ve isteklilerin de teklif mektuplarını 7. 7. 939 cuma günü saat ona kadar belediye encümenine vermeleri ilân olunur. (2456) 12429

SİNEMALAR yazlık tarifeye başlamıştır

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında Kumbaralı ve ihbarsız Tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır :

4	Adet	1.000	Liralık	4.000 Lira
4	„	500	„	2.000 „
4	„	250	„	1.000 „
40	„	100	„	4.000 „
100	„	50	„	5.000 „
120	„	40	„	4.800 „
160	„	20	„	3.200 „

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Piyasa Kâğıt Tüccarlarına

Sümer Bank Sellüloz Sanayii Müessesesinden:

Cins, evsaf ve eb'ad tefrik edilmeksizin bir defada teslim alınmak üzere sipariş verilecek kırk ton ve daha fazla miktar piyasa malı muhtelif ambalâj kâğıdı ve kartonlar için evelce on ton esası üzerine ilân olunan toptan fiattan yüzde iki tenzilât yapılması tekarrür etmiştir. Bu tenzilât 1.7.939 tarihinden itibaren muteberdir.

KÜÇÜK İLÂNLAR

Kiralık :

Kiralık — Keçiören de polis karakolu karşısı veznedar İrfan'ın 4 oda salon banyo ve müştemilâtlı müstakil katı kiralıktır. Üst kata müracaat. 2320

Kiralık — 3 oda 1 hol ve saire. Yenişehir Meşrutiyet Cad. Mimar Kemal mektebi arkası Türe. S. No. 6 Çatı katında ev sahibine müracaat. Eh vendir. 2321

Kiralık daire ve dükkânlar — Koyunpazarında Ağazade çarşısında konforlu daireler ve yeni dükkânlar kiralıktır. Mahalline müracaat. 2322

Kiralık daire — Yenişehir büyük tren köprüsü yanında İskitler caddesinde asfalta 30 metre 3 No.lu Kamar Ap. 4 oda konforlu daire. Tel: 2413 2326

Kiralık oda — Güzel güneşli havadar bir oda kiralıktır. Etfaiye meydanı İhsan bey Ap. ikinci kat No. 5 2329

Kiralık Mobilyalı oda — Aile yanında konforlu bir oda kiralıktır. Kızılay karşısı Paşakay Ap. 3 kat No. 10. 2331

Kiralık — Yenişehir Düzenli sokak No. 15 Güvenç apartmanında 40, 50, 55 liralık ferah ve manzaralı daireler. Telefon: 3063. 2339

Kiralık — 4 oda su tanzifat dahil 35 lira Öncebeci Bagaturlar sokak mektep arkası kasap ve bakkal karşısında No: 32. 2340

Kiralık — Dr. muayenehanesine veya aile için elverişli kalöriferli 52 liraya devren kiralıktır. Ankara posta Cad. Hanef Ap. No: 3 Tl: 3714 2341

Kiralık — Mobilyalı bir oda bir bay için kiralıktır. Yenişehir Karanfil sokak No. 15 A. I. 2343

Kiralık oda — Kutlu pasta salonu üstünde birinci kat No: 6 apartman sıcak su banyo ve mobilyalı bir oda kiralıktır. 2345

Kiralık odalar — Yenişehir Karanfil bilge sokak Şinasi B. Ap. No: 9 ve Işıklar Cad. Yüksek Ap. kat 3 No: 8 ze müracaat. 2346

Aile nezdinde kiralık döşeli oda — Tam konfor. Atatürk bulvarı Toygar Ap. No: 5 Yenişehir. 2355

Kiralık müstakil ev — Cebeci'de Gedikli mektebi yanında güzel manzaralı havadar 3 oda 1 hol mutbak ve tam konfor. Tl: 2754 2358

Kiralık — Yenişehir Atatürk bulvarı Kalaç Ap. No: 12 daire 2 oda 1 hol banyo mutbak kalorifer sıcak su vardır. Talibine hemen devredilecektir. Kapıcıya müracaat edilmesi. 2359

Kiralık — Bahçeli evler No. 76 8 odalı geniş bahçeli, garajlı müstakil ev kiralıktır. Yanındaki 77. No. müracaat. 2360

Kiralık küçük büyük daireler — Sağlık bakanlığı civarı garaj otobüs durak yerine bir dakika İskitler Cad. Kiralık Ap. 4, 7 ve 9 No: lu ucuz daireler. Her türlü konfor. 7 No. ya müracaat. 2369

Kiralık oda — Mobilyalı banyolu ve kalöriferli bir oda kiralıktır. Yenişehir Adakale sokak No: 2 A Kemal Gürol Ap. 2370

Kiralık daire — 4 oda, 1 hol müştemilâtı resmî ve hususî daireye elverişlidir. Bankalar caddesi Tel: 1317 2378

Kiralık — Konforlu bir oda kiralıktır. Posta caddesi Şaban apartmanı 2 ci kat No. 8 2379

Kiralık Kaloriferli daire — Muşambalı ve tam konforlu bakanlıklar karşısı Çankaya caddesi üzerinde Ersin Apartmanı 2395

Kiralık daire — Şurayı devlet yanında Alp ay sokak No. 8 apartmanın alt katı 3 oda tam konfor ehven bedelle Tel: 2012 2396

Ucuz kiralık daire — Maltepede bir oda, bir hol, hamam ve mutbak müstakil bir daire kiralıktır. Maltepe bakkalı Ramiz'e müracaat. 2397

Kiralık daire — Yenişehir Özenli sokak 4 No. Apartman birinci kat daire No. 2 üç oda, hizmetçi odası, hol ve saire tam konfor. Kapıcıya müracaat 2398

Kiralık — Atatürk bulvarı Ökmen Ap. 2. ci katta konforlu odalar 3 aylık veya tamamı devren senelik kiralıktır. Tel: 3792 2401

İş arayanlar :

Orta Ticaret mektebi mezunu ve Fransızca lisan ve muhaberatına vakıf tecrübeli bir muhasip iş arıyor. Ulusta N. O. rumuzuna mektupla müracaat. 2314

Satılık :

Satılık — Yeni yapılan Meclisin arkasında Aşağı ayrancıda 1840 M2. arsa ile üzerindeki 34. ve 35 No.lu iki yeni ev. İçindekilere müracaat. 2283

Satılık ev — İki katlı iki daireli çok sağlam yapılmış. 1000 M2 arsa Yenişehir Şurayı devlet arkası. Müracaat Telgas Seyfi Uzer. 2313

Satılık ucuz arsa — Bahçeli evler kooperatif bitişiğinde İmar dahili geniş cepheli 1000 metre parselli Tel 2406 bayram caddesi No. 1 2337

Satılık ev aranıyor — Yenişehir ve civarında iki daireli - Müracaat mektupla Ulus'ta R. G. rumuzuna. 2357

Satılık Sepetli Motosiklet — Alman Trimuphu kongres 4 Zamanlı 9 beygir sepetli 12.000 kilometrede.

Abdullah oteli kâtibine müracaat. Tel: 2200. 2362

Acele satılık arsa — Yenişehirde Özenli sokak blok başı 11 cephe 16 derinlik bina çift daire inşaat arsa duvarlı 452 metre Tel. 2406 bayram C. No. 1 2363

Acele satılık apartman — Atatürk bulvarı 7 daireli 480 lira iratlı konforlu bahçeli arsa ve inşaat bedeline yolculuk dolayısiyle Tel: 2406 2364

Satılık arsalar — Yapılacak anıt kabir civarında istasyon arkasında imar dahili inşaata hazır metresi 2 liradan Tel. 2406 bayram caddesi. No. 1 2365

Satılık arsa — Kınacı han arkası Ali Nazmi apartmanı bitişiği 270 metre mağaza ve binaya müsait inşaata hazır Tel: 2406 bayram caddesi No. 1 2366

Satılık arsa — Atatürk bulvarı bakanlıklar karşısında parka nazır 18 bina cephe ve 16 derinlik yüksek iratlı binaya müsait acele Tel: 2406 2367

Acele satılık arsa — Cebecide Atilla caddesinde 20 metre cepheli 452 metre arsa münferit inşaat Tel: 2406 Bayram caddesi No. 1 2382

Acele satılık ev — Keçiörende asfalt üzerinde 7 odalı 12 dönüm bağlı tam konforlu ev ucuz fiyatla verilecek Tel: 1538 2386

Acele satılık arsa — Jandarma okulu yanında 645 - 550 M2 arsalar uygun fiyatla verilecek Tel: 1538 2387

Satılık arsa — Demirtepenin en güzel yerinde 620 M2 Maltepede 535 M2 arsa ucuz fiyatla verilecek Tel: 1538 2388

Satılık — Fenerbahçe Kalamış koyu sahilinde müfrez arsalar. 410 metreden 810 metreye kadar. Kızıltoprak Rüştiye sokak No. 47 Miço ya müracaat. 2389

Satılık Rodyo — Sekiz lâmbalı az kullanılmış bir alman radyosu ucuz fiyatla acele satılıktır. Yenişehir vali konağı karşısı No. 11 re müracaat.

İş verenler :

Tezgâhtar ve tezgâhtar yamağına ihtiyaç vardır. İkinci Anafartalarda terzi M. Galip Çankayaya müracaat. 2338

Ortak aranıyor — Dört yol ağzında yevmi yüz lira satış yapan dükkânıma tezgâhtarlıktan anlar ufak sermayeli ortak arıyorum. Yenişehir meşrutiyet caddesi Aydınlık bakkaliyesi. Telefon 2538. 2356

Çizme alınacak

Ankara Belediyesinden :

1 — İtfaiye memur ve müstahdemleri için yaptırılacak 92 çift çizme ve yedek pençeleriyle berarber on beş gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen kıymeti (1622,50) liradır.

3 — Muvakkat teminat (121,75) liradır.

4 — Nümune ve şartnamesini görmek isteyenlerin her gün encümen kalemine ve isteklilerin de 7. 7. 939 cuma günü saat 10,30 da belediye encümenine müracaatları. (2457) 12430

Zayi — İzmir altıncı deniz tayyare taburu karargâhından aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Mihalıcık kazası Çalçı köyünden Mehmet oğlu 322 doğumlu Ömer Gökkaya

DİKKAT:

FOSFARSOL

EN BİRİNCİ KAN, KUVVET İŞTİHA ŞURUBUDUR

FOSFARSOL'u, bütün kuvet şuruplarından ayıran başlıca hassa: Devamlı bir surette Kan, kuvet ve İştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir. Her eczanede bulunur.

DİKKAT

GRİPİN

Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.
Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve pulsuz kutuları şiddetle reddediniz 7239

Muhtelif yiyecek alınacak

Ankara Okulları Satın Alma Komisyonundan :

Erzakın adı	Miktarı	Muhammen F.	Kr.	Tutarı Lira	Kr.	Muvakkat T. Lira	Kr.	İhale tarih ve saati	
Ekmek	291000 Kg.	10.25		29827	50	2237	7	6-VII-1939	10
Sade yağ	29200 Kg.	98		28616		2146	20	6-VII-1939	10.30
Kuru soğan	36100 Kg.	7		2527					
İnce tuz	10500 „	6.50		682	50				
Pastırma	530 „	70		371					
Salça	3430 „	30		1029					
Kuru fasulya	13500 „	14		1890					
Patates	36100 „	7		2527					
İhlamur	20 „	90		18					
Çay	250 „	360		900					
Nohut	5400 „	14		756					
Barbunya	7300 „	13		949					
Bulgur	3725 „	11		409	75				
Vanilya	490 paket	10		49					
Kuru sarımsak	514 Kg.	25		128	50				
Kara biber	57 „	110		62	70				
Kırmızı biber	31 „	40		12	40				
Kara mercimek	2080 „	15		312		1339	2	6-VII-1939	11
Kırmızı mercimek	1160 „	15		174					
Kimyon	20 „	200		40					
Kakao	98 „	140		137	20				
Konserve sebze (1 Kg.)	4150 Kutu	35		1452	50				
Kuru bamya	350 Kg.	110		385					
Börülce	880 „	15		132					
Şeftali konserve	1410 Kutu	70		987					
Soda	17860 Kg.	8		1428	80				
Zencefil	13 „	200		26					
Tarçın	18 „	140		25	20				
Kahve	64 „	150		96					
Salep	22 „	250		55					
Limon tuzu	40 „	110		44					
Kuru bezelya	1235 „	20		247					
				17853	55				

Artırma, Eksiltme ve İhale kanununun 40 ıncı maddesine göre

1 — Yukarda adları yazılı erzaktan Sade yağa verilen fiat muhammen fiattan yüksek olduğundan, Ekmek, kuru erzak partilerine de talip çıkmadığından yeniden açık eksiltmeyle alınacağı

2 — Eksiltme Ankarada Bölge Sanat Okulunda partilerin yanlarında yazılı gün ve saatlerde yapılacaktır.

3 — Şartnameleri görmek istiyenler Ankara Okullar Muhasebeciliğinde komisoyn kâtibine başvurmaları. (2640) 12615

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezinden :

Sömikok kömürü alınacak

Kurumumuz ve müesseselerinin kışlık ihtiyacı olan azı 500 çoğu 600 ton sömikok (Türk Antrasiti) kömürü kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 11 temmuz 939 salı günü saat 10 da Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezinde yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenlerin kurum hesap işleri direktörlüğüne müracaat etmeleri.

Odun alınacak

Kurumumuz ve müesseselerinin kışlık ihtiyacı olan 150000 kilo kesilmiş kuru meşe odunu alınacaktır. Eksiltmesi 11 Temmuz 939 salı günü saat 14 de Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezinde yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenlerin kurum hesap işleri direktörlüğüne müracaat etmeleri.

Kuru ot alınacak

Anakucağı müessesemiz ineklerinin kışlık ihtiyacı olan (35) bin kilo ot alınacaktır. Eksiltmesi 11 temmuz 939 salı günü saat 15,5 da Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezinde yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenlerin kurum hesap işleri direktörlüğüne müracaat etmeleri. 2381

Lokanta ve Gazinoların nazarı dikkatine

Fabrikamızın BAŞKURT markalı yerli mamulâtımızı görmeden: ÇATAL, KAŞIK ve BIÇAK takımlarını almayınız.

Bütün mallarımız hem kalite itibarile Avrupanınkinden daha yüksek ve hem de fiatça yüzde OTUZ daha ucuzdur.

Ankara satış merkezi: Niyazi Kırımman ve Ortağı Anafartalar caddesi. No. 93 Tel. 1973 2858

İnşaat ilânı

Sümerbank Umum Müdürlüğünden:

1.) İzmit'te yapılacak Klor Fabrikası ile buna müteferriğ işler vahidi fiat esasiyle ve kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur.

İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 569.800.— liradır.

2.) Eksiltme evrakı 25 lira mukabilinde Sümer Bank İnşaat şubesinden alınabilir.

3.) Eksiltme 17 Temmuz 1939 pazartesi günü saat 16 da, Ankara'da Sümer Bank Umumî Müdürlüğünde yapılacaktır.

4.) — Muvakkat teminat miktarı 26.540.00 liradır.

5.) İstekliler teklif evrakı meyanına, şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine, firmanın teknik bir teşkilâtı olup olmadığına, varsa kimlerden terekküp ettiğine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalar ve malûmat koyacaklardır.

6.) Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 15 e kadar makbuz mukabilinde Ankara'da Sümer Bank Umumî Muhaberat şubesi müdürlüğüne teslim edilecektir.

7.) Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanunî şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmeler nazarı itibare alınmıyacaktır.

8.) Banka bu inşaatı dilediği müteahhide vermek veya bu ihaleden tamamen sarfınazar etmek hakkını muhafaza eder.

(2649) 12621

Ecnebi muhaberatına muktedir bir memur ve bir daktilo aranıyor

Fındık tarım satış kooperatifleri birliğinden :

Giresun'da Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği İhracat servisinde çalışmak üzere birisi Fransızca olmak üzere İngilizce, Fransızca ve Almanca lisanlarından en az ikisine vakıf ve ticarî muhaberatı mükemmel bir surette idare edebilecek bir memurla aynı lisan şartlarını haiz bir daktilo alınacaktır. Ücretleri ehliyetlerine göre tesbit edilecektir.

Taliplerin nihayet 5 Temmuz 1939 tarihine kadar mektupla Giresun'da Birlik Umum Müdürlüğüne müracaat ederek tercümei halleriyle referanslarını bildirmeleri tahsil ve hizmet vesikalarının suretleriyle birer boy fotoğrafı göndermeleri rica olunur. 2306

KUM OCAKLARI

Orman Çiftliği mıntakası dahilinde İstanbul boğazı civarındaki kum ocakları 30-6-939 cuma günü saat 15 de Orman Çiftliği Müdüriyetinde arttırma suretiyle taliplerine kiralanacaktır. 2368

D. Z. İ. K. Orman Çiftliği

Dr. SITKI FIRAT

birinci sınıf GÖZ hastalıkları mütehassısı

İstanbul Haydarpaşa Hastanesi sabık göz mütehassısı ve Gülhane Hastanesi sabık göz baş muavini. Muayene: sabah: 9 dan 19 a kadar. Belediye sırası Talas Ap. kat: 1 1573

Tl: 3592

İyi İngilizce bilen

Bir bayan — Müsait şeraitle İngilizce ders vermektedir. Pazardan maada öğleye kadar 3936 Telefona müracaat. 2284

KİREÇ

Kütahya namiyle mâruf en yüksek randımanlı, posa, kum ve mevaddı ecnebiyeden ârî (Mehmet Çavuş malları) toptan ve perakende Sanayi caddesi Yabanabatlı Ap. Hüseyin Orak Telefon: 2078 ve Sanayi caddesi Hasan Baldudak Telefon 1423 ticarethanelerinde bulunur. Reklam ilânlarına aldanmıyarak bir defa tecrübe ediniz. 2309

ELEKTRİK TESİSATI

Zonguldak, Ereğli kömür işletmesinden:

İşletmemiz tarafından Zonguldak'ta Karadon, Asma ve Çaydamar mevkilerinde inşa ettirilmekte bulunan işçi yatakhane, yemekhane ve yıkanma yerlerinin elektrik tesisatı bir müteahhide verilmek suretiyle yaptırılacaktır.

1 — Tesisatın muhammen bedeli 13.812,33 liradır.

2 — Tesisata ait proje, keşif ve şartname işletmemizden alınabilir.

3 — Teklifle birlikte % 7,5 muvakkat teminat tevdi edilecektir.

4 — Tekliflerin 10 Temmuz 939 pazartesi günü saat 15 e kadar işletme umum müdürlüğüne tevdi edilmiş bulunması meşruttur. 2347

Devlet Orman İş.

Satılık çam tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Amirliğinden :

1—Karabük'te köprü başında istifte mevcut (781) adet muadili (452) metre mikâp (552) desimetre mikâp çam tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcut ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesaplanmıştır.

3 — Tomruklara ait satış şartnamesi Ankara'da orman umum müdürlüğünde Ankara, İstanbul orman çevirge müdürlüklerinde ve Karabükte devlet orman işletmesi revir amirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli (13) lira (65) kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesiyle 4. 7. 939 günü saat 14 de Karabük'teki revir merkezine müracaatları. (4332/2438) 12414

Cebeci Hastanesi

Kulak, Burun, Boğaz mütehassısı DOKTOR

Şevket Hüsnü Taray

Adliye köşesi sarraf Hakkı Ap. muayenehane Tl: 3912 Ev Tl: 3485 - 16 2003

Müjde

EGE OTELİ

Sait Gemalmaz idaresinde mükemmel konforlu olarak açıldı. Müdafaai Hukuk Caddesi Tan Oteli karşısında 2190

Dans dersleri

Öğrenmek isteyenlere müsait yer ve fiyat temin edilmiştir. Müracaat mektupla Ulus. Ga. B. G. rumuzuna 2383

U L U S — 20. inci yıl. — No: 6431

İmtiyaz sahibi
İskender Artun

Umumî neşriyatı idare eden

Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
ULUS Basmevi ANKARA

YENİ SİNEMALAR SUS

BU GÜN BU GECE

Tavsiye mektubu

Gündüz iki film birden

1 — TAVSİYE MEKTUBU

2 — YALNIZ SENİN İÇİN

Grace Moore

Geceleri bir film gösterilir

Fiatlar: Balkon 35 Salon 15

HALK

BU GECE

İki fil mbirden

1 — MOTONUN YEMİNİ

2 — KARA MAÇA ÇETESİ

Gündüz: iki film

1 — Dag kıralı

2 — Şemsiyeli Canavar

Seanslar: 14,30, - 16,30 - 18,30

Gece 21 de

Halk matinesi 12,15 de

RİNTİNTİN

BUGÜN BU GECE

Fransızca Sözlü büyük komedi

Kibar Garson

Gündüz iki film

1 - Kibar Garson

2 - Lüks hayat

Seanslar:

12 - 14 - 16 - 18 - Gece 20,30 da

Bu gece 21 de Açık Hava Sinemasında Radyo Kıraliçesi Shirley Temple

Irk nazariyeleri

Ve

Almanya ile İtalya'nın uzak Şark'ta menfaatleri

Almanlarla İtalyanların "ırk" marşları söylemelerini, Gobineau ile Vacher de Lapouge'un dok trinini bir din mertebesine çıkarmalarını, aynı zamanda - muvakkat bazı kazançlar temin edecekleri ümidiyle - uzak şarkta kendi ırklarına karşı sarı ırkın müdafaasını yapmalarını, Avrupa menfaatleri zararına panasyacıların menfeatlerine hizmet etmelerini görmek hoş bir şey midir?... Böyle bir durum, içinde yüzdüğümüz rüyanın derecesini gösterir.

Pek zorda kalınca Almanların İtalyanlardan daha mazur oldukları ileri sürülebilir, çünkü uzak şarkta sahip oldukları müesseseleri kaybetmiş oldukları için Asyadan koğulmuş bir devlet vaziyetinde bulunmaktadırlar. Fakat bu görüş sathidir. Hakikatte, almanlar dünyanın bu kısmında ve bilhassa çinde mühim iktisadî menfaatlere sahiptirler. Bu, o kadar doğrudur ki Almanya, kendisini Japonyaya bağlıyan mahrem mukabalalara rağmen, Çinlileri ihtiyaçlarını ikmalden geri durmamıştır. Hattâ harbin ilk zamanlarında, Çinlilerin stratejik hareketlerini alman zabitleri sevk ve idare etmişlerdir.

İtalya'nın uzak şarkta takip ettiği Avrupa aleyhtarı siyasete (Japonları İngiltereye ve bize karşı fena muameleye teşvik eden odur) gelince, onun durumu büsbütün insicamsız bir şeydir. Çünkü İtalya galipler zümresine mensuptur. Uzak şarkta onun da büyük menfaatleri vardır. O da çinde hususî imtiyazlardan istifade eder. İki seneden fazla oluyor - 13 mayıs 1937 de Kont Ciano Faşist meclisinde söylediği bir nutukta şöyle diyordu: "Çin cümhuriyeti ile aramızdaki münasebetler büyük bir samimiyet havası içindedir. Uzun zamandan beri Çinde takip ettiğimiz sıkı işbirliği siyaseti tesbit edilmiş programa uygun olarak daha inkişaf etmiştir, ve bu memlekette sahip olduğumuz menfaatlerin hacmi memnuniyet verici bir ritimle artmaktadır. Bir müddettenberi Çinde faaliyette bulunan deniz ve hava italyan misyonlarına malî karakter de aynı derecede mühim bir üçüncüsü eklenmiştir..... Vs.."

Çin cümhuriyetinin bu kadar lehinde olan bu beyanattan iki ay sonra, Japonya Çin'de askerî hareketlere girişiyor ve italya bu devletin hareketini, onunla hususî anlaşmalar aktedecek derecede tasvip ediyordu.

Bu kadar tezatlar, ancak gurur reaksiyonlarına veya geçici entrikalara itaat eden siyasetleri bu kadar biçare şeyler uğruna devamlı menfaatlerini ve ırkî vazifelerini feda eden memleketlere ergeç pahalıya mal olacaktır. İtalyan-Alman manevralarının ister istemez tahrik edeceği Panasyacı ihtirasların boşanması karşısında Avrupadaki kavgalarımız mânasız aile kavgaları gibi kalacak, ve hattâ Almanya ve İtalya da dahil olmak üzere, her kes bunun zararını çekecektir. Lord Stoddard "renkli milletlerin çağlıyanı„ ndan bahseden meşhur eserinin sonunda derki: "Hiç bir yerde beyaz renkli ile rekabete girişemez; her yerde şark garpten daha ucuza geçinebilir. Müdhiş hakikat şudur: bütün beyaz ırk içtimaî kısırlığa ve renkli ırklara yerini terk etmiye mahkûmdur.„

Her şeyin bir ters, bir de yüzü olduğu için, bizim diyeceğimiz şudur ki, Almanya ve İtalya uzak şarkta beyaz ırk mesuliyeti hissini kaybetmişlerdir, buna mukabil Birleşik devletler bu hususiaki mesuliyetlerini günden güne daha iyi anlamaktadırlar.. Müdafaa edilmesi lâzım geleni müdafaa için başka bir grup teşekkül etmektedir.

Wladimir d'Ormesson

Harpte Romen gençliği

Bükreşten yazılıyor :

Bir harp ve dolayısiyle bir seferberlik ilânı takdirinde romen gençliğinin göreceği vazife ve hizmetler hakkında başbakan Kalinesku ile general Teodoresku bakanlar heyetine bir rapor vermiştir. Bunun üzerine bakanlar heyeti, kıral tarafından imzalanan bir kanun tanzim etmiştir. Bu kanuna göre, umumî seferberlik halinde, gerek kız ve gerek erkek 7 den 18 yaşına kadar bütün gençler hizmet göreceklerdir.

Romen gençlik teşkilâtı, bu gençleri yaş ve kudretlerine göre muhtelif hizmetlere verecektir.

Bu kanun, bilhassa gençlerin endüstri ve ziraat işlerinde hizmet görmelerini derpiş etmektedir. Romen gençliği, hava taarruzlarına karşı korunma işlerinde, sosyal müesseselerde faal olacaktır.

Bu kanunun entresan olan noktalarından biri de, romen gençliğinin, bir harp halinde ayrı ve müstakil bir kumandası olacağı ve bunun da doğrudan doğruya müdafaa bakanının emri altında bulunacağı keyfiyetidir.

Romen hükümetinin çıkardığı bu kanun, bir harp halinde romen gençliğinin göreceği işleri bütün teferruatiyle tesbit etmiş olan ilk kanundur. Bu kanun aynı zamanda, romen devlet gençliğinin otoriter karakterini yeniden belirtmiştir.

Doyçe Algemayne Saytung

UFUK POSTASI

Akdeniz'de Türkiye bizimledir

İtalya'nın şarkî Akdeniz'e sağlam surette yerleşmek arzusu yeni değildir.

Hemen harpten sonra, Roma, halkının rum olmasına rağmen, on iki adaları ilhak etti. Böylece İtalya tayyareler ve denizaltılar için mükemmel bir üs vazifesi gören bir çok adalara hâkim oldu.

Modern bataryalarla teçhiz edilen on iyi ada ve bilhassa Leros adası, top menzili dahilinde olmasaydı, Türkiye ve Yunanistan'a karşı tehlikeli bir üs olabilirdi. Bununla beraber bu adalar tecavüzkâr bir İtalya'nın elinde tehlikeli bir silâh olacaktır.

1923 de iktidar mevkiine gelir gelmez, Duçe Korfu'ya yerleşmek suretiyle şarkî Akdeniz'deki italyan hazırlıklarını tamamlamak istedi. İngiltere işe karıştı. İyoniya adalarını Yunanistan'a vermiş olan oydu. Bunu İtalya oraya yerleşsin diye yapmış değildi. Roma boyun eğmek ve adayı Yunanistan'a terketmek mecburiyetinde kaldı.

İtalya Arnavutluk'u almıştır, fakat orada Korfu adası bir mania halinde karşısına çıkmaktadır. Bir ingiliz - yunan anlaşması sayesinde bu ada ingiliz donanmasını kabul edecek surette hazırlanmıştır.

Şarkî Akdeniz'de, muhtelif stratejik durumlar arasında muayyen bir muvazene görülmektedir, İngiltere ile Fransa'nın Yunanistan ve Türkiye ile imzaladıkları pakt bu muvazeneyi kuvetlendirmiştir.

İtalya boğazları tehdit etse bile onlara hâkim değildir. Bu mühimdir, çünkü, bence, Rusya ile akdedilecek pakt, Karadeniz'den onunla irtibat tesis etmek mümkün olmadığı takdirde hiç bir kıymet ifade etmez.

İtalya Çanakkale'ye yerleşmeye muvaffak olsaydı, dar Kronştad penceresi de Almanya'nın kontrolü altında bulunduğu için, Sovyetler birliğiyle Avrupa'nın rabıtası kesilmiş olurdu. Ancak uzun yollardan dolaşmak suretiyle Rusya ile temas mümkün olurdu.

Çok şükür ki, ingiliz diplomasisi Türkiye'yi demokrasiler cephesine getirmeye muvaffak olmuştur. Unutmıyalım ki Montreux konferansı Ankara'ya boğazları tahkim etmek ,harp zamanında canı istediğine boğazları kapamak ve açmak hakkını verir.

Türkiye'nin hakimane hareketi sayesindedir ki şarkî Akdeniz İtalya'nın nüfuz inhisarından kurtulmuştur. Ona minnettar olalım, çünkü Türkiye başka türlü hareket etmiş olsaydı, yalnız Rusyayla değil, Romanya'nın limanlariyle de irtibatımız kesilirdi. Bükreş'e ancak Yunanistan vasıtasiyle yaklaşabilirdi.

Hiç şüphesiz Arnavutluk'un işgali, Balkan antantı âzası olan Türkiye'nin bu müspet hareketinde çok dahli olmuştur. Bu itibarla bu işgal İtalya'nın siyasî bir gafı olmuştur.

Boğazların bekçisi bizimle oldukça korkumuz yoktur.

Emile Roche La Républigue

Napolyon'un 37 mektubu yarım milyon frank

Paris'ten yazılıyor :

Napolyon'un geçenlerde bulunan 37 mektubuna, burada yapılan bir arttırmiştir; mektupların çoğundaki metin on satırı bile geçmemektedir. Ancak, bu kısa mektuplar, Napolyon'a dair hatıralar arasında en büyük nedretlerdendir. Bu mektuplar büyük bir mahremiyetin ifadesi oldu ğundan, hepsini de Napolyon kendi eliyle yazmıştır; bunların metinleri, Napolyon'un, Josephine de Beauhornais' ten ayrılmasından duyduğu ıstırabı unutmak maksadiyle başladığı ve bugüne kadar bilinmiyen bir aşk macerasını ifşa etmektedir.

Bir aile arşivinde bulunmuş olan bu mektuplar, bizzat sevgiliye değil, Napolyon'un kız kardeşi Prenses Pauline Borgheseye yazılmıştır. Napolyon'un kız kardeşi, karısından ayrıldıktan sonra ağabeysini teselli etmeğe çalışmış ve aslen bir italyan olan madam de Mathis ile onu tanıştırmıştır.

Bu mektuplar, sevgilisinin soğukluğundan, bitmez tükenmez kaprislerinden kız kardeşine şikâyet eden, sükûnet içinde bir saadet ve hakikî bir şefkat arıyan Napolyon'un hislerine tercüman olmaktadır.

Bu mektuplar arasında en enteresan olanı tabiatiyle en yüksek fiyata satılmıştır. Meselâ, içlerinde bir kaç satırlık bir mektuba 26,000 frank verilmiştir. Üç satırlık bir mektup 10,000 franga, altı satırlık bir mektubu 16.000 franga, diğer altı satırlık bir mektubu ise 12,000 franga satılmıştır.

Napolyon'un bu kısa mektuplarına verilen yarım milyonun yarısından fazlasını bir ingiliz koleksiyoncusu ödemiştir.

Doyçe Algemayne Saytung

Japonya meydan okumakta devam ediyor...

Times gazetesi yazıyor:

Japonya, bir kaç hafta - danberi uzak şarkta ingilizlere meydan okumakta ve Çin'deki ingiliz menafiini tahrip gayesini takip eder görünmektedir. Eğer Japonya, bu meydan okumasında devam edecek olursa bu meydan okumaya mukabele edilecektir.

Japonya, iktısadî bir tazyik ile pek mükemmel yaralanabilir. Henüz yeni ihdas edilmiş olan sanayii ecnebî idhalâtına tâbidir ve bu idhalâtın mühim bir kısmı ingiliz imparatorluğunun muhtelif aksamından yapılmaktadır. Japon ordusu, Asya kıtasında muhtelif müşkülâta maruzdur. Bununla beraber japon hükûmetinin işleri fazla ileri götürmiyeceğini tahmin etmek icap eder. Şurasını da ehemiyetle kaydetmek lâzımdır ki, bir harp vukuunda Japonya'nın büyük seyrisefain hatları muhataraya maruz kalacak ve bu neticeyi elde etmek için halihazırda uzak şarkta mevcut hava ve deniz kuvetlerinden fazla kuvetler istimaline ihtiyaç hasıl olmıyacaktır. Bundan başka Çin ile Japonya arasındaki münakalât ta kolaylıkla sekteye uğratılabilir. Bir hal sureti bulunacağını kuvetle ümit ediyoruz, fakat ingiliz halkının sabrı tükenmez değildir.

İtalyan gazeteleri Fransızlara hücum ediyorlar

Romadan yazılıyor:

İtalyan gazeteleri son günlerde Fransa'ya karşı gayet şiddetli bir dil kullanmaktadır.

Buna saik olan şey de, fransız topraklarında yaşıyan italyanlara karşı sistematik bir surette yapılmakta olan tazyiktir. Tabiî, bu hâdiseler, italyanların Fransa'ya karşı takınmakta oldukları tavra da tesir etmektedir.

İtalyan gazeteleri, fransızların bu hareketlerine bir tahrik gözü ile bakmakta ve İtalya'nın "italyan avı" na sabır ve tahammül edemiyeceğini yazmaktadır.

Roma mahfilleri, fransızların, Daladiye'nin meşhur "hayır" ından, şimdi şimalî Afrika'da İtalya aleyhtarı bir politikaya geç tiğine işaret ediyorlar.

Buna delil olmak üzere, parlâmento encümeninin, 1896 Tunus anlaşmasını feshetmek hususundaki kararı gösterilmektedir.

Halbuki, vaktiyle yapılmış olan bu anlaşma, Tunus'ta yaşıyan italyanlara kayıtsız ve şartsız olarak milliyetlerini muhafaza etmek imkânını emniyet altına almıştı.

İtalyanlar tarafından artık meriîliği tanınmıyan 1935 tarihli italyan - fransız anlaşması bile, 1965 yılına kadar italyan milliyetine ait hükümleri ihtiva etmektedir. Bu hükümler zaten italyanlar namına yapılan bir tâviz demekti. Fakat bugün Fransa, mukabil bir fedakârlıkta bulunmadan 1896 anlaşmasını feshetmeğe kalkarsa, bu hareket, hiç bir fransız hükümetinin mesuliyetini üzerine alamıyacağı bir meydan okuma olacaktır.

Bu mülâhaza iledir ki, Roma, fransız hükümetinin, parlâmento encümeninin kararına iştirâk etmiyeceği ümidindedir.

"Resto del Carlino", İtalya buna aslâ müsaade etmiyecektir, diyor. Zira, İtalya bu takdirde 100.000 italyana karşı hazırlanan bir suykast karşısında bulunacaktır. Her halde, fransızların yaptıkları bu gösteriler atmosferi düzeltmeğe hizmet edecek mahiyette değildir.

Fast'an son gelen haberlere göre, 400 italyan ailesi, fransızlaştırılmaktan yakalarını sıyırmak için Fas'ı terketmiştir. "Giornale d'İtalia" gazetesi, fransız ajalarının, bir harp halinde italyanların mukadderat meselesini ileri sürerek tehditte bulunduklarını ve bu suretle beyannameleri imza ettirmekte olduklarını yazmaktadır. Aynı gazete, harp başlar başlamaz, italyanların kadın ve çocuklariyle birlikte hapsedilecekleri kampların daha şimdiden hazırlanmış olduuğnu da yazıyor.

RADYO

TÜRKİYE

Radyo Difüzyon Postaları

TÜRKİYE *Radyosu*
ANKARA *Radyosu*
DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs./120 Kw. *T. A. Q.*
19.74 m. 15195 Kcs./ 20 Kw. *T. A. P.*
31.70 m. 9465 Kcs./ 20 Kw.

ANKARA

CUMA — 30-6-1939
12.30 Program
12.35 TÜRK MÜZİĞİ - Pl.
13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri
13.15 - 14 MÜZİK (Karışık program - Pl.)
19.00 Program
19.05 MÜZİK (Melodiler - Pl.)
19.15 TÜRK MÜZİĞİ (Fasıl Heyeti)
20.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
20.15 Konuşma (Haftalık spor servisi)
20.30 TÜRK MÜZİĞİ (Saz eserleri beste, semai ve şarkılar)
21.10 Konuşma
21.25 Neşeli plâklar - R.
21.30 Orkestra programının takdimi - R. Strauss ve eserleri hakkında
21.45 MÜZİK (Radyo orkestrası - Şef: Praetorius) :
1 — Richard Strauss - Serenad 13 nefesli saz için, op. 7
2 — Richard Strauss - "Le bourgeois Gentilhomme", süit Orkestra için, op. 60.
a) 1 inci perde üvertürü
b) Menuet
c) Eskrim hocası
ç) Terzilerin sahneye çıkışı ve dansı
d) Lully'nin Menueti
e) Courante
f) Kleonte'nin sahneye çıkışı
g) 2 inci perde üvertürü (İntermezzo)
h) Ziyafet (Ziyafet müziği ve ahçı yamağının dansı)
22.30 MÜZİK (Opera şarkıları - Pl.)
23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat)
23.20 MÜZİK (Cazband - Pl.)
23.55 - 24 Yarınki program.

AVRUPA

OPERA VE OPERETLER : 19.45 Sofya — 20.15 Milâno, Berlin — 20.55 Beromünster — 21 Milâno
ORKESTRA KONSERLERİ VE SENFONİK KONSERLER: 14.10 Ştütgart — 15.25 Hamburg — 15.45 London - Recyoonal — 19 Ştütgart — 20.15 Münih, Sarbrük — 21 Paris P.T.T., Prag, Roma, Varşova — 21.30 Droytviç — 23 Ştütgart.
ODA MUSİKİSİ: 17.30 Prag — 18 Ştütgart — 18.20 Laypzig — 19 Breslav — 23 Doyçland Zender.
SOLO KONSERLERİ: 15.30 Laypzig — 15.45 Paris - P. T.T. — 16 Münih — 17.25 Hamburg — 17.55 Milâno — 18.30 Kolonya — 19.15 Brüksel — 19.30 London - Recyonal — 21.15 Königsberg.
NEFESLİ SAZLAR (Marş v. s.): 5 Frankfurt — 6.30 Königsberg — 12 Breslav, Laypzig, Münih — 16 Breslav — 19 Berlin.
ORG KONSERLERİ VE KOROLAR: 15.30 15.30 Viyana — 18.15 Königsberg
HAFİF MÜZİK : 16 Frankfurt — 18 Berlin, Hamburg — 18.45 Viyana — 19.10 Münih — 20.10 Kolonya — 20.15 Breslav, Viyana, Hamburg.
HALK MUSİKİSİ : 11.30 Ştütgart — 20.50 Budapeşte (Sigan Orkestrası)
DANS MÜZİĞİ: 20.30 Monpelye — 20.45 Tuluz — 20.20 Roma — 23.30 Viyana, Droytviç, Paris.

Strauss günü

Meşhur Bestekâr Richard Strauss'un (75) inci yıldönümü münasebetiyle Radyo orkestrasının 30.6.939 tarihinde saat (21,45) de vereceği radyo koonserinden evel Ar genel direktörlüğü şube müdürlerinden Vevad Memduh Richard Strauss'un hayat ve eserleri hakkında radyomuzda konuşacaktır.

MAVİ SU

Yazan: Major WREN

— 25 —

Gidin de müşveret kurun, reziller! diye haykırdı.

— Git yat, Korkunç, hem unutma ki anahtarı bakır kutuda bulacaksın. Defol.

Augustos:

— Anahtarı kimin almıya geldiğini görmek için bütün gece holde kalacağım, diyordu.

Maykıl yan gözle bana baktı:

— Seni orada bulursam tokatlıyacağım.

— Ben buradan ayrılmamaya karar verdiğim takdirde kim kızacak?

Augustos gitmeye hazırlanırken Digbi söyleniyordu:

— Bu sümüklü böcek de ama yavaş hareket ediyor.

Ben Augustos'a bakarak:

— Haline bakılırsa masuma benziyor, yahut da pek mahir bir aktördür, dedim.

Holden geçerken, uyuklamakta olan bir uşağa bonsvar dedik, ve cigara salonuna götüren koridora girdik.

V

Biz kanapelere oturup pipolarımızı çıkarırken, Maykıl:

— Çocuklar, ne diyorsunuz? diye sordu.

— Acaip iş, ya mücevher yarın da yerinde olmazsa!

Digbi piposunun dumanını havaya savurarak:

— Acaba polise haber verir mi? dedi.

Maykıl:

— Bunu düşünmek bile istemem. Burada dolaşan ve herkesi istintak eden bir sivil memur tasavvur et!

Digbi:

— Ne gülünç şey, dedi.

— İyi ki uşaklar bu işe karışmadılar.

Maykıl:

— Teyzenin dediği gibi, bütün bunlar pek bayağı şeyler.

Ben ilâve ettim:

— Teyze için de pek mahzurlu, milyon meselesi de üste caba.

Digbi:

— İnsanların şerefinden şüphe edeceğim geliyor, fakat, her halde yarın mücevher yerinde olacaktır.

— Bütün kalbimle temenni ederim.

Maykıl'la ben tekrar bakıştık.

Digbi dedi ki:

— Teyze ile papası bir kenara bırakarak hırsızlık sahnesini tasarlamıya çalışalım.

Maykıl:

— Kızları da bir yana bırakabiliriz, dedi. Biri Klodia'nın kabahatli olması ihtimalini ileri sürecek olursa boynunu koparırım.

Digbi devam etti:

— Ben de İsobel'den şüphe edecek olanın boynunu koparırım.

İsobel'i düşünerek:

— Bu bir an bile akla gelemiyecek kadar inanılmaz bir fikirdir.

— Gustos'un bir şeyden haberi yok. Yalnız masumiyetinden şüphe edilmesidir ki ona bize meydan okumak cesaretini vermiştir. Kabahatli olsaydı, uysal, geveze ve mütevazi davranırdı.

Digbi:

— Zannederim ki, haklısın, Güzel, dedi. Hiç bir şey haksızlık kadar acı değildir. Hem Gustos kıymetli bir şeyi çalıp saklamayı beceremiyecek kadar ahmaktır. Eğer çaldıysa yakutu bu gece yerine koyar.

Maykıl:

— Kabahatli değildir, dedi.

Tekrar biribirimize bakıştık.

— Şu halde üçümüz kalıyoruz.

— Evet.

Digbi Maykıl'a:

— Ağabey, beni hesaptan çıkar, dedi; bu suretle iki kişi kalır. Haydi üstümü aramakta tereddüt etme. Kendi üstümüzü aramadan Gustos'u aradık. Böyle hareket etmek daha adilâne olurdu.

Maykıl bu fikri beğenmedi:

— Doğru ama, pek haysiyetşiken ve lüzumsuz bir şey olurdu.

Digbi gülerek:

— Gustos da böyle düşünür görünüyordu.

— Demek ikimiz kalıyoruz, Con.

— Evet, senle ben, Güzel.

— Mavi su'yu ben almadım.

Maykıl:

— Ben de almadım, dedi.

Digbi:

— Öyleyse havaya uçtu; dedi, bana kalırsa Gustos çalmış olacaktır; fakat ne de olsa yakut bu gece yerine konmalıdır.

— Bekliyelim ve dinliyelim, biri hole girecek olursa salon kapısı gıcırdayacaktır.

— Hayır buna imkân yoktur.

— Neden olmasın?

— Neden mi, abdal? Fakat bilmiyor musun ki... Yani demek istiyorum ki... Ne ehemiyeti var, teyzenin işine karışmaya hakkımız yok. Suçluya bir fırsat vermek istiyorsa...

Maykıl'ın dili dolaşıyordu. Digbi'ye döndü.

— Sen de benim fikrimde değil misin, Dig? Bütün gece ayakta durmak istiyen ahmak bunu yapmakta serbesttir; bana gelince, bugünlük bu kadarı yeter... Benimle gelen var mı?

Esniyerek ayağa kalktı.

— Anahtarı saklasaydık ne güzel bir muziplik olurdu.

Maykıl:

— Budalalık etme, yukarı çıkalım, dedi.

Yatağa girmek benim için uyumaktan daha kolay oldu. Başım pek ağırlaşmış olmasına rağmen, uykum gelmiyordu. Maykıl'ın şerefsiz bir harekette bulunmasına ihtimal vermiyordum. Kendimden şüphe etmeyi tercih ediyordum.

Saatlerce müddet bütün imkânları tasarladım. Tarif edilmez derecede asabiyet içindeydim. Nihayet kendimi topladım. Her şey düzelecekti. Bu oyunu oynamış olan yakutu yerine koymuş olmalıydı. Şimdi muhakkak orada olmalıydı. Neden gidip hakikaten böyle olup olmadığını görmiyeyim? Bu kısa gece gezintisi belki uykumu getirirdi.

Yataktan atlıyarak robdöşambrımı ve terliklerimi geçirdim, bir mum yaktım ve hole indim.

Bakır kutu şominenin üzerinde duruyordu, fakat anahtar kutuda yoktu. İki şıktan biri: ya teyze anahtarı kutuya koymamıştı, yahut da biri onu oradan almıştı.

— Yoksa bu Leydi Brandon'un kabahatliyi yakalamak için kurduğu bir tuzak mıydı? Mümkündü! Eğer hal böyleyse, ben bu tuzağa körü körüne düşmüştüm. Tuzak kapanmadan hemen buradan sıvışmalıydı. Her halde Patricia teyze içerde gözetlemekle meşguldü.

Mânâsız fikir.

Holden geçerken, kutunun parlak bakırı parmak izlerini mükemmelen hıfz edebileceği aklıma geldi. Acaba teyze suçluyu meydana çıkarmak için parmak izlerini mi tetkik ettirecekti?

Bu pek imkânsız bir şey gibi görünüyordu. Mavi su bir hırsız tarafından çalınmış olsaydı böyle bir fikir ancak o zaman teyzemin aklına gelebilirdi. Fakat ya, fevkalâde bir hal olarak, teyze bir tuzak kurmak istemişse, o zaman parmak izlerim tanılacaktı.

Yarım dakika sonra hole dönünce bana doğru gelen birini gördüm. Elinde ışık yoktu; ben, elimdeki mumun aydınlığı yüzünden tanılabilirdim.

— Nasıl! Gustos, dedim, bu sabah pek serin değil mi?

Ağabeyimin sesi sordu:

— Anahtarı mı arıyorsun, Con?

Derin bir hüzünle:

— Sen misin, Güzel? dedim.

Sanki üstümden bir tiksinti dalgası geçmişti... Güzel, muhteşem kardeşim bu derekeye mi düşmüştü?

— Gecen hayrolsun!

Ve yoluma devam ettim.

Küçük bir gülüşle Maykıl tashih etti:

— Yahut da sabahın hayrolsun; ve uzaklaştı.

Bir kibrit çaktığını işittim. Anahtarın kutuya düşerken çıkardığı sesi duydum, sonra kutunun kapağı kapandı.

Gürültü etmemeye dikkat bile etmeden lâkayıt bir tavırla anahtarı kutuya atmıştı.

(Sonu var)

DIŞ POLİTİKA

Rus-Japon tayyare harbi

Birkaç gündenberi, uzak şarktan gelen haberler, Sovyetlerle Japonlar arasında çok şiddetli bir tayyare harbinin devam etmekte olduğunu bildirmektedir. Her iki kaynaktan da verilen malûmata göre, Mongolistan hududundaki bu harp birkaç hafta evel başlamıştır. Yani japonların Tiençin'deki ingiliz imtiyazlı mıntakasına karşı taarruza geçişleriyle birlikte başlamış bir hareket olmalıdır.

Bu müsademenin inkişafı hakkındaki malûmat ancak resmî japon ve Sovyet kaynaklarından verilmektedir. Tıpkı geçen sene Çankufen müsademesi hakkındaki malûmat gibi.

Bu itibarla haberler biribirine uymamaktadır. Esasen Çankufen hâdisesinin de nasıl çıktığı, müsademede kimin zafer kazandığı ve nihayet meselenin nasıl halledildiği bugüne kadar malûm değildir. Japonlar, Sovyet taarruzuna uğradıklarını, bu taarruzu defettiklerini ve neticede istedikleri topraklar ellerinde kaldığını iddia etmektedirler. Sovyetler ise, japonları kanlı zayiata uğrattıklarını ve neticede kendi noktainazarlarını kabul ettirdiklerini söylüyorlar.

Bu Mongolistan müsademesi de biraz Çankufen hâdisesine benziyor. Fakat vaziyeti anlamak için hâdise hakkında verilen mütenakız malûmattan başka dikkate alınacak noktalar vardır: evelâ Mongolistan'ın vaziyeti nedir?

Bu memleket iki kısımdır: iç ve dış Mongolistan. Mongollarla sakin olan bu iki memleket bin sene kadar evel, Çin'in, daha doğrusu o zamanki Çin imparatorunun hükümranlığını tanımıştı. Mongollar, Çin ile olan münasebetlerinin, Mançu sülâlesine mensup olan hükümdar ile aktedilmiş bir mukaveleden ibaret olduğunu iddia etmişlerdir. Binaenaleyh 1911 senesinde Mançu sülâlesi iskat edilince, Mongolistan muhtariyetini ilân etmişti. Çin hükümeti bu memleketi tekrar nüfuzu altına almıya çalışmışsa da muvaffak olamamıştı. Yalnız iç Mongolistan'ı pamuk ipliği ile Çin'e bağlıyabilmişler. Dış Mongolistan ise, Rusya'nın da yardımiyle geniş otonomisini muhafazaya muvaffak olmuştu.

1919 senesinde Rusya'nın vaziyeti karıştı. Çin bundan istifade ederek dış Mongolistan'ı geri almıya çalıştı. Fakat birkaç sene sonra sovyetler tekrar nüfuzlarını kurdular. Bundan sonra dış Mongolistan sözde Çin'in hükümranlığı altında, fakat hakikatte sovyet nüfuzuna tâbi ve muhtariyetle idare edilen bir memleket olmuştur. Japonya Mançurya'yı istilâ ettikten sonra Mongolistan'a da yakın geldi. Sovyetler o zaman, Mongolistan hakkındaki yakın alâkalarını vazıh surette anlattılar: Stalin, bir gazete muhabirine verdiği beyanatta Sovyetlerin Mongol istiklâlini korumak için harbe kadar gideceklerini bildirmişti. Bundan sonra da mesul Sovyet devlet adamları aynı mealde sözler söylemişlerdir.

Japonya 1936 senesinde Mongolistan'a taarruz etmeğe hazırlanmıştı. Sovyetler de bu taarruzu def etmeğe hazırlandılar. Şimdi Japonya tekrar Mongol hudutlarında taarruza geçmiş gibi görünüyor. Mongolistan yalnız tayyare kuvetleriyle fethedilebilecek bir memleket değildir. Bu vaziyette japonların geniş mikyasta bir taarruz hareketi için istikşafta mı bulundukları, yoksa bir nümayiş mi yaptıkları henüz sarih olarak belli değildir.

Mongolistan'ın işgalinde Japonya için bir fayda şudur: Çin harbi çok uzamıştır. Japonya bu harbi nihayetlendirmek için Çin'i denizden ve karadan ihata etmelidir. Eğer Çin'e denizden ve karadan yardım gelmesine mani olursa, Çin'deki askerî harekâtı nihayetlendireceğine kanidir. Bu sebepledir ki Tiençin'de, Fuçov'da, Svatov'da ve diğer sahil şehirlerde taarruza geçtiği bir sırada sovyet yardımına mani olmak için Mongolistan'a karşı da harekete başlıyabilir. Fakat Mongolistan'ı işgal etmenin kolay bir iş olmıyacağını anlamak için hartaya bir göz gezdirmek kâfidir. Çünkü böyle bir teşebbüs mutlaka bir Rus-Japon harbini doğuracaktır. Japonya'nın,Mançurya ovalarına benzemiyen Mongol çöllerinde Sovyetlerle boy ölçmeğe kalkışacağı da şüphelidir.

A. Ş. ESMER

DÜNYA HABERLERİ

Fransız gazetelerinin haberleri

Danzig'te vaziyet yeniden karışıyor

Alman subay ve neferleri Danzig gönüllü kıtalarına kaydolunuyorlar

Paris, 29 a.a. — Bu sabahki gazeteler Danzig meselesi hakkında tefsirlerde bulunuyorlar. Maten gazetesi diyor ki :

"Oldukça mühim miktarda alman subay ve neferinin Danzig'deki gönüllü müfrezelerine kaydedildiği ve mühim miktarda silâh ve mühimmat sevkiyatı yapıldığı itiraz götürmez bir surette sabittir.,,

Figaro gazetesine göre, Danzig'e gelen 20.000 alman, Vistül'ü geçecek alman ordularına vakit kazandırmak için Polonya ordusunu durdurmak üzere teşkil edilen gönüllü müfrezelerini talim maksadiyle sevkedilmişlerdir.

Jur gazetesi soruyor ?

"Danzig'den gelen bir sürü haberler arasında doğruyu yanlıştan ayırmıya çalışmıya lüzum yoktur. Tecrübe bize ateş olmıyan yerde duman olmıyacağını öğretmektedir. Teferruattan sarfınazar, alman icraatının katî surette muayyen bir münhaniyi takip ettiği görülüyor.,,

Radyo binasına S. A. lar yerleştirildi

Varşova, 29 a.a. — Gazetelerin Danzigden aldıkları haberlere göre, 100 S. A. radyo binasına yerleşmiştir. Bunlar, radyonun muhafazasına memur bulunmaktadır.

Danzig mezbahası da, gönüllü teşkilâtına lüzumlu mühim miktarda et hazır bulundurmak emrini almıştır.

Almanya aleyhinde nümayişler

Varşova, 29 a.a. — Deniz günü münasebetiyle bugün yapılan büyük tezahürlere 50 bin kişi iştirak etmiştir. Mareşal Pilsudski meydanında yapılan bu mitingde Polonya deniz ve müstemleke birliği murahhaslariyle eski muhariplere yarı askerî teşekküller ve sair mümessilleri de hazır bulunmuştur.

Polonya deniz ve müstemleke birliği reisi general Kvasnevski söylediği nutukta Polonyanın Baltık denizi üzerindeki haklarını katiyen müdafaaya azmetmiş bulunduğunu tebarüz ettirmiştir.

B. Köseivanof Berlin'e 3 temmuzda gidecek

Sofya, 29 a.a. — B. Köseivanof'un bir kaç aydanberi mukarrer olan Berlin seyahatinin tarihi temmuz başlangıcı olarak tesbit edilmiştir.. Başvekil, 3 temmuzda Sofyadan ayrılacaktır. Mumaileyh, Berlinde üç gün kalacaktır.

Bir İtalyan filosu Barselon'a geldi

Barselon, 29 a.a. — Duque di Abruzzi Garibaldi kruvazörlerinden ve yedi torpido muhribinden mürekkep olan italyan filosunun birinci fırkası, ziyaret için bu sabah buraya gelmiştir.

Hatay devleti tarihe karıştı

(Başı 1 inci sayfada)

için biraz geriye giderek o zamanki vakayii bir defa daha göz geçirmemiz lâzımdır.,, diye söze başlıyarak 1918 yılında başlıyan kara devrenin safhalarını uzun uzun anlattıktan sonra Hatay ve Hataylının millî mücadelede nasıl çalıştığını, daha o zaman ana yurda nasıl bağlı olduğunu ve hiz mek ettiğini tebarüz ettirmiş, sonra şöyle demiştir:

"— Biz kurtulacağımıza Ebedî Şefin Adanadaki tarihî vaidlerinden beri inanmıştık. Büyük Şefin bu cümlesini dünya bilir: Kırk asırlık türk yurdu esir kalamaz.,,

Bundan sonra Tayfur Sökmen kahraman türk ordusunun Hatay'a girdiği tarihî günden bugüne kadar geçen zamanın mesut bilânçosunu yaptıktan sonra şöyle devam etmiştir:

"— Şimdi bu mesut dakikada Ebedî Şefin önlerinde takdisle eğilirken bize Hatay dâvasını tahakkuk ettiren Millî Şefimizin de huzurunda hürmet, muhabbet ve şükranla eğiliyoruz. Yaşasın büyük türk milleti, yaşasın kahraman İnönü, (Mecliste de bu cümleler tekrarlanıyordu). Yaşasın türk ordusu.,,

Tayfur Sökmen meclisteki alkış fırtınası durunca gene meclis kürsüsünden fevkalâde murahhas Cevat Açıkalına, Albay Şükrü Kanatlıya, Konsoloslara türk matbuatına ve Hataya ilk giren kahraman Mehmetciklere ve bu davada çalışan bütün türk milletine teşekkür ettikten sonra şunları dedi:

" Vazifem hitama erdi. Cümleniz var olun, aziz yurttaşlarım.,,

Bu nutku müteakip başvekil Abdurrahman Melek söz alarak Hatay'ın, hataylının ve bütün türk dünyasının heyecanını tebarüz ettiren bir nutuk söylemiştir. Ve büyüklerimize şükran telgrafları çekilmiştir.

Müteakiben meclis reisi Abdülgani Türkmen şu sözleri söylemiştir:

Muhterem arkadaşlarım,

Bugünkü fevkalâde toplantımızla meclisimiz en şerefli vazifesini yapmış, Hatay'ın kopmaz bir parça olarak ana vatana kavuştuğuna ittifakla karar vermiştir.

Bu isabetli kararınızdan dolayı hepinizi sevgi ve saygı ile selâmlar ve tebrik ederim.

Arkadaşlarım,

Hatay millet meclisi bütün çalışmalarında ana vatana en sadık duygularla bağlanmış, Millî Şef İsmet İnönü'nün yüksek arzuları dahilinde hareket etmiştir.

Bu, bizim için unutulmaz şeref hatıralarıdır. Hatay'ı kurtaran büyüklerimize en derin şükran ve tazimlerimi ifade etmekle mesudum.

Tarihî vazifesini ikmal eden Hatay millet meclisini dağıtıyorum.,,

Meclis reisinin sözleri dakikalarca devam eden alkışlarla karşılanmış ve meclis derhal dağılmıştır.

Meclis dağıldıktan sonra istiklâl marşı çalınmış ve Hatay bayrağı indirilerek yerine türk bayrağı çekilmiştir.

Meclis binasının etrafında izciler, esnaf teşekkülleri ve on binlerce halk coşkun ve heyecanlı tezahürat yapmışlardır.

Alay buradan fevkalâde murahhaslığımız ve askerî mümessilliğimiz önünde minnet ve şükran tezahürleri yapmış ve şehirde şenlik yaparak dolaşmıştır.

Şimdi Hatay'ın toprağında bu eşsiz bayram kutlanmaktadır. Hataylı 23 temmuz bayramına kadar sabır gösteremedi. Esasen donanmış olan memleket bir kat daha süslendi.

Bir neşe ve saadet ordusu halinde bütün Hatay ayaktadır.

Tayin edilecek yeni valinin 5 temmuza kadar Hatay'da olacağı söyleniyor. Yarın akşam Antakya halk partisinin bir suvare vermesi muhtemeldir.

Tangüner

Hatay'da tâbiiyet

Hatay'daki fevkalâde murahhaslığımızın neşrettiği beyanname

Antakya, 29 a.a. — Fevkalâde murahhaslığımız Hatay vatandaşlarına hitaben bir beyanname neşretmiştir. Bu beyannamede deniliyor ki:

"Türkiye ile Fransa arasında imza edilen mukaveleler mucibince Hatay arazisinde mütemekkin Hatay vatandaşları azamî 22 temmuz olan muahedenin meriyet tarihinde türkiye cümhuriyeti tabiiyetini hükmen intisap etmiş olacaklardır. Bunlardan arzu edenlerin meriyet tarihinden itibaren altı ay zarfında Suriye veye Lübnan tabiiyeti lehine hakkı hiyarları vardır. Hakkı hiyarlarını kullananlar emvali gayri menkulelerini tasfiye etmeğe mecbur ve emvali menkullerini beraber götürmekte muhtardırlar. Bedeli tasfiyeler Cümhuriyet Merkez bankasına yatırılmak suretiyle memaliki ecnebiyeye nakilleri ayrı bir itilâfa tabi olacaktır. Bunlardan eshası hükmiyenin ellerinde bulunan ecnebî paraları, türk parasını koruma kanunun meriyet mevkiine vazından evel iktisap edilmiş olduğunun tesbiti şartiyle, ihracatçıların da ihracat bedeli olmadığını keza isbat etmeleri kaydiyle ve eshamı adiyenin bilâkaydüşart ihracı kabul edilmiştir. Ancak bütün bu ecnebî paralarının 12 temmuz günü banka kapanış saatine kadar İskenderun Cümhuriyet Merkez bankasına veya Antakya Ziraat bankasına yatırılmış olmaları şarttır.,,

Tahliye başladı

Antakya, 29 a.a. — Havas muhabiri bildiriyor:

Sancağın Türkiye'ye ilhakına hazırlanılmaktadır. Fransız kıtalarının yavaş yavaş Sancaktan çekilmesine bugünden itibaren başlanmıştır.

Fransız kıtalarının, tahliye mühleti olan 22 temmuzdan evel Hatay'dan çekilecekleri sanılıyor.

Tokyo'daki Sovyet maslahatgüzarı geri çağırıldı

Tokyo, 29 a.a. — Domei — Sovyetler Birliği maslahatgüzarı Smetanin hükümeti tarafından geri çağrıldığını ve 5 temmuzda Tokyo'dan ayrılacağını bugün resmen Japonya hariciye nezaretine bildirmiştir.

Bu haberi veren Domei ajansı bu geri çağırma hâdisesinin sebebi henüz bilinmediğini ve maamafih sovyetlerin siyasî vaziyetinden ileri geldiğini ilâve eylemektedir.

15 Japon - Mançu tayyaresi yeniden hududu aştı

Moskova, 29 a.a. — Bugün de 15 Japon - Mançu tayyaresi avcı tayyarelerinin himayesinde Buir gölü bölgesinde Mogol hududunu aşmıştır. japon tayyareleri, hava topları ile Mogol - Sovyet tayyarelerinin mukabelesi üzerine muharebeye girişmeden Mançuriye dönmüşlerdir.

Mogol hava topçusu iki japon tayyaresi düşürmüştür.

İSTANBUL Gazeteleri

a.a. Matbuat Servisi

SON POSTA

Satie dâvası münasebetiyle

Muhittin Birgen, Denizbank'ın Satie dâvasına tahsis ettiği (Her gün) sütunundaki makalesinde, dün bu memleketin mühim mir müessesesinin idaresine iştirak etmiş oldukları halde bugün bir mahkeme huzuruna çıkmış bulunan insanların, her bakımdan beraat kazanacak şekilde kendilerini müdafaa etmeleri temennisini izhar ettikten sonra bunun aksi bir neticenin yürekleri parçalıyacak bir facia olacağını söylüyor ve bugünkü Türkiyenin artık dünkü Türkiye olmadığını, Ziya paşanın: "Milyonla çalan mesneti izzete serefraz" beytinin artık hükümsüz kaldığını ilâve ile diyor ki: "Cümhuriyet devri şimdiye kadar iki vekili mahkûm etti, bu defa da bize bir hakikatin tenviri için bir dâva açmış bulunuyor. Mahkeme huzuruna çıkacak olan vatandaşlarımızın beraat etmelerini temenni eylemekte ne kadar samimî isek, bu mahkemenin açılmış olmasından da o okadar memnunuz. Bu bize şunu gösterir: "Cümhuriyet, Türkiye hudutları içinde artık sual, hesap ve mahkeme hüküm sürdüğünü isbat eden üçüncü bir misal vardır.,,

İsrafı yasak eden kanun

E. Talu, (Sözün kısası) sütununda, barem vesaire telâşı arasında unutulur gibi olan bir meseleye ehemiyetle temas etmek istediğini söyliyrk israf yasağı kanununu ele alıyor ve harekâtı milliye esnasında köylünün israfının önüne geçmek maksadiyle yapılan bu kanunu Ankara, İstanbul, İzmir gibi kalabalık ve zengin şehirlerde tatbik etmenin doğru olmıyacağını, diğer taraftan bu kanunun şehirliye teşmili çiçekçilik, otelcilik, tuhafiyecilik, şekercilik gibi esasen himayeye muhtaç sanatların mahvina yürümek olduğunu izah ettikten sonra "Kaldı ki bu derece şiddetle tatbik edildiği zannolunan bu kanun sırası gelince dedikoduyu mucip istisnaları da pek âlâ kabul ediyor ve beri taraftan otelci avucunu yalarken falan kulüp, filan mahfil, falanca halkevi düğün dernek vesilesiyle dolup dolup boşalıyor.,, diyor ve şehir köye gönderip arzu ile harcanan paranın tedavülünü durdurmak, ticaretin bir iki şubesini felce uğratmanın mânasız olduğunu ilâve ediyor.

AKŞAM

Aman unutulmasın

(Dikkatler) sütunu muharriri, Maarif vekâletinin kütüpane için yeni bir talimatname hazırlaması münasebetiyle, kütüpanelerin herkesin çalışma saatinde açık, serbest okuma saatinde kapalı olduğunu hatırlatıyor ve bu mahzurun önlenmesi lüzumunu hatırlatıyor.

SON TELGRAF

İtalyanın hiddeti

Etem İzzet Benice, bu ünvanlı başmakalesinde, türk - fransız ittifakı ile Hatayın anavatana avdetinin italyan matbuatını hiddetlendirdiğini, italyanların bu hiddetinin âni ve fevri olmayıp bilâkis pek derinden gelmekte olduğunu, Hatayın anavatana avdetini gayri tabiî ve fransızların hak ve selâhiyetleri haricinde görmekte olduklarını yazdıktan sonra bu hiddetin esbabını beyana girişerek, türk - ingiliz ve türk - fransız ittifakının İtalyanın bütün müstakbel tasavvurlarını alt üst etmekle kalmıyarak sıfıra düşürmüş bulunduğunu çünkü "hayat sahası,, telâkki ettiği mıntakalara yayılmak üzere Arnavutluktan dışarıya atacağı tek adımın derhal en büyük mukabeleyi göreceğini ve bizzat italyan topraklarının da otomatikman mukabeleyi istihdaf edeceğini bir hakikat olduğunu ilâve etmekte ve İtalyanın Fransaya "Hatayı niçin Türkiyeye verdin?,, sualini soracağına müttefik Almanyaya Çekoslovakya ve Avusturyayı niçin ilhak ettin? ve kendi kendisine Habeşistan ve Arnavutluk devletlerini niçin ortadan kaldırdı sualini sorsa iyi olur, demektedir.

HABER

Bir Roma gazetesinin saçması

Haber gazetesi, Romadan radyo ile aldığı bir haberde Messajero gazetesinin İtalyanın İskenderun meselesine müdahale edebileceğini ve bunun için iki sebep bulunduğunu, bu sebeplerden birinin İtalyanın bir Akdeniz devleti olmak itibariyle şarkta menfaati bulunması, ikincisinin de 1927 de Suriye mandası Fransaya verilirken İtalyanın bu baptaki San Remo konferansı müzakerelerine itilâf devletlerinden biri sıfatiyle iştirak etmesi olduğunu ve binaenaleyh Suriye üzerindeki mandanın başkasına devrine itiraz edebileceğini yazmış olduğunu bildirmektedir.

İngiltere Almanyaya bir muhtıra verdi

İngiltere Almanya ile harbetmek istemiyor

Onu çemberlemek niyetinde de değil

Açık ve katî bir anlaşmaya varmak için görüşmeler yapmayı teklif ediyor

Londra, 29 a.a. — B. Hitler nisan sonlarında verdiği bir nutukla ingiliz - alman deniz anlaşmasını feshettiğini söylemiş ve alman hükümeti de 27 nisan tarihli bir muhtıra ile keyfiyeti Londra hükümetine bildirmişti. İngiltere hükümeti Berlin sefiri vasıtasiyle alman hükümetine yeni bir deniz itilâfı akti için bir muhtıra vermiştir.

İngiliz hükümeti bu muhtırada Almanyayı çenber içine almak niyetinde olmadığını, aldığı kararların gayesi, küçük devletlerin istiklâllerini muhafaza olduğunu ve esasen İngiltere - nin, şarta bağlı olarak, yani garanti ettiği devletler bir taarruza uğradıkları takdirde, garantilerine filî bir mahiyet vereceğini söylemektedir.

Muhtıraya göre, İngiltere Almanya ile harp etmek şöyle dursun, diğer milletlerin hukukunu munsifane nazarı itibare almak suretiyle ingiliz - alman münasebatını iki memleketin ihtiyaçlarının mütekabilen tanınması esasına istinat ettirmeği daima ve kuvetle arzu etmiştir ve halen de arzudadır.

İngiltere, Almanyanın feshettiği deniz anlaşmasını, deniz silâhlarında istikrar temini ve faydasız bir silâhlanmayı önleme bakımından faydalı telâkki etmektedir. Halbuki Almanya İngilterenin kabul edemiyeceği bir takım sebepler göstererek önceden müşavereye dahi lüzum görmek sizin bu anlaşmayı feshetmiştir. Bununla beraber, İngiltere hükümeti, Almanya hükümeti ile birlikte sağlam bir esasa müstenit açık ve katî bir anlaşmaya varmak imkânını tetkik etmeğe amade bulunmaktadır.

İngiltere hükümeti, bilhassa aşağıdaki noktaları bilmek arzusundadır:

1. — Alman hükümeti, böyle bir itilâf akdi maksadiyle ne zaman müzakereye girişmek arzusundadır?

2. — Yeni itilâfın meriyeti zamanında onun feshi veya tâdili hallerini derpiş edecek ve her iki tarafça muvafakat edilebilecek ne gibi maddeler teklif etmek tasavvurundadır?

Almanya muhtırayı fena karşıladı

Berlin, 29 a.a. — İngiliz memorandomu Almanya'da fena karşılanmıştır. Gazeteler, bu memorandomun B. Hitleri'n 28 nisan tarihli nutkuna bir cevap teşkil etmemkte olduğunu beyan ve İngilterenin Almanyayı çenber içine almak siyasetine devam etmekte olduğunu iddia eylemektedirler.

Gazetelerin başlıklarında ezcümle şöyle denilmektedir:

"Geç kalmış cevap, Almanyanın 933 deniz itilâfından vaz geçtiğini tamamiyle anlamamazlık, İngiltere'nin Berlin'e vermiş olduğu mağrurane nota.,,

Macaristan'da umumî af ilân olundu

Budapeşte, 29 a.a. — Karpatlaraltı Ukranyasının Macaristana ilhakı hakkındaki kanunun macar parlâmentosu tarafından kabulü münasebetiyle Naip umumî af ilân etmiştir. Bu af, hiç bir milliyet ve ırk farkı olmaksızın bu topraklarda milliyet veya siyasî gerginlik işleriyle alâkadar bütün mahkûmiyetlerle henüz intaç edilmemiş dâvalara ve zan altında bulunanlara şamildir.

Devlet Demiryolları İdaresine açık teşekkür

Haydarpaşadan Ankaraya gitmek üzere 28. 6. 1939 tarihinde gişeden bilet alırken farkına varmaksızın bir elli liralık yerine iki elli liralık vermişim.

Keyfiyeti telle katara haber veren gişe memuru ile bana, paranın iadesine tavassut eden katar memurlarının, bu dürüstlüklerine, alenî teşekkürlerimin iblâğını sayın Ulus'dan dilerim.

Tirandan, Ankaraya ziyarete gelen Ramis Celâl Kâtibi

Müdafaai Hukuk Caddesi Tan Oteli karşısında 2190

Mümtaz Faik FENİK
ULUS Basımevi ANKARA

bu gece 21 ... Radyo Kirali